

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
136. (1202.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2594 ▼
	1 amerikai dollár	3,3306 ▼
	100 magyar forint	1,5245 ▼

Aktuális

2

Német–orosz csúcs

Az orosz–német kapcsolatok dinamikus fejlődését, egyre intenzívebbé és tartalmasabbá válását méltatta Dmitrij Medvegyev és Angela Merkel az államközi konzultációk tegnap megkezdődött 12. fordulójában. Az orosz elnök és a német kancellár számos miniszter és üzletember kíséretében az egész napot Jekatyerinburgban töltötte.

Aktuális

3

Isărescu kritizálja a kormányt

Rendkívül szigorú hangnemben utasította rendre Mugur Isărescu, a BNR elnöke azokat a politikusokat, akik olyan véleményeket fogalmaztak meg, hogy az ország arany és valutatartalékából kellene felpótolni a társadalombiztosítási költségvetést.

Kultúra

6

Káosz a Minimum Partyn

A káosz a témája az idei, 15. alkalommal megrendezett Minimum Partynak. Az alkottábort július 28-a és augusztus 8-a között rendezik meg a Kászonalitz melletti Tiszástón. Az ösztöndíjas tábortémáján résztvevők a gazdasági válság ihlette, részben az a „káosz” nevezett valami, amiből a művészek bármit létrehozhatnak’.

Vezércikk

3

A másik oldal

Bár a közös ellenség maradt, a Johannis-projekt megkísérlésekor mutatott egység, az elnökválasztások idején látott összefogás ideje lejárt. Az államfő által „Grivco-koalíciónak” nevezett ellenzéki pártszövetség Băsescu győzelme után szétbomlott, az RMDSZ, illetve a liberális és a szociáldemokrata politikusok egy része a hatalomhoz

Cseke Péter Tamás

pártolt át. ▶

Vérre (is) menő krízis

A gazdasági válság miatt egyre több az önkéntes véradományozó Romániában**A hazai „véradó” reneszánsz azért is meglepő, mert 2008-ban, a válság előtt alig lehetett biztosítani a vérkészítmény-mennyiséget**

Fotó: Mediafax

Divat és kényszer a véradás ma Romániában: egy év alatt megkétszereződött azoknak a száma, akik erre vállalkoznak. Míg két éve még akut vérhiánnyal küzdöttek a hazai vérközpontok, ma a legtrikább vércsoportból is van mindig raktáron. Szakértők szerint a váratlan fordulat egyik oka, hogy az emberek jelentős része megértette a segítség fontosságát. Sokan adnak vért étkezési utalványért is: hetven lej ma jelentős ösztönző erőt képvisel. Azoknak, akik nehezen jutnak el a vérközpontokba, vérgyűjtő buszokat helyezett üzembe az Egészségügyi Minisztérium. A napokban Erdély-szerte feltűnnek a fontos járművek. **7. oldal ▶**

Karcsúsítás és bihari sérelmek

Cs. P. T.

▶ Sérelmezi az RMDSZ Bihar megyei szervezete, hogy a miniszterelnök felmentette tisztségéből Sarkady Zsolt nagyváradi alprefektust. Mint ismert, az előjárónak azért kellett távoznia hivatalából, mert szerdai ülésén a kormány megfelezte a prefektus helyetteseinek számát. Az intézkedés négy, az RMDSZ-t megillető posztot érintett, ám kettő betöltetlen volt, így Sarkady Zsolt és Kálmán Zoltán Argeş megyei alprefektus vesztette el tisztségét. Tegnap közleményében a Bihar megyei RMDSZ-szervezet Operatív Tanácsa azzal érvelt, hogy Sarkady Zsolt alprefektusként jól végezte munkáját, ezért érthetetlennek tartják a felmentéséről szóló határozatot. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Répás: mulasztott Gémesi

▶ Hosszas késedelem után döntött a Szülőföld Alap a határon túli magyar szervezetek első pályázati fordulójának támogatásairól. Répás Zsuzsanna nemzetpolitikai államtitkár szerint előd-

je, Gémesi Ferenc mulasztásából nem történt meg a Szülőföld Alap kollégiumainak összehívása, így a határon túli magyar közösségek nyári programjai veszélybe kerültek. **2. oldal ▶**

Az előd: Gémesi Ferenc

Az utód: Répás Zsuzsanna

Román pénzből e-Magyar pont?

ÚMSZ

▶ „A román kormány vállaljon tekintélyesebb részt az e-Magyar pontok elnevezésű projekt finanszírozásából – ezt fogja szorgalmazni a várhatóan idén októberben sorra kerülő következő román–magyar közös kormányülésen az RMDSZ” – fejtette ki Moldován József Budapesten. A távközlési államtitkár a Magyarság az Információs Társadalomért Testület (MaITT) Stratégiai Irányító Bizottságának informális előkészítő ülésén vett részt a magyar fővárosban. **Folytatása a 2. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

Orbának nem kell a Magyar Gárda

Orbán Viktor szerint nem lehet eltérni, hogy félkatonai szervezetek a törvényen kívül akarjanak igazságot szolgáltatni; a Magyar Gárda a rend nélküliség oldalára sodorja Magyarországot. A magyar miniszterelnök ezt azután mondta, hogy tegnap részt vett a Jobbik parlamenti frakciójának ülésén. A kormányfő a Jobbik-frakciójának meghívására vett részt a képviselőcsoport Parlamentben tartott ülésén. A találkozó után Orbán Viktor hangsúlyozta, véleménykülönbség van közte és a Jobbik között a Magyar Gárda helyzetét illetően. Aláhúzta, hogy ami a rend helyett a rendtelenség irányába mutat, azt nem tudja elfogadni. Kijelentette: sosem fogja elfogadni, hogy olyan szervezetek létezzenek az országban, amelyek az állam rendfenntartó monopóliumát kikezdi, megbontják.

A Vatikán szigorított a szexuális visszaélések elleni szabályozáson

Szigorított a szexuális visszaélésekre vonatkozó egyházjogi szabályozáson a Szent-szék. A botrányok által megtépzott Vatikánban William Levada bíboros, a Szent-szék Hittani Kongregációjának vezetője aláírta azt a dokumentumot, amely tízről húsz évre növelte a pedofil bűncselekmények elévülési idejét. A rendelkezés szerint az áldozat 18. életévének betöltésétől számolják ezt az elévülési időt. Döntést született arról is, hogy a szellemi fogyatékosokkal elkövetett szexuális visszaélésekre ugyanaz a szabály vonatkozik, mint a kiskorúak elleni bűncselekményekre. A súlyos vétségek közé számít a gyermekeket ábrázoló pornográf anyagok birtoklása és terjesztése is.

Tovább gyűrűzik a német adócsalási botrány

Az év elején kirobbant adócsalási botrány újabb hullámaként az illetékes német hatóságok nagyszabású razziaikba kezdtek a Credit Suisse svájci bank németországi fiókjainál. Csütörtöki sajtóértesülések szerint a nyomozást azzal a gyanúval indították, hogy a szóban forgó, az adócsalási botrányban leginkább érintett svájci bank rendszeres támogatást, sőt konkrét tanácsadást nyújtott azoknak a német állampolgároknak, akik pénzüket az adófizetések megszegésével igyekeztek a bank számláin elhelyezni.

Bettencourt-ügy: négy személyt őrizetbe vettek

Négy személyt őrizetbe vettek tegnap Párizsban az adócsalási és illegális pártfinanszírozási gyanúktól terhes Bettencourt-ügyben. Az ügyben három külön előzetes eljárás folyik: az előállítások a titkos hangfelvételek alapján gyanítható pénzmosásokat érintik. A France Info hírrádió információi szerint mindannyian Liliane Bettencourt-hoz, a L'Oréal kozmetikai cég örököséhez közelálló személyek. Egyikük Françoise-Marie Banier fotóművész, akit a milliárdos lánya azzal vádol, hogy egymilliárd euró értékben csal ki ajándékokat szexuális anyjától. Rajta kívül a Bettencourt-vagyont kezelő cég vezetőjét, adóügyi szakértőjét, valamint a család tulajdonában lévő egyik Seychelles-sziget gondnokát hallgatja ki az ügyészség.

A Microsoftnál dolgozott az orosz kémügy tizenkettedik gyanúsítottja

Kétszer járt az Egyesült Államokban, és mindkét alkalommal a Microsoft vállalatnál alkalmazták azt a 23 éves orosz állampolgárt, akit a közelmúltbeli kémüggyel összefüggésben toloncoltak ki kedden az Egyesült Államokból – közölte a cég szóvivője. Lou Gello szerint Alekszej Karetnyikov mindkét alkalommal a Microsoft redmondi központjánál kapott munkát, legutóbb kezdő programellenőrként.

Német–orosz csúcs

MTI

Az orosz–német kapcsolatok dinamikus fejlődését, egyre intenzívebbé és tartalmasabbá válását méltatta Dmitrij Medvegyev és Angela Merkel az államközi konzultációk tegnap megkezdődött 12. fordulójában. Az orosz elnök és a német kancellár számos miniszter és üzletember kíséretében az egész napot Jekatyerinburgban töltötte, ahol a közös kormányülés mellett felszólaltak az üzletemberek konferenciáján, és részt vettek a Pétervári párbeszéd elnevezésű orosz–német fórum munkájában.

A szerda este vacsorával kezdődött találkozókon Medvegyev és Merkel áttekintette a kétoldalú gazdasági-kereskedelmi kapcsolatokat, az európai biztonság és együttműködés kérdéseit, valamint a világ válságócainak helyzetét. Szó volt az Oroszország és az Európai Unió tagállamai közötti vízummentes utazás lehetőségének mielőbbi megteremtéséről is, amelyet leginkább Moszkva sürget.

A közös sajtótájékoztatón Medvegyev kifejtette, hogy ha megvan a politikai akarat, az egyesült Európa rábólinthat a vízummentesítésre. Merkel hozzáfűzte: világos számára, hogy az együttműködést és a kapcsolatokat fenntartását megnehezíti a vízumügy. Azt ígérte, hogy mindekképpen foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

A német kancellár támogatásáról biztosította az európai biztonság új felépítményének kidolgozására tett orosz javaslatokat, s úgy vélte, hogy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet mellett külügyminiszeri

szinten is meg lehetne vitatni ezt a kérdést, és partnerséget lehetne kialakítani. Hozzátette, hogy ez semmiképp sem váltaná fel Oroszország és a NATO jelenlegi partnerségi kapcsolatát. Utalva arra, hogy Medvegyevvel és Barack Obama amerikai elnökkel is jó kapcsolatokat alakított ki, Merkel úgy vélte, hogy ez segít megoldani a transzatlanti és európai problémákat.

Az orosz elnök kitért az iráni atomprogram körüli vitára is, s

arra figyelmeztette Teheránt, hogy szorosabb együttműködést kell kialakítania a nemzetek közösségével. Oroszország régi hűséges barátjának nevezte a perzsa államot, de leszögezte, hogy Moszkvának se mindegy az iráni atomprogram katonai vonatkozása. Úgy fogalmazott, hogy Moszkva nyilvános és hírszerzési forrásokból is tudja, hogy az iráni atomprogram polgári és katonai vetülete egyaránt fejlődik. ◀

Medvegyev és Merkel Jekatyerinburgban közös kormányülésen vett részt

Román pénzből e-Magyar pont?

Folytatás az 1. oldalról

A munkatársak fő témája a 2005-ös bukaresti, első román–magyar kormányülés eredményeképpen létrejött e-Magyar pontok projekt kiértékelése volt. Moldován elmondta, egy hónap leforgása alatt másodsorú vesz részt Budapesten infokommunikációs konferencián, miután júniusban szakemberekkel és politikusokkal cserélt tapasztalatot a „Szélessáv Műhely” nevet viselő civil kezdeményezésen. „Az RMDSZ sikerként könyveli el, hogy a e-Magyar pontok projekt keretében az összesen 356 e-Magyar pontból 188 épült ki Erdélyben” – nyilatkozta a távközlési államtitkár. Moldován emlékeztetett, a projektet a Nagyváradai Célok elnevezésű 2003-as román–magyar szándéklevél, majd a Budapesti Nyilatkozat nevű 2005-ös dokumentum alapján ültették gyakorlatba, az első közös kormányülés után. Javasolta ugyanakkor, hogy kielemezzék az eddig a projektre fordított mintegy 1 milliárd 300 millió forint felhasználásának hatékonyságát, illetve azt, hogy a projekt elérte-e azt a célt, amely az említett dokumentumokban áll. „Ez egy sikertörténet, és az e-Magyar pontokat fejleszteni kell, amiben az RMDSZ továbbra is partner akar lenni” – szögezte le Moldován. Az államtitkár kérte ugyanakkor, hogy az a 13 határon túli szervezet, amely tagja a Magyarság az Információs Társadalomért Testület (MaITT) Stratégiai Irányító Bizottságának, időben és menetrendszerűen teljesítse azokat a feladatokat, amelyeket az e-Magyar pontok kiépítésében vállalt. Mint hangsúlyozta, a finanszírozást átláthatóvá kell tenni, amit egy következő munkatársi témájának javasolt. ◀

Répás: mulasztott Gémesi

Hírösszefoglaló

Hosszas késelem után döntöttek a Szülőföld Alap kollégiumai a határon túli magyar szervezetek első pályázati fordulójának támogatásairól; az elbírálás során a határon túli költségvetési keretek „elképesztő állapotára” derült fény – tette közzé a Répás Zsuzsanna vezető nemzetpolitikai államtitkár, az alap honlapján. Az államtitkár szerint az előző szocialista kormányzat mulasztásából nem történt meg a Szülőföld Alap kollégiumainak összehívása, így a határon túli magyar közösségek nyári programjai veszélybe kerültek. A közlemény szerint az előző kormányzat nemzetpolitikai felelősei (Gémesi Ferenc volt a korábbi nemzetpolitikai szakállamtitkár – szerk. megj.) május végéig elköltözték az ez évre szóló határon túli előirányzatok nyolcvan százalékát, s „a legtöbb esetben minden szakmai alapot nélkülözve, az általuk kitüntetetten kezelt szervezeteket részesítették abszolút előnyben”.

Az államtitkár utalt arra is, hogy „a szocialista kormányzat pazarló költségei, illetve a világgazdasági válság Magyarországra gyakorolt hatása ellenére sikerült a Szülőföld Alap keretét megőrizni, ezzel is hangsúlyozva a jelenlegi kor-

mánynak a határon túli magyarok iránti elkötelezettségét”. A fent említett körülmények ellenére a megmaradt pályázati pénzek több mint felét így is kiosztották – jegyezték meg.

A Szülőföld Alap honlapján közzétett elbírálások szerint alig volt olyan erdélyi pályázat, amely az igényelt összegnek megfelelő támogatásban részesült, az egyik ilyen kiemelt erdélyi rendezvény a Bálványosi Diáktábor és Szabadegyetem: több mint négymillió forintos hozzájárulásban részesült. (Az átlagos pályázatok összege fél és másfél millió forint között ingadozik.)

Nem jutott támogatás viszont Erdélyben olyan intézményeknek, mint az aradi kamaraszínház, a Látó szerkesztősége, a Csiki Játékszín, a temesvári Csiky Gergely Allami Magyar Színház, a Szilágyosmlyói Magyar Ház, az Erdélyi Magyar Egyesület, a szörványinak számító szebeni és dési közművelődési egyesület, a gergyószentmiklósi Figura társulat, a Korunk Baráti Társaság, a Kriterion Alapítvány, a szárhegyi művészeti központ. Sajtótámogatás – leszámítva az iskolai kiadványok vakációs támogatását – egyáltalán nem született, a Szülőföld Alap „lefejezte” a pályázó médiát, legalábbis 2010 első felében. ◀

„Végleges” az árvízvédelem

ÚMSZ

„Az idei év meteorológiai szempontból rácafolt az eddigi statisztikákra. Eddig ritkán tapasztalt mennyiségű csapadékkal kellett megküzdenie egész Európának. A szomszédos országokban május-júniusban voltak nagy esőzések. A Romániai Vízügyi Hatóság szakemberei ilyen körülmények között sikerült akkor mederben tartaniuk a folyókat” – jelentette ki tegnapi sajtóértekezletén Borbély László. A környezetvédelmi és erdészeti miniszter tájékoztatása szerint a felhőszakadások során lehullott nagy mennyiségű csapadék okozta a legnagyobb gondot Dorohoion és a többi árvíz sújtotta területen is. „Ilyen esetekben sajnos semmilyen stratégia nem segít, ilyenkor a lakosságnak el kell hagynia az adott területet” – magyarázta.

A miniszter közölte: a zöld tárca kezdeményezésére a kormány két-három héten elfogadja Románia árvízvédelmi stratégiáját. Hozzátette azonban, hogy a környezetvédelmi minisztérium nem most kezdett el intézkedéseket hozni. „A Környezetvédelmi Alapból a 2010–2012-es időszakra még az év elején 437 millió lejt különítettünk el hidrológiai infrastruktúrára. Ebből az összegből idén 130 millió lejt fogunk költeni. Ugyanakkor prior-

itizáltuk a befektetéseket: leállítottuk azokat, amelyek kivitelezési terve öt évre szólt. Azok a befektetések jelentenek prioritásokat, amelyek idén, vagy jövőben fejeződnek be” – hangsúlyozta a miniszter.

Szerdai ülésén a kormány jóváhagyta a vízgazdálkodási és árvízvédelmi hatóság létrehozását a környezetvédelmi minisztérium keretében, az intézmény az összes vízügygyel kapcsolatos feladat koordinálásáért felel – jelentette be Borbély. Hozzátette: jelenleg a minisztérium szakemberei egy olyan kormányhatározat-tervezetben dolgoznak, mely alapján a tárca átvonná a gátak menedzsmenitjét a Talajjavítási Hatóságtól. „Nem helyes, hogy a Vízügyi és a Talajjavítási Hatóság is feleljen a gátak menedzsmenitjéért. Ez utóbbi jelenleg a Duna mentén 1110 kilométer gát karbantartásáért felelős” – mutatott rá a környezetvédelmi miniszter.

Az árvíz megelőzési stratégia prioritásai közül Borbély az újraerdősítési programot, valamint a védősávok létrehozását, és a vízmosások, talajcsuszamlások megállítását szorgalmazó befektetéseket említette. Míg 2009-ben a Romsilva 28 millió lejt költött újraerdősítésre, addig idén a Romsilva költségvetéséből 44 millió lejt különítettünk el ugyanerre a célra. ◀

Ponta „lefeküdt” Băsescunak?

ÚMSZ

▶ Titkos egyezséget gyanít Crin Antonescu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke Victor Ponta szociáldemokrata elnök és Traian Băsescu államfő között. „Viselkedése és az a sok feltétel, amelyet állít azért, hogy együttes erővel felfüggeszük az államfőt, gyanút ébreszt bennem. Nem zárom ki, hogy meg egyezett Traian Băsescuval” – jelentette ki Antonescu a *Gândul* című napilap birtokába jutott információk szerint a párt országos vezetőségi ülésén. A pártelnökéhez hasonló véleményt fogalmazott meg több liberális politikus is, szerintük a jelenlegi status quo mindkettjüknek kedvez, időt nyernek: egyfelől Băsescu megállíthatja zuhanó népszerűségét, másfelől Ponta is megerősítheti pozícióját a PSD-ben. Nem hivatalos információk szerint a PNL lemondott arról, hogy a szociáldemokratákkal közösen megbuktassák a Boc-kormányt és felfüggeszék az államfőt. Mindeközben a hivatalos kommunikáció továbbra is arról szól, hogy ősszel a két ellenzéki párt bizalmatlansági indítványral megbuktatja a jelenlegi kormányt, majd közös miniszterelnököt jelölnek. Amennyiben ezt Băsescu megtagadná, akkor elindítanák az államfő felfüggesztésének procedúráját. A *Realitatea* hírtelevíziónak nyilatkozó Antonescu azt is felvillantotta, hogy Băsescu félreállítása után az államfői teendőket a felsőház elnökeként Mircea Geoană venné át, aki kormányfői megbízatást adna a PSD–PNL-szövetség által megnevezett személynek. ◀

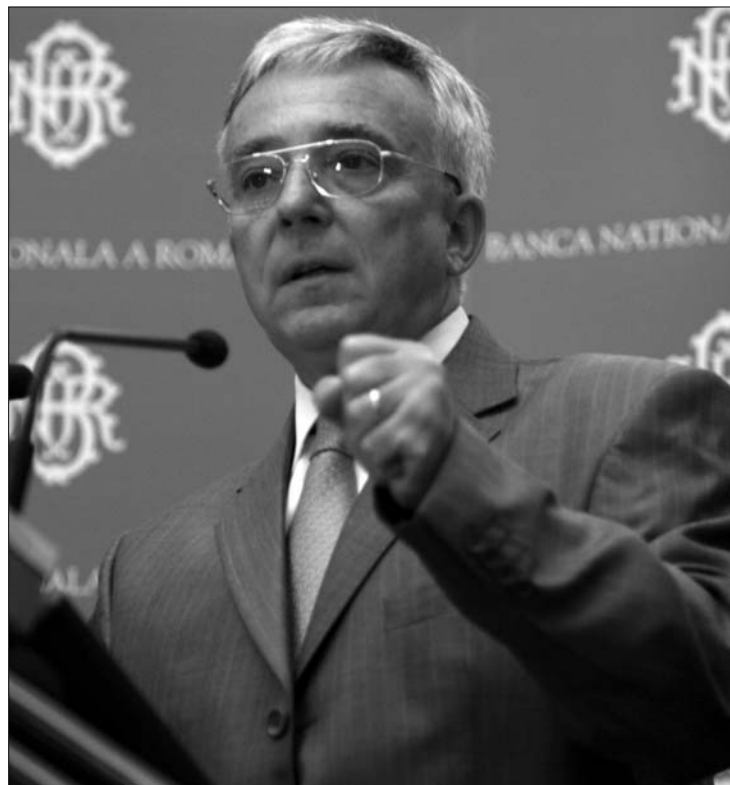
Isărescu kritizál

M. Á. Zs.

▶ Rendkívül szigorú hangnemből utasította rendre Mugur Isărescu, a Román Nemzeti Bank (BNR) kormányzója azokat a politikusokat, akik az utóbbi időben olyan véleményeket fogalmaztak meg, hogy az ország arany- és valutatartalékából kellene felpótolni a társadalombiztosítási költségvetést, ekként elkerülve a bérek és nyugdíjak csökkentését.

Isărescu szerint kérésüknek jogi akadályai is vannak, ugyanis Románia az uniós tagsággal vállalta, hogy a központi bank nem finanszírozza a költségvetési hiányt. „Egy családban ha a gyerek pénzt kér az apától, akinek nincs miből adnia, akkor megmondja neki, hogy elfogyott a pénze. Amikor egy ország jut a zsák fenekére, akkor mindenféle »filozófusok« jelennek meg” – ironizált a jegybank kormányzója. Hozzátette: amúgy is, a társadalombiztosítási költségvetés három milliárd eurós éves hiányt »termel«, ami felér a BNR 103,7 tonnányi aranytartalékának értékével. S mivel ez a hiány strukturális, nem lehet egyszeri áthidaló kölcsönrel megoldani a helyzetet. „Szerkezetében kell korrigálni a büdzsét, különben évente kell majd egyre növekvő összeggel kiegészíteni ahhoz, hogy a nyugdíjakat ki lehessen fizetni” – vont mérleget Mugur Isărescu.

Szerinte ha az ország jelenleg 31,6 milliárdra rúgó valutatartaléka csökkenne, akkor sokkal rövidebb lejáratú hiteleket vehetne fel a kormány és idővel teljesen elapadnának a források. „Ördögi körbe kerültünk, és meglepetten

A jegybank elnöke szerint nem szabad a valutatartalékhoz nyúlni Fotó: ÚMSZ

tapasztaltam, hogy ezt senki sem észlelte. Mi több, a politikusok alapvető számtani műveleteket sem tudnak elvégezni. Hogy lehet olyan költségvetést készíteni, amelyben a kiadások magasabbak, mint a bevételek és kölcsönök összege” – üzent a jegybank vezetője. A kormány által hozott költségcsökkentő intézkedések nem győzték meg Isărescut, szerinte a „legkegyetlenebb utat” választották. „Nem tudom, miként határozták meg, de emlékeztetnék, hogy a jegybank ellenzte az áfaemelését. S nem azért, hogy a BNR vagy Mugur Isărescu ér-

demrendet kapjon, hanem azért, mert a másod- és harmadrendű következményektől tartunk” – figyelmeztetett a BNR kormányzója. Arra az önmaga által feltett kérdésre, hogy mi várható az áfaemelésről, Isărescu elmondta: egyfelől a megnövekedett költségvetési bevételekből ki lehet majd fizetni a nyugdíjakat, másfelől viszont nőni fog az állami kölcsönök kamatja. „Pár hónapon belül arra ébredünk, hogy az áfából szedett plusz bevételekből álljuk a hitelek megnövekedett kamatját” – vetítette előre a jövőt Isărescu. ◀

A másik oldal

Cseke Péter Tamás

Joggal replikálnak a kormánykoalíció politikusai az ellenzéki kritikákra a legtöbbször azzal: ha léteznének alternatívák a gazdasági válság kezelésére, álljanak elő velük. A liberálisoktól és a szociáldemokratáktól ritkán hallani egyebet, mint „távozzon Emil Boc!”, esetleg „vesszen Traian Băsescu!” Az ellenzéki válságkezelési „csomag” igencsak lapos, általában kimerül az egységes adókulcs csökkentésében (liberálisok), illetve a progresszív adózás bevezetésében (szociáldemokraták).

A válságkezelés természetesen ettől még nem az ellenzék felelőssége. Ezt tudják a választók is, akik a liberálisoktól vagy a szociáldemokratáktól nem konkrét gazdasági intézkedést várnak. Példa erre a Fidesz, amely még a választási kampány idején sem állt elő válságkezelő csomaggal, mégis – orbáni retorikával élve – elsöprő társadalmi felhatalmazást kapott Magyarországon a kormányzásra. Sikertült ugyanis olyan politikai alternatívát megjeleníteniük a szocialistákkal szemben, amely reményt adott a szavazóknak arra, hogy a hatalomváltás életüket is megkönnyíti.

Ez lenne a romániai ellenzék felelőssége, feladata is. Am a liberálisok és a szociáldemokraták nemcsak a gazdasági megoldásait hallgatják el szemérmesen: artikulált politikai alternatívát sem nyújtanak a jelenlegi koalícióra. A két ellenzéki párt most ott tart, hogy többet támadja egymást, mint a kormányt. Bár a közös ellenség maradt, a Johannis-projekt megkérdésre mutatót egység, az elnökválasztások idején látott összehozás ideje lejárt. Az államfő által „Grivco-koalíciónak” nevezett ellenzéki pártszövetség Traian Băsescu győzelmének kihirdetése után szétbomlott, az RMDSZ, illetve a liberális és szociáldemokrata politikusok egy része a hatalomhoz pártolt át. A válság elmélyülése, a Boc-kabinet kapkodása és tehetetlensége nemhogy növelte volna a két alakulat kohézióját, inkább szétválasztotta útjaikat.

Az ellenzék széteséséről elsősorban Victor Ponta, a szociáldemokraták vezetője tehet, aki sorozatosan veti el a liberális Crin Antonescu összefogást sürgető ajánlatait. Az ambíciós újdonsült pártelnök előbb alakulatán belüli pozícióját szeretné megerősíteni, Antonescu oldalára állva politikai súlya csak csökken. Ponta vonakodásának más oka is van: nem siet átvenni az ország irányítását a jelenlegi gazdasági helyzetben, különösen ha a hatalmat egy másik – ráadásul jobboldali – párttal kellene megosztania. A politikus vélhetően arra alapoz, hogy a legfrissebb felmérések szerint a liberálisok népszerűsége leragadt a húsz százalékos szinten, a szociáldemokraták pedig már 42 százaléknál tartanak, ezért arra számít, hogy a választások után a baloldal egyedül kormányozhat.

Ponta tehát kívár. Nemcsak Băsescut akarja legyőzni, hanem Antonescut is.

Bocot kifütyülték a környűrűn

ÚMSZ

▶ Vehemens, a kormány távozását kérő tüntetők fogadták tegnap a főváros környűrűjét megtekintő Emil Boc miniszterelnököt. „Hülyéknek, kísérleti állatoknak néznek. Mi ha nem tudjuk ellátni munkánkat, félreállunk, kitesznek” – mondta a hangoskodók egyike a kormányfőnek. A tüntetőkkel szóba elegyedő Emil Boc amikor megtudta, hogy a főváros I. kerületétől kitett közösségi rendőrökkel van dolga, fanyar gúnnyal jegyezte meg, hogy biztosan Andrei Chiliman liberális polgármester küldte oda. „Demokrácia van, kifütyülhetnek, de nekem most más megoldásom nincs. Tudom,

hogy fájdalmas, ha valaki elveszíti az állását, a megszorító intézkedések hozzám közel álló személyeket is érintenek” – próbálta nyugtatni a kedélyeket a kormányfő. Egy másik asszony felajánlotta szolgálatait, hogy az adócsalást leküzdhesse. „Inkább alkalmazzanak hozzám hasonló szerencsétleneket, ugyanis a mindenféle ismerősökön odattett emberek nem segítik. Vegyen fel három hónapra és bebizonyítom, hogy nem beszélék a levegőbe” – fogalmazott az elkeseredett nő. Ezt követően a miniszterelnök megtekintette a környűrű munkálatait, arra figyelmeztetve az építkezésen dolgozókat, hogy havonta eljön majd ellenőrzésre. ◀

Emil Boc kormányfőt elbocsátott közalkalmazottak „vonták kérdőre” Fotó: Mediafax

Kormányzati karcsúsítás bihari sérelmekkel

Folytatás az 1. oldalról

Jelen pillanatban Bihar az egyetlen olyan 20 százalékos fölötti magyar lakossággal rendelkező megye, amelyben sem prefektusi, sem alprefektusi tisztséget nem tölt be magyar ember” – állapította meg a testület. Az Operatív Tanács egyben utal a Bihar megyei RMDSZ-es politikusok és a szövetség országos vezetői közötti korábbi konfliktusokra is. „Reméljük, a leváltással nem az elmúlt időszakban a kormányzati, szervezeti munkát, illetve döntéseket bíráló véleményünket »honorálták«” – olvasható a közleményben. Szabó Ödön, a Bihar megyei RMDSZ-szervezet ügyvezető elnöke tegnapi megkeresésünkre nem kívánta bővebben kommentálni közleményüket. Azt a felvetésünket azonban elhárította, hogy az Operatív Tanács állásfoglalása az országos vezetőség bosszúállását sejtette. „Nem gyanúsítunk senkit semmivel. Lehet, hogy Sarkadynak azért kellett távoznia, mert a Bihar megyei RMDSZ több alkalommal bírálta a miniszterelnököt” – fogalmazott a politikus.

„Bezzeg a Bihar megyei RMDSZ akkor nem adott ki közleményt, amikor Cseke Attila Bihar megyei szenátort az országos vezetőség javaslatára egész-

ségügyi miniszterré nevezte ki” – reagált tegnap a bihariak sérelmeire a lapunk által megkeresett Kovács Péter. A területi szervezeteikért felelős ügyvezető alelnök szerint Szabó Ödönnek meg kellene érteniük, hogy „az RMDSZ nem csak 28 megyei szervezetet jelent, a kormányzással járó nyereségek és veszteségek is köztösek”.

Egyébként az RMDSZ nemcsak egy államtitkárt és két alprefektus veszített el a miniszterelnök által elrendelt karcsúsítások miatt. Az Országos Gyermejjog- és Családvédelmi Hatóság megszűnésével korábban távoznia kellett tisztségéből Debreczeni Hajnalnak, az intézmény alelnökének. Megszűnt ugyanakkor az Országos Mezőgazdasági Szaktanácsadó Ügynekség is, amelynek vezérigazgatója, Réman Domokos is állás nélkül maradt. Debreczeni Hajnaltól megtudtuk: a gyermekjogvédelmi hatóság vezérigazgatóssá alakul a munkaügyi minisztérium keretében. Várhatóan hasonló sors vár a Réman Domokos által korábban vezetett intézményre is, amelyet a mezőgazdasági miniszter „kebelez” majd be. Lapunk úgy tudja, hogy Debreczeni és Réman e minisztériumi vezérigazgatósságoknál kap majd beosztást. ◀

Román lapszemle

Az öngyilkosok 90 százaléka férfi, a tavaly öngyilkosságot elkövető 2586 személy közül „csupán” 258 volt nő. Az öngyilkossági arány az anyák között a legalacsonyabb, annak ellenére, hogy 75 százalékuk szülés utáni depresszióban szenved. (*Gândul*) ▶ Tizennégyezer romániai csak papíron szegény – erre a következtetésre jutott a munkaügyi minisztérium által kezdeményezett vizsgálat, melyet a romániai polgármesteri hivatalok 41 százalékánál végeztek el. A legtöbb, 2200 „illegális” szegényt Vaslui megyében találták. (*Evenimentul zilei*) ▶ Iulian Urban demokrata-liberális szenátor egy olyan törvénytervezet összeállításán dolgozik, amellyel be szeretné vezetni a kémiai kasztrálást, mint pedofilok elleni büntetést. (*Click!*)

Hétlépcsős válságkezelés

Hét pontos válságkezelő programot készül elfogadni a kormány, amely abban bíz, hogy a tervezett intézkedések valóban enyhíthetik az országban kialakult súlyos gazdasági és pénzügyi helyzetet.

B. T.

Áfa-csoport, „vezércég”

Válságprogramot dolgoztak ki a kormánypárti szakértők. A kormánykoalíciós tömörülések képviselői által megfogalmazott programot összeállító szakértőcsoportot a Demokrata-Liberális Párt parlamenti képviselője, Sulfina Barbu vezette, az intézkedések elsődleges célja az üzleti légkör számottevő javítása, ami a válságból történő kilábalás egyik alapvető feltétele. A csoport a demokrata-liberális Ioan Olteanból, Roberta Anastaséból, Sever Voinescuból, Vasile Gherasimból és Zanfir Iorguşból, a Románia Haladásáért Országos Szövetség tagjából, Mircea Coşeből és az RMDSZ színeit képviselő Édler Andrásból állt össze.

Az intézkedéscsomag egyebek között előírja az úgynevezett áfa-csoport létrehozását. Ez a lépés az azonos részvényesekkel rendelkező cégcsoportokat és holdingokat érintené. Konkrétan arról lenne szó, hogy a több cégből álló entitások esetében az adók és illetékek kifizetésével kapcsolatos problémákkal egy „vezércég” foglalkozna, amely az illető cégcsoport részvénycsomagjának legkevesebb tíz százalékával rendelkezne. Az intézkedés lényege az lenne, hogy ily módon jelentősen csökkenthetők lennének az állam adminisztrációs költségei: az államnak ugyanis ez esetben ahelyett, hogy külön-külön kellene el-

lenőriznie a „vezércéghez” tartozó vállalkozásokat, elegendő lenne a vizsgálatokat csupán a „vezércégnél” elvégeznie. De jól járnának az érintett cégek is, hiszen ily módon nagymértékben vissza lehetne szorítani a mindinkább elburjánzó bürokráciát is.

Olcsóbb épületfelújítás

A válságkezelő program fontos eleme az is, amely lehetővé tenné a lakások és épületek felújítását és tartozási munkálataira kivetett áfa-érték 10 százalékának a leírását az adózásból. A szerzők szerint ez az intézkedés potenciálisan 0,3 százalékos gazdasági gyarapodáshoz vezethetne. A 10 százalékos leírás ugyanis fennlőtené az épületkarbantartási, -javítási és -felújítási munkálatokat, amelyek jelenleg legkevesebb 32 százalékkal jelen az építkezési tevékenységben, értékük eléri a 37 milliárd lejt.

A csomag fenntartja az adózási eljárási törvénykönyv korábbi előírásait,

amelyeknek megfelelően 0,04 százalékban állapították meg a késedelmes adófizetés után járó napi büntetőkamatot, ugyanakkor pedig 80 százalékra növeli az állami vállalatok osztalékai nyomán az állami költségvetésbe befizetendő részt.

Öt év adómentesség

A válságkezelő csomag összeállító fontos intézkedést terveznek az újonnan létesülő vállalkozások számára is. Amennyiben ez az intézkedés megmarad majd jelenlegi formájában, akkor öt éves adókedvezményben részesülnek mindazok a vállalkozók, akik legkevesebb 500 ezer eurót fektetnek be, illetve legalább 50 munkahelyet létesítenek. A kedvezmény az azt követő évtől kezdve lépne számukra életbe, hogy eleget tettek mind ezeknek a feltételeknek. Az intézkedésben részesülő vállalkozóknak azonban a kedvezmény megszűnését követő öt év mindegyikében megadózható jövedelmet kell megvalósítaniuk, ellen-

kező esetben ugyanis az előző öt évre is profitadó fizetésére kötelezik őket, a kifizetendő összeghez pedig hozzájárul a megfelelő időszakra kirótt késedelmi büntetőadó is.

Teljesen újszerű intézkedés lenne az úgynevezett közvetlen kompenzáció bevezetése. Ebben mindazon vállalkozások részesülnének, amelyek ugyan tartoznak az államnak, ugyanakkor viszont áfa-ellenértéket várnak attól. Ilyen esetekben nem zárolnák az egészségbiztosítási összegek, vagy a munkanélküli segély kifizetésével hátrálékos vállalkozások számláját, hiszen ez éppen a tartozások, a bérek stb. kifizetését tenné számukra lehetetlenné.

Elkerülhetővé válna az illetékek növelése

Az intézkedéscsomaggal egyetértett Sebastian Vlădescu pénzügyi tárcavezető is, aki a tervezetre rábólintana, amennyiben ilyen értelmű politikai döntés születik a kormány szintjén. A vál-

ságkezelő program szerzői előzőleg 1300 cég képviselőivel is konzultáltak, az érintett vállalkozások túlnyomó része pozitívan értékelte a tervezetet. Mindezzel elkerülhető lenne az illetékek növelése, egyben pedig lehetővé válna az is, hogy az áfa-kulcsot jövő év január elsejétől kezdve visszaállítsák a korábbi 19 százalékra, ily módon pedig számottevően enyhíteni lehetne az ország jelenlegi súlyos gazdasági és pénzügyi válságán – állítja a szakértői csoportot vezető Sulfina Barbu.

A programot összeállító szakemberek nem tagadják, hogy a benne foglalt intézkedések alkalmazása nem lesz egyszerű, hiszen összetett törvénymódosításokat tesz szükségessé, így például megfelelőképpen kell módosítani az adótörvénykönyv érintett kitételeit. Sulfina Barbu azonban derűlátó és meggyőződéses, hogy a programot szeptemberig, de legkésőbb október elsejéig sikerül majd elfogadtatni és gyakorlatba ültetni. ◀

Az iráni urán és a titok tudója

Hazaérkezett Iránba Sahram Amiri atomkutató. Első sajtótájékoztatóján megismételte: az amerikai titkosszolgálat rabolta el és szállította őt az Egyesült Államokba. Washington változatlanul tagad.

Gy. Z.

Az eltűnt és megkerült iráni atomkutató ügye újabb fordulatot vett: Sahram Amiri tegnap visszaérkezett Teheránba, ahol elsőként családtagjai üdvözölték, majd a sajtó képviselőihez fordulva szinte imamalomszerűen azt ismételte, amit korábban egy videóüzenetben már elmondott.

A zarándok szökése

Az utolsó cáfolhatatlan tény: Amiri tizenhárom hónappal ezelőtt zarándokútra érkezett Szaúd-Arábiába. Medinában (Mekka után az iszlám második szent helyén) azonban szállodájában hirtelen nyoma veszett, és most legutóbb hirtelen Washingtonban bukkant fel. Története legalább annyira ködös, mint amennyire bizarr. Teherán és személy szerint maga Amiri is az amerikai titkosszolgálatok által megszervezett emberrelről beszél. Névtelen amerikai titkosszolgák ezzel szemben állítják: az atomfizikus eredetileg át akart állni az oldalukra, de menet közben inába szállt a bátorsága. Ezért hétfőn Washingtonban taxiba szállt, és este fél 7-kor a pakisztáni nagykö-

vetségre vitette magát (az amerikai-iráni kapcsolatok megszakadása óta ugyanis Karacsi intézi Teherán ügyeit, képviseli érdekeit). Néhány órával később interjút adott az iráni állami televíziónak. Elmondta, hogy az Egyesült Államok suba alatt haza akarja toloncolni őt, hogy az emberrablás tényét így tussolja el.

Teherán már az eltűnést követően, 2009 júniusában a CIA-t tette felelőssé atomtudósa elrablásáért. A harminckét esztendőszakember Iszfahán mellett az iráni Forradalmi Gárdához közel álló Malek Astar Műszaki Egyetemen dolgozott, márpedig Irán vitatott atomprogramját a gárda felügyeli. Amirit tehát Washington szemében ez a program és feltételezett személyes ismeretei, a tőle remélt információk tették (tehették) érdekessé.

Dramai fordulatok

Az amerikai titkosszolgálatok által terjesztett változat szerint Amiri szándékosan arra használta föl medinai zarándoklatát, hogy külföldre szökjön. Hamarosan az Egyesült Államokba hurcolták – idéz ezzel szemben névtelen CIA-hivatalnokokat az

Sahram Amiri, az eltűnt(etett?) atomkutató ismét családjával lehet

amerikai sajtó. Hillary Clinton washingtoni külügyminiszter azonban eltökélten tagadja az emberrablás vádját: Amiri „szabad akaratából” lépett le és utazott a tengerentúltra – jelentette ki. CIA-források szerint az iráni férfiú fontos információkkal szolgált országa atomprogramjáról, jóllehet, mint aki a munkatársával az iráni atomberendezések biztonságával foglalkozott, nem volt valódi kulcsfigura. „Szökése” („elrablása”) idején, most tavasszal aggódni kezdett otthon maradt felesége és gyermeke sorsáért, ez ösztökélte

őket a hazatérésre. A történetnek van egy másik szála is. Június elején előkerült egy amatőrvideó, amelyen egy magát Amirinak kiadó férfi valódi drámába illő történetet mond el: miután Medinában a szaúdi és az amerikai terror- és emberrabló egységek közös akciója során telepumpálták kábítószerezellel, Amerikába hurcolták, ahol súlyos kínzások közepette kihallgatták. Kevéssel később azonban egy második videó is előkerült, amelyen az Amiriként bemutatkozó férfi arról biztosít, hogy önként utazott az Egyesült Ál-

lamokba. Ezt mondja: „Íráni vagyok, és semmilyen cselekedetet nem hajtottam végre a hazám ellen.” Két héttel később ugyanez a második férfi egy harmadik videón azt állítja, hogy megszökött elrablójától, de még mindig az Egyesült Államokban tartózkodik: „Nem szabad akaratomból vagyok itt, és nem engedik, hogy a családommal fölvegyem a kapcsolatot.”

Sorsa ismeretlen

Megfigyelők szerint az iráni hatóságok épp a csa-

lára gyakorolt nyomással vették rá Amirit a hazatérésre; állítólag idegösszeroppanást is kapott az aggodalomtól. Washingtoni kormánytisztviselők az amerikai lapoknak azt is kijelentették, hogy az atomtudós bármilyen mesét előadhat, egyik sem teszi őt hitelessé. Ugyancsak megfigyelőket idézve: az iráni férfi legutóbbi szereplése is minden volt, csak nem meggyőző.

Váratlan washingtoni fölbukkanása is tele volt ellentmondásokkal, filmekbe illő drámai fordulatokkal. A State Department szerint Amiri már hétfőn el akarta hagyni az Egyesült Államokat, utazását közelebről nem tisztázott szervezési okok miatt nem sikerült megvalósítania. Ezt követően „menekült” Pakisztán nagykövetségére. Az iráni külügyminisztérium szerdán közölte, hogy már „úton van hazájába”. Ahol nem lehet tudni, mi vár rá. Az amerikai sajtó Szaddám Huszein néhai iraki diktátor vejére, Huszein Kamelre emlékeztet, aki 1995-ben Jordániába szökött, s fontos értesülésekkel látta el a nyugati titkosszolgálatokat az iraki biológiai fegyverekkel kapcsolatos programról. Minden előzmény nélkül 1996-ban mégis visszatért Bagdadba, és a diktátor láthatóan megbocsátott neki. Kevéssel később azonban Kamelt – akinek neve amúgy tevét jelent – váratlanul agyonlőtték. Érdekes lesz tehát figyelemmel kísérnünk Amiri további sorsát – ha egyáltalán kapunk majd híreket felőle. ◀

Lap-top

A nap címe. PD-L-s képviselőt vertek meg egy üzletben, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. Az eset Iași-ban történt. Az agresszió áldozata panaszt tett a rendőrségen; mint elmondta, ismeri a tetteseket. A tény, hogy a képviselő kormánypárti, természetesen nem mellékes jogi és politikai szempontból, ám a romániai közállapotokat és közhangulatot illetően ugyanolyan szörnyű és jelzésértékű, bármilyen színű lenne is politikailag az illető. Ha a politikusok számára nincs (sincs) meg a tévedés joga, ha bárki a saját indulata szerint és a maga szakállára igazságot szolgáltat – az teszi igazán illuzórikussá a politikusok felelősségre vonását. Sajnálatos, nagyon sajnálatos. Soha ne hallgassunk csöcselékes ösztöneinkre! (Arra gondolni sem merünk, hogy politikai ellenfelei verették meg a honatyát. Ha így lenne, a büntetésnek még szigorúbbnak kell lennie.)

Van élet Hrebe nélkül? Az *Adevărul* megírja, hogy Victor Ponta-nak végre sikerül megszabadulnia Viorel Hrebenciutól. Utóbbi előbbinek bejelentette, hogy ösztől már nem akar a PSD képviselőházi frakcióvezetője lenni. A megkönnyebbült pártelnök Hrebe távozásában új idők jeleit látja: „A párt alkalmazkodik az új körülményekhez. Senkitől nem akarunk megszabadulni, mindenki hasznos lehet, de nem feltétlenül az első, hanem a második, harmadik vonalban.

A szerk. megj. E sorok alatt olvasható egy kedves jegyzet, amelynek végén a szerző némi „eu-lóleget” emleget honoráriumával kapcsolatban. Őszintén szólva, nem tudjuk honnan veszi – és még kevésbé tudjuk, hogy mi honnan vesszük – a honoráriumát, de mindenképpen toleranciára, azaz türelmességre biztatnánk; legjobb megvárnia, amíg euróban fizetünk.

A nap álhíre. Az újabb fenyegető árvizek hírének hallatán Elena Udrea divatkeszereket, kisestélyi kosztümöket és elefántcsont legyezőket rendelt a károsultak megsegítésére.

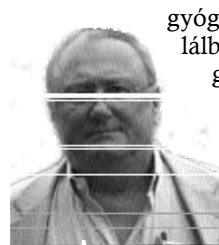
Minden napra egy mondás

„Csinálhattok bármit, nincs más választás, vagy himni, vagy tagadni, vagy kételkedni.”
Esterházy Péter

Kis házi eu-tanácsadó

Alanyi jogon járó, kvázi szolgáltatásnak ítélte a minap a német szövetségi legfelső bíróság a halálba segítést, magyarán az eutanáziát.

Túl azon, hogy szinte ezzel egy időben a Boden-tó környékén a nemzetiszocializmus ötszázegy eutanázia-áldozatának tiszteletére emlékkövet avattak, mégiscsak meglepő, hogy épp abban az országban, jelesül Németországban születethetett meg ilyen döntés, amely a Harmadik Birodalom tragédiájából merítve erőt, mélyen magába szállva elutasít mindenféle emberijog-sértést és militarizmust (az afganisztáni szerepvállalásról sürgősen feledkezzünk meg, a téma Berlinben államfőt is buktatott már) – ám ahol épp az említett történelmi vézskorszakban kísérleteztek

Gyulay Zoltán

gyógyíthatatlan betegek halálba segítésén. (Kéretik figyelmeztetni: ez a szóhasználat kisvártatva elvezet mai témánkhoz!)
Mi több: a német evangélikus egyház egyenesen üdvözölte a merésznek számító

Érdemrendek

Horváth István

A bűn levegőjén

Valaha, ha jól emlékszem, lakoma volt az életem, amelyen megnyílt minden szív, ömlött minden bor.

Egy este térdemre ültem a Szépséget. És epésnek találtam. És kiszídtam.

Fegyvert fogtam az igazság ellen. Elmenekültem. Ó boszorkányok, ó nyomorúság, ó gyűlölség: ti, akikre kincsemet bízom! Sikertült kirekesztem elmémből minden emberi reménységet. A vadállat sompolygásával vettem magam minden öröme, csak hogy megfojtsam.

Hadd harapdáljam a puskatust, mielőtt meghalok – szoltam a hóhérok. Magamra idéztem minden csapást, hogy homok és vér alá fullasszanak. A balszerencse volt az istenem. Végighentertem a sárban. A bűn levegőjén szárítottam. A bolondját járatam az örülettel.

És a tavasz meghozta iszonytató vigyorgásomat. Nemrég, már-már azon a ponton, hogy utolszorra kihöngök, mi jutott eszembe. Ha felkutatnám annak a valaha-volt lakomának a titkát! Hátha megjönne tőle az étvágyam.

A titka – a részvét. Már ennyiből is látni: nyilván csak álmodtam mindezt.

„Hiéna maradsz! és így tovább...” S az, ki ily pompás álmokkal jutalmazott, a Gonosz rám kiáltott: „Te minden mohóságoddal, önzésséddel és minden főbűnökkel: úgy érdemeld ki a halált!”

Jaj! Ez túlon túl sok nekem. – Kedves Sátán, kérve kérlek, ha tán kevésbé döfölnél tekinteteddel! S ha megvárnád hitványságaim apraját; neked, ki kedveled az íróban a tanító- és a leírókétség teljes hiányát, kitepek néhány undorító lapot jegyzőfüzetéből az elkárhozottak, aki vagyok.

Arthur Rimbaud: *Egy évad a pokolban*. Fordította Határ Győző

SZELLEMLIDÉZÉS

Másképpen

Hadd dicsekedjem: két román szavazót szereztem az RMDSZ-nek! Az avasi vicinálissal utaztam Újvárosig, onnan autóstoppal a fatornyosba. A leintett kocsiban két román fiatalember ült, s amikor megtudták, hogy kőszegremetei vagyok, megkérdezték: minek köszönhető ez a jó út? Az RMDSZ-nek, válaszoltam, s elmondtam, hogy három éve nálunk járt Markó Béla és megígérte a népnek, ha jól szavaz, akkor korszerűsítik az utat. S íme! „Hát akkor legközelebb mi is az RMDSZ-re szavazunk, hogy Bikszádnak is ilyen útja legyen!”

Ennyire egyszerű lenne? Sokszor igen, hisz aki kormányon van, annak rendszerint eszközei is vannak az ígéretek több-kevesebb beváltására. Neki vannak eszközei, nem az ellenzéknek, amely bírálattal és nem egyszer irreális ígéretekkel igyekszik hatni a választókra. Persze mégsem valószínű, hogy az említett két fiatalember az RMDSZ-re fog szavazni, de véleményük jelzi: a románság pozitívabban ítél meg bennünket, mint akár néhány éve.

Ennek pedig pár nap múlva újabb bizonyítékát kaptam. Egy civil szervezet révén az Avasban járt egy tíztagú fővárosi román újságíró csapat. Valakinek eszébe jutottam és felhozta őket préházamhoz egy kis szalonasztásra. Többségükben nyugatot járt, nyitott fiatal, akiknek szavai mögött nem éreztem a levitézlett vátrások gyanakvását. Talán egy kivételével, aki megkérdezte: akarjuk-e még Erdélyt? Volt kacagás, amikor nagy komolyan azt mondtam, csak most akarjuk ám igazán! Lám, Brüsszellel elintéztük, hogy tavasztól megszűnjön a határ és az immár Gibraltárig terjedő Magyarországgal egyesüljön.

Miután bemutattam nekik az erdélyi karikás szőlőművelést, s megnevettem őket néhány remetei (boros) anekdotával, arról faggattak, hogy magyar újságíróként miként érzem magam. Még nem egészen jól, de egyre jobban, mondtam. És mi zavar? Az, hogy még mindig Bukarest akarja megmondani, hogy mi jó nekünk, mintha mi hülyék volnánk! Kikérjük magunknak! De zavar az is, ha Budapest kiskorúnak néz! Nem volt vita, inkább helyeslés, hogy jogunk van magunknak intézni közösségünk dolgait.

Sűrűn jegyzeteltek és közben jókat nevettek, mikor példákat hoztam fel arra, hogy a románok mennyire nem ismerik a saját történelmüket. Szatmárnémeti-

Sike Lajos

ben éveken át nem zavarta a hírszerzőket (SRI), pedig ők igazán hazafiak, hogy utcájukat general és nem marsal Avarescunak hívják. A főpostán tucatnyi tisztviselő nem tudta, hogy Kogálniceanu milyen k-val írta nevét. Szóval változik környezetünk, velem a románság hozzánk való viszonya. Csak le ne álljon valamiért ez a folyamat!

ítéletet, miközben tudjuk, hogy a katolikus egyház – a pápát is a németek, vagy hogy egészen pontosak legyünk, a bajorok adják – mereven elzárkózik még csak a téma megtárgyalásától is. Erősen olyan kép mutatkozik tehát, hiszen a hitéletet alapjaiban rengetheti meg a kérdés, hogy közlekedés és ökumené helyett megint csak egyfajta egyházszakadásnak lehetünk kortársai.

Nem akarom én a vitát fölmelegíteni; jaj, dehogyan is! Szemet szűrt azonban valami, ami azóta is ott motoszkál bennem, mint a kisördög: cini-kus lényem ilyenkor már-már elnyomja bennem az istenfélőt. Eu-tanázia – ismétlettem, szótagolom magamban; hát igen: lehet, hogy ez a két betű, ez az „eu” zavarja meg a lelkeket? Gondolják tán Hollandiától Németországig, a katolikus Itáliáig, hogy minden, ami eu-val kezdődik, EU-konform? Ráadásul az eutanázia a görög „eu = jó” és a „tanatosz = halál” összetételéből ered, és ha így van, akkor nem is kell olyan nagy logikai bukfenec úgy vélekednünk, hogy tehát az eu- kez-

detű szavak csakis pozitív tartalommal rendelkezhetnek.

Ugye, nem is volt olyan nehéz eljutni idáig? De ne álljunk meg félúton! A közbeszédben máris vezessük be, tegyük kötelezővé az eu-femizmust (a kellemetlen, durva vagy illetlen fogalmak helyett valami-

lyen szépítő, enyhébb árnyalatú szó, kifejezés, körülírás alkalmazását). Tesék, hogy ebben semmi új nincsen, ezt hívják PC-nek, azaz politikailag korrektnek? De kérem, akkor hol marad az eu? Ettől

ugyan nem jön létre az eu-ritmia, azaz a beszéd (és a zene, a mozdulatok) kellemes tagoltsága! Lássuk, mily sokféle jelentést is nyerhetnek a szavak, ha eu-val kezdődnek. Férfiember számára talán kevés nyújthat például több örömet (egy kor után), mint az eu-trófia, azaz a jóltápláltság. Amit természetesen elsősorban kisbabákra értünk, de hát a teremtés koronája valójában akkor érzi ereje teljében magát, ha jól táplált, vagyis jóllakott. (V.ö.: gyomrán keresztül foghatni meg a férfiembert; saját fordításomban: „kős-

told meg a főztjét, vedd el a főzőjét”). A jövőben vörös rózsák helyett vigyünk a randevúra eu-kalipust. Szűrni ugyan nem szűr, de például több száz fajta közül kizárólag néhányal táplálkozik az a bűbajos kis ausztrál erszényes maci, a koala, és kelő ápolás esetén jóval tartósabb is. (Jelzem, alig igényel gondozást.) Még ha Eurüdikének, rosszabb esetben Eu-láliának hívják kedvesünket, tegyük így. Mert ha mellette még csinos is, állíthatunk az ajtaja elé eu-nuchot (ezért sürgőző Törökország felvétele az unióba). Olyan egyszerű ez, mint a nem eu-klideszi geometria, csak meg kell tanulni az alkalmazását. Akinek van füle a hallásra – mert fejében működik az Eustach-kürt –, érti eme üzenetek, a hétköznapiak szánt jó tanácsok lényegét. Mielőtt még elfelejtem, most szólok: az illetékes testületnek is ideje volna szétnéznie az országban, teszem azt a Fekete-tenger-nél, és elgondolkoznia azon, hogy nem kelene-e Eforiát átkeresztelni Eu-főriára. Jaj, és még egy nagyon fontos dolog, édes szerkesztő úr! Ha tetszene az elmaradt honoráriumok fejében egy kis eu-lóleget folyósítani... (Az olvasótól ezen a ponton kérek elnézést!)

Röviden

Felújítják a Lácost és a Kálváriát

Két műemlék-templomon végeznek felújító munkálatokat Szatmárnémetiben. A reformátusok legnagyobb templomának, a késő barokk stílusban épült Lácoston egyelőre csak a tetőzetét újítják fel, de Korda Zoltán főlelképész szerint a következő években több mindent, így a tornyot is javítani kell. A neogótikus, kéttornyú, katolikus Kálvária templom viszont teljes egészében megújul a következő két évben, amihez pályázati pénzeket is sikerült szerezni.

Vegyszer végzett Mádálina Manolével

Négyszáz milliliter, Furadan nevű vegyszer végzett Mádálina Manolével – derült ki a boncolás után készített tegnapi jelentésből. Amint arról beszámoltunk, az énekesnőt szerda hajnalban holtan találta a férje. A törvényszéki orvos jelentése szerint a boncolás során nem találtak gyógyszereket Mádálina Manole gyomrában, így egyértelmű, hogy a Carbofuran tartalmú vegyszer okozta a halálát. Az orvosok szerint a vegyszer az egyik legmérgezőbb, kereskedelmi forgalomban kapható szer, amelyik egy létfontosságú enzim termelését blokkolja.

Jecza, a győztes

A Niké II nevű „győzelemszobor” nem az első Jecza Péter-alkotás Háromszéken

A szerző felvétele

Kovács Zsolt

Alkotásában tért haza Jecza Péter szobrász, akinek Niké II nevű alkotását szülővárosában, az Erzsébet parki dísztó mellett állították fel. A tavaly elhunyt, sepsiszentgyörgyi születésű, Temesváron alkotó művész, múlt évben ajánlotta fel szülővárosának a köztéri bronzszobrot, amelyet most sikerült elhozni és felállítani.

A szoboravatón mondott beszédében Vargha Mihály a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója kifejtette: egyetemi éve alatt hallott először

a sepsiszentgyörgyi szobrászról, akit tanárai Constantin Brâncuși-val és Victor Vasarely-vel együtt emlegettek. „Jecza Péter szobra lendületet, a tisztá művészi szabadságot hirdeti, a bronzszárnyai a magasba mutatnak” – mondta Vargha Mihály, aki felolvasta a művész feleségének, Sorina Jeczának a levelét, aki kifejtette: a szobor változtassa a helyet a szépség, a magasságokba törés, a remény találkozás pontjává, hogy aki elhalad mellette azt mondja, ezt a műtárgyat egy jó ember alkotta.

A Niké II nevű győzelemszobor kapcsán Gazda József műkritikus elmondta: Jecza Péter alkotása egyszerű, de benne van a nagyratörés, és arra tanít, hogy ne legyünk kishitűek. A műkritikus ugyanakkor felhívta a figyelmet, hogy Jecza Péternek több szobra is van Háromszéken, hiszen ő készítette Kőrösi Csoma Sándor, Bölöni Farkas Sándor és Lázár Mihály mellszobrát, Kriza János arcképszoobrát, a sepsiszentgyörgyi Szent Gellért templom oltárképét, valamint Mihály arkangyal szobrát is. ◀

Káosz a Minimum Partyn

A káosz a témája az idei, 15. alkalommal megrendezett Minimum Partynak. Az alkotótábor és szakmai fórum július 28-a és augusztus 8-a között kerül megrendezésre a Kászontalíz melletti Tiszástón, Hargita megyében.

Antal Erika

Az összművészeti tábor témáját részben a gazdasági válság ihlette, részben pedig az a káosznak nevezett valami, amiből a művészek bármit létrehozhatnak. A cél a művészi képességek fejlesztése, ugyanakkor alkotóközösségek létrehozása és a művészet népszerűsítése. A többféle alkotóműhellyel működő táborban a szervezők azok jelentőségére számítanak, akiket érdekel a vizuális művészet, a zene, az irodalom, a képzőművészet, a fotográfia, a mozgásszínház, a filozófia, vagy a kézművesség. A vizuális műhely vezetője Márkus Barbarossa János lesz, míg a zeneműhelyt Hána János, az íróműhelyt pedig Selyem Zsuzsa fogja vezetni. A poémaműhelyben Szabó Attila kolozsvári rendező várja az érdeklődőket, a filozófia műhelyben Pálfalusi Zsolt, a képzőművészeket pedig Lázár Mónika. A csíkszeredai képzőművész lapunknak elmondta, izga-

lommal várja a tábort, hiszen első alkalommal vesz részt a rendezvényen és a műhely vezetése is újdonság a számára. „Véletlenül csöppentem bele ebbe az egészbe, de nem tartok a műhelyvezetéstől, hisz a nevezés nem túl ördögös dolog, bárki megtanulhatja, akit érdekel” – nyilatkozta lapunknak Lázár Mónika. A képzőművész elképzelése szerint első lépésben a résztvevőkkel megbeszéljük, hogy mit is készítsenek a tábor ideje alatt. „Ha esetleg valakinek mégsem tetszene ez a foglalkozás, akkor a 12 nap alatt lesz lehetősége arra is, hogy valami mást találjon” – fejtette ki a kézműves műhely vezetője. A tervek szerint művészi alkotások, kisebb szoborjellelű munkák születnének, más, természetesen anyagokkal kombinálva a gyapjút.

A szakmai fórum meghívott előadói a műhelyvezetőkön kívül többek között Zátonyi Tibor, Szokács Kinga, Chilf Mária és Mester Béla lesz. ◀

HIRDETÉS

WWW.TUSVANYOS.RO

TUSVÁNYOS

NYÍLT LAPOKKAL!

2010. JÚLIUS 20-25.

21

INGYENES!!

21. század
gazdaság
nyelvi jogok
Madárcsicser

politika
Kárpát-medence
autonómia

ROLE CSÍK ZENEKAR
MAGASHEGYI UNDERGROUND HOOLIGANS
TÜNDÉRGROUND BIKINI PASO
RÚZSA MAGDI DEMJÉN FERENC

FŐSZERVEZŐK: Pro Minoritate Alapítvány

KAOSZ

15. Minimum Party alkotótábor és szakmai fórum
2010. július 28 – augusztus 8. • www.minimumparty.org

2010. aug. 26-29. marosvásárhely

Coca-Cola
FELSZIGET PENINSULA
www.felsziget.ro

Orange
MIÉRT

KOAN
OMEGA
EUROPE
TRANSYLVANIA
PHOENIX
GORILLAZ
SOUND SYSTEM

18+

jegek az Eventim hálózatában
www.eventim.ro

új magyar szó

Vérre (is) menő krízis

A gazdasági válság miatt egyre több az önkéntes véradományozó Romániában

Antal Erika, Sipos M. Zoltán

► Kényszer és divat a véradás ma Romániában: az utóbbi évben megkétszereződött az adakozók száma. Szakértők szerint felértékelődött a véradásért járó juttatások értéke az elszegényedők között. Sokakra hatnak az Egészségügyi Minisztérium által is támogatott új kampányok: egyre több emberben tudatosul, a véradás életet menthet, nem csak kivételes esetekben, rendszeresen is érdemes vállalkozni erre a beavatkozásra. A „véradás” életforma – állítják a vérközpontok állandó vendégei.

Majdnem európaiak vagyunk

Bukarestben tavaly hat-ezer egység vérral adtak többet, mint egy évvel korábban, az országos rekorder azonban Szatmár megye volt: itt egy év alatt tízezer véradásra került sor, több mint négyezer liternyi adomány gyűlt össze. A romániai lakosság 32 százaléka már rávehető az együttműködésre, ez majdnem megfelel a 37 százalékos európai átlagnak, igaz, az osztrákok több mint fele, 66 százaléka aktív adományozó. A pozitív ten-

dencia azért is elgondolkodtató, mert egy évtizede a lakosság zöme még nem bízott a vérátömlesztés biztonságában, ma pedig már minden harmadik ember részt vett ilyen akcióban. A hazai „véradó” reneszánsz azért is meglepő, mert 2008-ban még súlyos krízisről beszéltek a szakemberek, a válság előtt alig lehetett biztosítani az egészségügyi rendszer számára elengedhetetlenül fontos vérkészítmény-mennyiséget.

„Ma már folyamatosan jönnek a véradók hozzánk, bár nagyon magas azoknak az aránya, akik ellenszolgáltatásért vállalkoznak a beavatkozásra” – számolt be a helyi tapasztalatokról lapunk kérdésére a marosvásárhelyi vérközpont egyik asszisztense. „Vannak úgynevezett állandó klienseink, akik rendszeresen jönnek, de vannak olyanok is, akik felhívásra jelentkeznek, vagy azért, mert bajbajutott ismerősüknek szeretnének segíteni” – magyarázza A. M. Egy-egy segélykérő felhíváskor napi 50-70 személy is felajánlja segítségét.

„Örülünk az érdeklődésnek, de tudni kell, hogy a vér soha nem elég. Műtétekkor, beavatkozásokkor a legkritikább

Rajtaütésszerűen bárhol feltűnhetnek a mobil véradóközpontok, kérésre hához mennek Fotó: Mediafax

vércsoportokból is szükség van a vésztartalékokra, ezért minden csepp adományt megbecsülünk, tárolunk szükség esetére” – meséli a szakember, aki úgy véli, különösen fontos az egészségügyi szaktárca új kezdeményezése, a mobil vérközpontok szolgálatba állítása. „Ezek az autóbuszok, amelyek kérésre hához jönnek, megkönnyítik a véradást, egy-egy munkaközösség, ha igényli, kollektíven tehet felajánlást, az emberek egy-

mást erősítve és ösztönözve vehetnek részt a segítségnyújtásban. Márpedig soha nem tudni, kinek mikor lesz szüksége a vérre” – vélték a marosvásárhelyi központban, ahol úgy tudták, a napokban érkezik az első ilyen mozgó laboratórium.

A buszokat már kipróbálták a fővárosban és több hazai nagyvárosban is, az Országos Hematológiai Intézet irányítja útjukat és a Vöröskereszt önkéntesei segítik a „terepézést”. A mozgó labo-

ratóriumokba betérőket megvizsgálják, az önkéntesek előkészítik a beavatkozást, majd a véradás után az adományozónak lehetősége nyílik pihenni, regenerálódni is, a busz vendégszeretettel élvezve.

Az élet ára

A kolozsvári vérközpontban is bizakodó a hangulat, az első negyedéves adatok igazolják: kétszer több a véradó idén, mint tavaly. „Ügy

tűnik, idén a kolozsváriak és az itt tanuló egyetemisták nagyobb kedvvel jönnek véradásra, igyekszünk is bátorítani őket. Nagyon pozitívak a kampányainkat érintő visszajelzések: egyre érzékenyebbek az emberek a segítségkérésre” – osztja meg kedvező tapasztalatait lapunkkal Nicoleta Crăciunaș asszisztens.

A vérközpont munkatársa azonban arra is figyelmeztet: Kolozsváron is sokan vannak olyanok, akik nem önkéntes alapon, hanem az így megszerezhető étkezési utalványok miatt vállalkoznak a véradásra. „Hetven lejtér ma az emberek sok mindent megtesznek” – állapítja meg Crăciunaș, aki szerint ma már nem jelent gondot a ritka vércsoportú készítmények tárolása, tartalékolása sem.

Az idei év egyik legsikeresebb kampányát a kolozsvári Orvostudományi Egyetem Diákszövetsége szervezte meg, májusban: egy hét leforgása alatt mintegy 250 liter vér gyűlt össze, 548 önkéntest sikerült megszólítani. Ennek az akciónak köszönhető, hogy az AB-RH negatív vércsoport ellátása is megoldódott, ebből a típusú vérből ugyanis az év elején még jelentős hiány volt. ◀

HIRDETÉS

A vakáció a MOL töltőállomásokon kezdődik!

Tankoljon vagy vásároljon nálunk, és minden 25 lej elköltése után akciós pontokat gyűjthet. Az akciós pontokért cserébe kedvező áron juthat hozzá a strand- és háztartási kellékekhez 2010 július 7. és november 7. között!

Különleges ajánlat a MultiBonus-ügyfelek számára! Használja MultiBonus pontjait készpénz helyett az akcióban résztvevő termékek vásárlásakor!

www.molromania.ro

Gyűjtsön össze 20 akciós pontot, és jutányos áron választhat a Frottana törölközők és fürdőszobamérlegek közül.

Minden 125 lej értékű vásárlás esetén kedvező áron juthat hozzá a Diadora labdákhöz és tollaslabdaszettekhez, valamint a Frottana strandpedelőkhöz.

Árkedvezmények **71%-ig.**

HATÁRTALAN LENDÜLET | www.molromania.ro

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,999%

0,10% havi kezelési költség
0 hitelbírálati díj
4,99% fix kamat az első évre

Szeptember 30-ig még meggondolhatja

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- - 3 havi EURIBOR + 4,31% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap türelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró. Az ajánlat 2010. szeptember 30-ig érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

SZOMBAT
2010. július 17.

A nap filmjei

TV2, 20.35
Tök állat

A helyi rendőrörsön írónként dolgozó, kéthbalkezes Marvin nyomozó szeretne lenni. Amikor egy éjjel véletlenül egyedül felügyeli a körzetet, kis híján az életével fizet. Megmentőjének, a bogaras Dr. Wildernek szerencséjére sikerül feltörnnie a genetikai kódját, és kis házi laboratóriumában különféle állatok szerveit ültetve megmenti Marvint.

DUNA TV, 22.20
A király táncol

XIV. Lajos, akit Napkirálynak hívtak, imáda a zenét és legfőképpen a táncot. Udvari zenésztől, a firenzei Giambattista Lully-tól és az udvari írótól, Molière-től a király nagyszabású, sokszereplős színpadi balettműveket rendelt. A ruganyos, jó táncos híreben álló ifjú király maga akarta mindig a főszerepet játszani: táncával megjelenítette végtelen hatalmát.

m1, 0.15
Fekete és kék

Frannie és 9 éves kislánya, új nevet és új otthont kapnak egy, az eddigénél biztonságosabb élet reményében. Végre elég messzire kerültek Bobby látóteréből, aki bár Frannie férje és a kis Robert apja, de mégsem tudhatja meg, hogy hol bujkál a családja, annak ellenére sem, hogy a férfi a rendőrség kötelékében dolgozik. Nincs is semmi baj, amíg Robert nem kezd el kérdezősködni.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétfői magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Majális, Teleföntársasjáték, Nyelvőr, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 120 perc. A hétfőre eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő
16.00 Híradó, Őtőrai tea. Megy a magnó, Sűrűlt grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.30 Térerő
9.25 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Lemezlovarda
16.30 Falfirka
17.00 Arcvonalások
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Ez az utazólevélem
8.15 Nyelvőrző
8.40 Élő egyház (ism.)
9.05 Hol volt, hol nem volt...
9.20 Traktor Tom
9.35 Kicsi Maciusz király
9.45 Cimbora
10.15 Főzés? Gyerekjáték!
10.25 Kutyaélet
10.50 Vissza Sherwoodba! (sor.)
11.15 Az egyházi művészet kincsei
11.50 Univerzum
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.30 Énekes sorsok
14.20 Dakteri (am. sor.)
15.15 A Duna
15.45 Taléntum
16.15 Eltáncolt versek
16.30 Égi kökényfák alatt
17.20 Színházi Műhely
18.00 Kalózsziget (sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Pompei - Egy város pusztulása (ol. dráma, 1. rész)
21.35 Dunasport
21.50 Lélek Boulevard
22.20 A király táncol (belga-fr-ném. dráma)
0.15 Koncertek az A38 hajón
1.05 Költők társaságában

TVR 1

7.00 Pro Patria
7.25 Az emlékek éneke... (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világszám
9.00 Noé bárkája
9.30 Expo Shanghai 2010 beszámoló
9.40 Disney Klub
10.35 Hannah Montana (am. sor.)
11.30 Nappalok és éjszakák
12.00 Miss Universe Románia, Making of (ism.)
12.50 A világ hercegnői
13.00 Profesionisták
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.20 A család sztárja
15.10 Találkozunk a TVR-ben!
15.55 Heti elemzés
16.10 Találkozunk a TVR-ben!
17.00 Eros Ramazotti Bukarestben
17.30 Zöld arc
17.35 Tévéenciklopédia
18.30 Népi hagyományok
19.40 Győzd le az árvizet!
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Gyerekek mamaiaja Nemzetközi Kreációs és Előadó Fesztivál
0.00 Modern vizor
0.30 Nappalok és éjszakák (ism.)

VIASAT 3

10.55 A szépség és a szörny 11.50 Segítség, gyerekeim vannak! 12.40 10 évvel fiatalabb: A kihívás 13.30 Két pasi... (sorozat) 14.00 Jóbarátok (ismétlés) 14.30 Pimaszok (sorozat) 15.20 Tim Gunn 16.15 Topmodell lesznek! 17.10 Szívek szállodája (sorozat) 18.00 Vészhelyzet (sorozat) 19.00 Amerika csillagai 21.00 Doktor House (sorozat) 23.00 Fertőzésveszély (amerikai thriller)

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sport hírek
9.10 Szezon 2010
9.40 Mesék
11.30 Sarah Jane kalandjai (angol sci-fi sor.)
12.35 Sötét jósolat (kan. anim. sor.)
13.01 Hírek
13.05 Zene az életem (dok. sor.)
13.30 A világ legjobb konyhafőnökei
14.00 Szénes Színház
14.55 Hogy volt?!
17.00 Telesport (élő) Öttusa Európa-bajnokság Élő közvetítés Debrecenből
19.10 Életképek (sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 SzerencseSzombat - Ötösöt és Joker sorsolás
21.40 Örökös tagság - Gála
22.45 Hírek
22.50 Sport hírek
22.55 Örökös tagság - Gála
0.15 Fekete és kék (am. filmdráma, 1999)
1.50 Találkozás az afrikai kultúrával (dokumentumf.)
2.45 Koncertek az A38 hajón
3.35 Táplálkozási piramis

TVR 2

5.25 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
6.15 Teleshopping
7.00 Népi pihenőhelyek (ism.)
8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Az én költségvetésem
11.30 Ég és föld között
12.00 A mágikus kő (ausztrál film, 1999)
12.35 Balkáni szokások énekelünk!
15.00 Kaland és természet
15.30 A románok kincsei
16.00 Közletről a világ
16.30 Sikerkép
17.00 Gitárok ideje
18.00 Férfi röplabda, Európa Liga
20.00 Eros Ramazotti Tunézia rögbi mérkőzés (live)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.10 Üvöltő szelek (angol rom. dráma, 2009) Sz.: Tom Hardy, Charlotte Riley, Andrew Lincoln
1.30 Férfi röplabda, Európa Liga
3.30 Az Amazonáson Bruce Parry-vel (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.35 Rögbi Tri Nations 2010 (live) 12.15 Külön kiadás 14.00 Skandenberg Oncescu vs 100
15.05 Szőkevadász 16.00 Külön kiadás 17.00 Crystal Palace - Chelsea barátságos mérkőzés 19.00 Sport.ro Hírek (live) 20.00 Vakáció játékok 21.00 Sport.ro Hírek (live) 21.30 Wrestling SMACK 22.30 K1 Superstars 23.30 Fogadás a félelemmel

m2

6.15 Épített szépségek
6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt?!
11.15 MIÉRT?
12.00 Közjáték
12.05 Natúra - Több mint egy madár
12.30 Gaál Gabriella nótá felvételeiből
13.00 Kézfogás
13.25 Koncertek az A38 hajón
14.15 Hrvatska kronika
14.45 Loire menti koncertek
15.15 Barangolás Bajorországban
15.35 Magazinok sikertörténetei
16.20 Mindentudás Egyeteme
16.55 Kalandozó
17.15 A hangszerkészítés mesterei
17.40 A négy pánccs és a kutya (sor.)
18.35 Angyalbőrben (sor.)
19.35 Pecatúra
20.05 Vakáción a Mézga család
21.30 Sztársáv
21.00 Híradó este
21.25 Beugró
22.20 Janika (magyar vígj., 1949)
23.35 Nyomortúra (osztrák-svájci-német f. dráma)
1.10 Ez történt Ma Reggel (ism.)

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés, Mi történik, doktor úr?
10.00 Késhegyen múltó szépség (ism.)
11.30 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sorozat)
12.30 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Dave

(am. rom. vígjáték, 1993)
15.00 Kismocok (amerikai vígjáték, 2001)
17.00 He-Man - A világ ura (am. fant. kalandf., 1987)
19.00 Hétfői Pro Tv hírek
20.30 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
22.30 Kiképzés (amerikai-ausztrál akcióthriller, 2001)
1.00 Dave (amerikai romantikus vígjáték, 1993) (ism.)
3.00 Kiképzés (amerikai-ausztrál akcióthrill.) (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
10.45 Teleshopping 11.15 Mexikói utazás 12.30 Mindörökké együtt (sorozat) 13.30 Ana két arca (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Hetedik mennyország (sorozat) 18.30 Mindörökké együtt (mexikói sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Becsületet tolvajok (amerikai akciófilm) 22.30 Viperafészek (brazili sorozat)

FILM+

8.05 Szörnyvilág (am. vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Pucoljunk, fater! (am. akciófilm) 14.40 Majom a bajom (amerikai-német vígjáték) 16.20 A Főnix útja (amerikai akciófilm) 18.20 Bűnvadások (olasz akció-vígjáték) 20.30 Fedőneve. Pipó (am.-német animációsfilm) 22.00 Rendőrákadémia 5.. Irány Miami Beach (amerikai vígjáték) 23.40 Fehér zaj (kanadai-angol-amerikai akcióthriller)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.00 Top Shop
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.30 A dadus (am. vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Nagymenők (am. sor.)
14.50 Elvesztett kincsek kalandorai (angol kaland sor.)
17.15 A hihetetlen család (am. anim. f., 2004)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Patacsata (dél-af.-am. családi vígj., 2005)
Utána: RTL-hírek
22.20 Bruce Lee legendája (hongk.-kínai akció sor.) 2/1-2. rész
2.05 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
2.55 Fókusz Plusz (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó
9.00 Veszélyes utazás (kanadai-amerikai western, 2006)
10.15 Modern Millie (amerikai vígjáték, 1967)
13.00 Híradó
13.15 A simlis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Riadó a fedélzeten (amerikai családi film, 2004)
16.00 Híradó
16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 A vénlegény - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó
20.30 Sztár avatar - szórakoztató műsor
Răzvan Popescu

és Roxana Ionescu
22.30 Örökké tudom, mit tettél tavaly nyáron (amerikai horror, 2006)
0.30 Az idegen (am. akcióf., 1995)
2.15 Örökké tudom, mit tettél tavaly nyáron (amerikai horror) (ism.)

KANAL D

10.00 Tom és Huck (amerikai film) 12.00 Őrült világ (am. sorozat) 12.30 Híradó 13.30 Dokik (am. sorozat) 14.00 A hullámok urai (am. sorozat) 14.45 Árulás a családban (sorozat) 16.30 A bohóc (ismétlés) 17.30 Szegény gazdag gyerekek 18.45 A nap híre 19.00 Híradó 19.30 Szemek az árnyékban (reality show) 20.30 Házasulandó fiam van (reality show) 22.30 Paktum az ördöggel

HALLMARK

8.00 Gyilkos pletyka (kanadai filmdráma) 10.00 Az álcas család (amerikai vígjáték) 12.00 Rejtélyek aszszonyja (am. krimi) 14.00 Virginia és Blithe kiruccanása (amerikai filmdráma) 16.00 A kaliforniaiak (amerikai filmdráma) 18.00 Az álcas család (amerikai vígjáték) 20.00 Shania Twain igaz története (kan. életr. film) 22.00 Erica világa (kanadai sorozat) 0.00 Hiába menekülsz (amerikai thriller)

TV2

7.00 Teledi Sámuel útján (ism. sor.)
7.25 Tv2 matiné
10.50 Mókás állatvilág
11.20 Szurikáták udvarháza
11.50 Doktorológia Leslie Nielsen módra
12.20 Két Testőr
12.50 Babavilág
13.20 A láthatatlan ember (sor.)
14.25 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)
15.30 Doktorok (am. sor.)
16.30 Rejtélyek kalandorai (sor.)
18.30 Knight Rider (am. sor.)
19.30 Tények
20.05 Magellán
20.35 Tök állat (amerikai vígjáték, 2001)
22.05 Ütközetben eltűnt 2. (amerikai akcióf., 1985)
Közben: Kenósorsolás
0.00 A dühöngő grizli (kanadai thriller, 2007)
1.30 EZO.TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
2.25 Kalandjártat (ism.) Az útitárs
Kandász Andrea
2.50 Teleshop
3.50 Animációs filmek

PRIMA TV

6.30 Micimackó (animációs sor.)
7.00 Fején a nagyvilág
8.00 Ying yang yo (animációs sor.)
8.30 Shaman király (amerikai animációs sor.)
9.30 Autofórum
10.00 Teleshopping
10.30 Kandikamera
11.00 Ingtalan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötszillagos otthon
13.00 S.O.S., mentsd meg a házam
14.00 Focus Monden
14.30 Add össze a szüleidet (ism.)
16.00 Szerelmes hangjegyek (amerikai családi vígj., 2006)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Hatodik érzék (amerikai pszichothriller, 1999)
22.30 Nixon (am. történelmi dráma, 1995)
0.30 Utolsó esély (amerikai vígjáték, 1996)
2.30 Hírek (ism.)
3.30 Hipnózis, az elme játéka (am. sor.)

DISCOVERY

7.00 Túlélés törvényei - Válogatott kalandok
8.00 Nagy durranások - Coral Gables
9.00 Végzetes másodpercek
10.00 Amcsi motorok - Pilot Pen motor és Ducati motor
11.00 Autóépitők - A nagy verdcatsa
12.00 Újjáépitők
13.00 A tenger gladiátorai - Út a pokolba
14.00 Nagy durranások - Liverpool
15.00 Végzetes másodpercek
16.00 Szőkevények nyomában - Rendőr végveszélyben
18.00 A túlélés törvényei
19.00 Alaszka-hegység
20.00 Piszkos munkák - Bójatisztítók
21.00 Trükkös tesók - Mini Ripsaw
22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő
23.00 Hogyan készült
0.00 Dühöngő világ
1.00 Cella-napló - Alaszka
2.00 Valódi helyszínelők
3.00 A túlélés törvényei - Északi-sark

VASÁRNAP 2010. július 18.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00 Macskanő

Patience Philips szerény és halk szavú lány. Egy rosszul fizetett grafikus állásban dolgozik a Hedare Beauty kozmetikai cégnél, amelyet a zsarnoki George és Laurel Hedare birtokol. Patience élete örökre megváltozik, amikor véletlenül kihallgat egy titkos beszélgetést, amelyből kiderül, hogy a Hedare új, öregeked elleni szere szélhámosság.

TV2, 21.05 Taxi 3

Marseille-ben sosem lesz nyugalom. Gibert felügyelő és lelke, de mindenre alkalmatlan csapata hiába iparkodik, hogy fenntartsa a rendet: újabb fegyveres banda tartja rettegésben a napfény városát. A Mercedeszel száguldó német bankrablók és a japán hadügyminiszert elrabló nindzsák után most a görkorsolyán száguldó terroristákat kellene megfékezni.

m1, 22.00 Fekete Dália

Brutális gyilkosság áldozata lesz a fiatal, ambiciózus színésznő, Betty Ann Short. Két zsaru, Lee Blanchard és Bucky Bleichert kap megbízást a nagy port kavart ügy felderítésére. Miközben szeretnének mind jobban megfelelni a főnökség és a média elvárásának, a saját életük is teljesen megváltozik. Blanchard figyelmét egyre jobban lekötöti a nyomozás.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)
14.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Műsorism.
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Tézerő
17.15 Rádióistentisztelet, unitárius egyházi műsor
17.58 Műsorism.

DUNA TV

7.20 Különvélemény
8.10 Cimborá (ism.)
8.40 Főzés? Gyerekjáték!
8.50 Mazsola és Tádé
9.00 Zengő ABC
9.15 Rigoletto (am. zenés dráma, 1993)
10.55 Kalando-Zoo a Kifutók mögött
11.20 Monica Vitti ezer arca
12.10 Hatodik sebesség
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.25 Ópiumkeringő (magyar f., 1943)
15.50 Dunáról fúj a szél
15.55 Ízörzök: Bugyi
16.30 Muzsikál a mozi
17.15 Afrika színei
18.15 Mese
18.45 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.10 Pompei - Egy város pusztulása (olasz történelmi dráma, 2. rész)
21.45 Divathét
22.10 Dunasport
22.30 Szeresd apádat! (francia-kan.-angol film-dráma, 2002)
0.05 Játssz újra!
1.40 Költők társaságában
1.50 Híradó (ism.)

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva és természet
9.55 Disney Klub
10.50 Mond, mi fáj
11.05 A falu élete
13.00 Lark Rise to Candleford (angol filmsorozat)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.20 Napközben
15.20 Latin Grammy díjkiosztó gála
16.55 Zöld arc
17.00 Dánut S.R.L. - 1. rész
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.10 Dánut S.R.L. - 2. rész
19.25 Jocker, Loto 5/40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Győzd le az árvízét
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Késő bosszú (amerikai akció-vígjáték, 2002)
22.55 100%-ban garantált
23.55 Psych - Dilis detektívek (am. krimisor.)
0.50 Dánut S.R.L. - 1. rész (ism.)
1.50 Zöld arc (ism.)
1.55 Hírek (ism.)
2.00 Dánut S.R.L. - 2. rész (ism.)

VIASAT 3

9.00 Vézna kontra dagik
10.00 A szépség és a szörny
11.20 Mutasd a tárgyerd! 11.55 Gigamad
12.20 Vészhelyzet (sor.)
13.15 Szex és New York light (sorozat) 14.25 Júlia néni és a tollnok (am. vígj.)
16.10 A Nagy Ő 17.55 Joey (sorozat) 18.50 Neven Sam (amerikai film)
21.00 Lehetetlen küldetés
22.00 Bizánci tűz (amerikai vígjáték) 23.30 Júlia néni és a tollnok (amerikai vígjáték)

m1

9.10 Főtér
10.00 Engedjétek hozzám
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.40 Intelem
10.50 Katolikus válaszok (ism.)
11.15 A sokszínű vallás
11.30 Örömhír
11.55 Református ifjúsági műsor
12.05 Mai hitvallások
13.01 Hírek
13.05 Kul-túra 2010 Utazási magazin
13.35 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (ism.)
Hollandia-Spanyolország, Döntő
15.35 Cannes 2010 Hajrá magyarok Cannes-ban! Film a 63. Cannes-i Film Fesztiválról
16.30 Körhinta Fesztiválkalauz
17.00 Telesport (élő) Öttusa Európa-bajnokság
19.00 Panoráma
19.30 Már egyszer tetsette!
20.30 Híradó este
21.00 Budapesti újévi koncert
22.00 Fekete Dália (német-am. thriller, 2006)
0.00 Kultúrház
0.55 Hírek
1.00 Sporthírek

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 A mágikus kő (ausztrál sorozat)
12.35 Kicsik órája
13.30 Huck és a szívki-rály (amerikai kalandfilm, 1993)
15.15 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Atlasz
16.30 Arc és hasonlóság
17.00 Zene
18.00 Nyomoz a tanárnő (olasz sorozat)
19.00 Tízes Andrei Pavel-nek
19.35 Videóterápia
20.30 Fialat vagyok, karriert építek
21.00 Őslények kalandjai (angol kalandfilmsor.)
22.00 Hírek, sport
23.10 Darkly Noon (angol-német-belga thriller, 1995)
0.55 Atlasz
1.30 Üvöltő szelek (angol rom. dráma, 2009)

SPORT.RO

7.00 Hírek 7.05 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 9.30 Highlights Romaniacs rali 2010 11.00 Komolyan 12.00 Crystal Palace - Chelsea 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Amerikai favágó bajnokság 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Külön kiadás 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 CFR Cluj - Unirea Urziceni román szuperkupa 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Local Kombar

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Mesék
9.45 Spuri (auszt. sor.)
10.10 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.230 Sarah Jane kalandjai (sor.)
11.00 Utánam, sráco! (sor.)
11.30 Életem története - Hans Christian Andersen (am. kalandf., 1. rész)
13.10 Katolikus krónika
13.40 Intelem
13.50 Katolikus válaszok
14.15 A sokszínű vallás
14.30 Örömhír
14.55 Református ifjúsági műsor
15.05 Mai hitvallások
16.00 Caravaggio Máltán
16.25 Az irodalom nyelve
16.35 Női szemmel
17.00 Miért épp a demokrácia?
17.55 Magyar vagyok?
18.40 Janika (magyar vígj., 1949)
20.00 Közeli, távoli, tájak
20.30 Mese
21.00 Híradó
21.25 Múlt-kor speciális
22.00 Kölyök (magyar f., 1959)
23.30 Őszi kertek (ol.-fr.-orosz vígj.)
1.30 Beugró

PRO TV

6.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (ism.)
7.00 ProTV hírek
Mi történik, doktor úr?
10.00 He-Man - A világ ura (am. fant. kalandf., 1987) (ism.)
12.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
13.00 ProTV hírek
13.05 Ikrék akcióban (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (am. animációs sorozat)
14.00 Kismocok (am. vígjáték, 2001) (ism.)
16.15 Batman és Robin (amerikai akciófilm, 1997)
19.00 Hétfégi Pro TV hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Labdarúgás: Román szuperkupa
22.30 Sörccsata (amerikai-ausztrál vígjáték, 2006)
1.00 Labdarúgás: Román szuperkupa (ism.)
3.00 Sörccsata

(amerikai-ausztrál vígj.) (ism.)

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája 9.45 A kötelék (sorozat) 11.15 Hetedik menyország 12.30 Mindörökké együtt (sorozat) 13.30 Ana másik arca (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Hetedik menyország (sorozat) 18.30 Mindörökké együtt (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 A nők hálóijában (amerikai dráma, 2007) 22.30 Vipeparafészek (sorozat) 0.30 Árulás (sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.05 Trendmánia
11.35 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.40 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó Déli kiadás
13.15 Dáridó Lajcsival Muzsika és szórakozás
13.45 Magyar autósport-magazin
14.00 Forma-1 magazin
14.25 A dadus (am. vígj. sor.)
14.55 Divatdiktátorok (am. vígj. sor.)
15.50 A Grace klinika (am. sor.)
Közben: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.45 Kőbunkó (am. vígj., 1992)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német sor.)
21.00 Macskanő (am. kalandf., 2004)
23.05 Végső állomás (am. horror, 2000)
Utána: RTL-hírek
0.55 Bevállalod, haver? (francia vígj., 2004)
2.35 Portré

ANTENA 1

5.30 101 kiskutya (am. animációs sorozat)
7.00 Híradó, Sport
9.00 Fel az összes vitorlát (román vígjáték, 1976)
10.45 Meztelen mennyország (am. kalandfilm, 2001)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat)
14.00 A görög mágnás (amerikai filmdráma, 1978)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean

(angol vígjáték sorozat)
17.00 Sztár Avatar - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó
20.30 Hamis szerelmi esetek
22.00 SuperBingo Metropolis
1.00 Euforia Midnight Sun Tour
1.45 Shanghai Express (hongkongi akciófilm, 1986)
3.30 Meztelen mennyország (ism.)

FILM+

8.10 Majom a bajom (amerikai-német vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.10 Misi, a víziszörny (angol-német kalandfilm) 14.45 A lány alibije (amerikai vígjáték) 16.30 Rendőrakadémia 5. (amerikai vígjáték) 18.10 Piedone Egyiptomban (olasz akció-vígjáték) 20.15 Amos és Andrew - Bilincsbén (am. akció-vígjáték) 22.00 Adrenalin (am. akciófilm) 23.25 A 666-os út (amerikai-kanadai akciófilm)

TV2 TV 2

7.45 Tv2 matiné
Benne: Levelek Félixről, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Jumanji
11.20 Mókás állatvilág
11.50 Tv2 matiné
12.50 Stahl konyhája

13.20 Kalandjárát
13.50 Száguldó vipera (am.-német sor.)
14.50 Célkeresztben (am. krimisor.)
15.50 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.50 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.50 Nacho Libre (am. vígj., 2006)
19.30 Tények
20.00 Napló
Mérlegen a valóság
21.05 Taxi 3 (fr. akció-vígjáték, 2003)
22.40 Fortress 2.: Pokoli úr (amerikai-luxemburgi akcióf., 1999)
Közben: Kenósorsolás
0.35 A holló (am. fantaszt. thriller, 1994)
2.20 EZD.TV 06-90-602-022 Jósok, látók, médiumok!
3.15 Napló (ism.)
Mérlegen a valóság

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Yin yang yo
8.30 Shaman király
9.00 Micimackó
9.30 A ház: építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 Levintza bemutatja
11.30 A Kiss FM-es sál
12.00 Galileo - szórakoztató műsor
13.00 Hipnózis, az elme játéka
14.00 Focus Monden
14.30 10 éves a Krónika
16.00 Ruffian (amerikai életrajzi dráma, 2007)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Házassítód össze a szüleid (reality show)
22.00 Találkozás a sötétben - reality show
23.30 Földreszállt angyal (amerikai fantasztikus film, 1999)
1.30 Hírek, sport
2.30 Öt csillagos otthon - szórakoztató műsor

KANAL D

8.30 Házassulandó fiam van 10.30 Ugorj bel! (amerikai vígjáték) 12.30 Hírek
13.30 Hope & Faith (amerikai vígjáték) (ismétlés)
14.00 A hullámok urai (sorozat) 14.45 Családi történet (török film)
16.30 A bohóc (német sorozat) 17.45 Vendéglő nálunk otthon 18.45 A nap híre 19.00 Hírek
19.30 Szegény gazdag gyerekek 21.00 Ha jó vagy pénzt nyersz! 22.00 Apja lánya

HALLMARK

8.00 Rejtélyek asszonya (amerikai krimi) 10.00 Bűnök ideje (amerikai west.)
12.00 Utolsó esély (amerikai filmdráma) 14.00 A szerelem örök (amerikai romantikus film) 16.00 Virginia és Blithe kiruccanása (amerikai filmdráma)
18.00 Hiába menekülsz (am. thriller, 2004) 20.00 Erica világa (kanadai vígjáték-sorozat) 22.00 A múlt vétki (kanadai filmdráma, 2006) 0.00 A médium (amerikai krimisorozat)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Balaton Bike Fest (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásában
16.05 Arcok a líftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.)
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmentés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
Magyar génmesék (magyar dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
- Franklin sárkánya
7.00 Hogyan készült
- Fémkeresők
8.00 Tornádók nyomában
- A hurrikán
9.00 Amerikai favágók - Bajok az Aranyúton
10.00 4x4 versenyláz
- Az utolsó kör
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Amerikai hotrodok
13.00 A túlélés törvényei
- Alaszkai-hegység
15.00 Amerika legőrültebb versenyei
16.00 Szökevények nyomában
- Visszaeső bűnös
18.00 Hogyan készült
19.00 Tomboló tornádók
20.00 Tönkre vágva
- Mocsaras terepen
21.00 Hogyan működnek a gépek?
22.00 Rács mögött külföldön
- Mark
23.00 Éljük túl a katasztrófát
0.00 Ross Kemp
- Gengszterbandák nyomában
1.00 Végzetes másodpercek
2.00 Trükkös tesók
- Badger minitank
3.00 Cella-napló
- Tennessee

HÉTFŐ
2010. július 19.

A nap filmjei

DUNA TV, 21.30
Holdfényév

Egy középkori házaspár, Ben és JoJo Floss lányuk, Diana és Joe esküvőjére készül, ám a fiatalok egybekelése előtt néhány nappal a menyasszony egy lövöldözésnek esik áldozatul. A Holdfényév így esküvő helyett temetéssel indul, de mégsem borongós hangvételű film, sokkal inkább szívmelegető és derűs. Meglepő őszinteséggel beszél a szerettünk elvesztése kiváltotta érzelmek sokféleségéről.

m1, 22.00
Azazel nevében

Történetünk hőse, Eraszt Fandorin a moszkvai rendőr-főkapitányság teffőlösszájú írnoka, akit egy furcsa öngyilkossági ügy nem hagy nyugodni. A szálak először egy démoni szépségű nőhöz vezetnek, aki az áldozatot, az ifjú egyetemistát ravaszul rávette az öngyilkosságra. A rejtélyt az ifjú Eraszt Fandorin próbálja kibogozni, aki ezenközben élete nagy szerelmét is megtalálja.

Prima TV, 23.30
A hegyek szelíd ura

Mark Los Angelesből érkezik nagybátyjához Jackhez, aki vadór és fenn él a hegyekben. A kisváros lakói hamar befogadják, mindannyian nagyon kedvesek vele, ám a fiú így is nehezen bírkózik meg szülei eltűnésének hírével. Egy nap találkozik Bennel, a hatalmas fekete medvével, s nyomban örök barátságot kötnek. Ben élete azonban nagy veszélyben van, Fog Benson és az emberei vadásznak rá.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zeneszövegek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.50 Hattól Nyolcig
9.00 Isten kezében (ism.)
9.30 A szén - Egy ősi anyag a XXI. században
9.55 Fabulák
10.00 Sebaj Tóbiás
10.10 Mirabella Mama házimozi
10.20 Antje
10.30 Dunáról fúj a szél
10.40 Gyerekkori könyveink
11.30 Zorro (am. kaland sor.)
12.00 Onkológiai kutatás-fejlesztés
12.30 Kíváncsgosár
15.00 Híradó
15.10 Térkép
15.40 Erőter
16.10 Bernard Le Calloch, a "magyarbarát"
16.45 Heuréka! Megtaláltam!
17.15 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
18.05 25. szélességi fok Délre (francia sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Holdfényév (am. rom. dráma, 2002)
23.25 Sport hírek
23.30 SportAréna
0.15 "Egy kis fény dereng a vállán"

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Párizsi jóbarátok (francia vígj. sor.)
10.50 A tudás hatalma - Európa nagy egyetemei
11.45 Parlamenti Napló
13.01 Híradó délben
13.25 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
17.25 Körzeti híradó
16.35 Hírek
17.45 Teadélután
18.40 Elit gimi (olasz drámasorozat)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 Kéfkény
22.00 Azazel nevében (orosz krimi, 1. rész, 2002)
23.45 Az Este
0.15 Hírek
0.20 Sport hírek
0.25 Memento
0.30 Teadélután (ism.)
1.30 Parlamenti Napló (ism.)
2.45 Semmittevők (amerikai burleszk, 1921)

m2

6.50 Ma Reggel
Benne: Híradó, sport hírek, időjárás
10.00 Thomas, a gőzmozdony
10.20 Dogstar, az eb-busz
10.45 Derek, a fenegyerek (sor.)
11.30 Együtt
12.20 Jelfák
12.30 Atjára
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Napló
14.00 Közvetítés parlament üléséről
17.30 Zenelánc
17.32 Bűvölet (olasz sor.)
18.25 Magyar rock (ism.)
19.15 Épített szépségek
19.40 Bob, a mester
20.05 Afrika gyöngyszeme (port. kaland sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Afrika gyöngyszeme (sor.)
22.30 A vadon bűvöletében (angol sor.)
23.15 Záróra - Rúzsza Magdolna
23.40 McLeod lányai (sor.)
0.25 Elit gimi (olasz sor.)
1.20 Azazel nevében (orosz krimi, 1. rész, 2002)
3.00 Ez történt Ma reggel (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 06-91-33-55-33 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő
15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
16.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.15 A szerelem rabjai (arg. sor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality
21.10 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.45 112 - Életmentők (német akció sor.)
22.20 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat)
23.20 A rejtély (amerikai-kanadai thrillersor.)
Utána: RTL-hírek
0.20 Poker After Dark 2009
1.15 Reflektor
1.35 Nem szentírás (amerikai sorozat)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televíz
11.20 Teleshop
12.50 Fenyvesvölgyi kalandok (auszt. filmsor.)
14.25 Kvizio
15.55 Szentek kórháza (auszt. filmsor.)
16.55 Egy tini naplója (német vígjáték sor.)
17.25 Joshi Bharat
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
21.10 Aktív
21.45 Hóhullám (szórakoztató műsor)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (am. krimisor.)
Közben. Kenőrsorolás
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 Ezo.TV Jósok, látók, médiumok!
2.40 Ismeretlen mélység (kanadai sci-fi, 2007)
4.10 Magellán (ism.)

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Balaton Bike Fest (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadász
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 Az első órában
8.00 Ormányos család (anim. sor.)
8.30 Bíz csak Beaverre (am. vígjátéksor.)
9.00 Történelmi emlékek
9.05 Átváltás (ism.)
9.55 FIFA 2010, nyitókoncert
10.10 Zöld arc
10.15 Szerelmi bizonyíték (brazil sor.)
11.15 Ahogy elő van írva
12.05 Történelmi emlékek
12.15 Napközben
12.45 A palota ékköve (sor.)
14.00 Hírek
14.50 Egyszerűen izletes
15.30 Krónika
17.00 Az új paradicsomok (dok. sor.)
17.55 A zöld csapat
18.25 A palota ékköve (sor.)
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Áldott jó nyomozó (am. sor.)
22.00 Egyék meg a kalcsukat! (angol vígj. sor.)
23.00 Egy házasság portréja (angol-új-zélandi minisor.)
0.00 Hírek
0.15 Zöld arc (ism.)

TVR 2

7.00 Mindig optimistán (ism.)
7.55 Győzd le az árvizet
8.10 A talizmán titka (cseh kalandfilm, 2007) (ism.)
10.00 Hírek
10.20 Tengerparti találkozás
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Mindig optimistán (sor.)
17.00 Párizsi jóbarátok (francia sor.)
18.00 Euronews
18.10 Győzd le az árvizet
18.20 Ismerd meg a románokat
18.30 A világ városai
19.00 Starhunter 2300 (kanadai sci-fi, 2003)
20.00 Elisa lánya (olasz sor.)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)
1.25 Darkly Noon (angol-német-belga thriller, 1995) (ism.)
3.05 Ismerd meg a románokat
3.10 Tengerparti találkozás (ism.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek
9.55 Könyvbemutató
10.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz sor.) (ism.)
11.00 Ikrek akcióban (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (am. animációs sorozat)
12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek
13.30 Nevsz csak! (am. vígj. sor.)
14.00 Tessék parancsolni!
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
18.00 Szellemekkel sutto-gó (amerikai sorozat)
17.00 Közvetlen hozzáférés - Madalin Ionescu szórakoztató műsora
19.00 Híradó
20.30 Tűzvonat (amerikai thriller, 1999)
22.30 Híradó
23.30 Hősök (amerikai sorozat)
0.30 Egy rém rendes család (am. vígjáték sorozat)
1.15 Game Show: Smart Casino
2.10 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
2.45 Miami Vice (amerikai akció sorozat)
3.30 Közvetlen hozzáférés (ism.)
1.30 Pro Tv hírek (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Vakáció

- Nicol és Alex műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.15 Hamis szerelmi jelenet (ism.)
13.00 Híradó
14.00 Titkok a paradicsomban (görög filmsorozat)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Madalin Ionescu szórakoztató műsora
19.00 Híradó
20.30 Tűzvonat (amerikai thriller, 1999)
22.30 Híradó
23.30 Hősök (amerikai sorozat)
0.30 Egy rém rendes család (am. vígjáték sorozat)
1.15 Game Show: Smart Casino
2.10 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
2.45 Miami Vice (amerikai akció sorozat)
3.30 Közvetlen hozzáférés (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Testvérek (am. sor.)
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Senki sem tökéletes
9.45 Földreszállt angyal (amerikai fantasztikus film, 1999) (ism.)
11.45 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 Teleshopping
13.00 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Doktor Addison (amerikai sorozat)
15.00 Aki tud, az nyer!
16.00 Mit látott a hold? (ausztrál családi film, 1990)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (reality show)
20.30 Találkozás a sötétben - talk show
22.00 Focus Monden
22.30 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.15 Mondenii Show -

- Best Of
23.30 A hegyek szelíd ura (amerikai kalandf., 2002)
1.30 Hírek (ism.)

DISCOVERY

7.00 Motorkerékpár-építő VB
8.00 Újjáépítők
9.00 Hogyan csinálják? Robot autók, tengervízből ivóvíz
9.30 Katasztrófa: ahogy én láttam
10.00 Piszkos munkák - A pataápoló
11.00 Amcsi motorok - Howe Caverns
12.00 A gép lelke - Tankok
13.00 A túlélés törvényei
14.00 Ötödik sebesség
14.30 Végzetes másodpercek
15.30 Hogyan készült?
17.00 Állítólág... - Nézők javasolták
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 Hogyan működnek a gépek?
20.00 Túlélés törvényei - Alabama
21.00 Hogyan készült?
22.00 Végzetes másodpercek
22.30 Hajtóvadász - gyilkosok nyomában
23.30 Valódi helyszínelők
0.30 Futballhuligánok - Skócia
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

VIASAT 3

9.30 Gyilkos sorok 10.25 Psych - Dilis detektívek
11.35 Testvérek (sorozat)
12.00 Kincsek a padlásán
13.15 Segítség, szülő vagyok! (ismétlés)
14.05 A médium (ismétlés)
16.00 Gyilkos számok (ismétlés)
17.00 Alice új élete (sorozat)
18.00 Segítség, szülő vagyok!
19.00 Holdfény (sorozat)
20.00 Jóbarátok (ismétlés)
21.25 Gyilkos számok (sorozat)
22.20 Gonosz falu (angol-amerikai thriller)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Pontos sportidő
14.10 Külön kiadás
15.00 Sport.ro Hírek
17.00 Pontos sportidő (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.05 Információk Vali Moraru-val
20.05 Labdarúgás: Román szuperkupa: CFR Cluj - Unirea Urziceni
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Local Kombat Superstars
23.00 Wrestling SMACK

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 Hetedik menyország (sorozat)
12.30 Mindörökké együtt (sorozat)
13.30 Teleshopping
14.00 Ana két arca (sor.)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Igaz történetek
18.30 Mindörökké együtt (sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Predesztináltak (sorozat)
21.30 Analia másik arca (amerikai sor.)
22.30 Éjszakai történetek

FILM+

8.05 Metropolitan - Azok a New York-i báléjszakák (amerikai vígjáték)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 A lány alibije (amerikai vígjáték)
14.45 A Midsomer gyilkosságok (sorozat)
16.40 Vihar után (am. thriller)
18.35 Csapás az égből (am.-kan. katasztrófa film)
20.20 Viharos futam (amerikai thriller)
22.00 A csontrabló (angol-kanadai-dél-afrikai horror)
23.35 A csontevő (am. horror)

KANAL D

8.15 Házasulandó fiam van
9.30 Ezútszerelem (sorozat)
11.30 Ha jó vagy pénzt nyersz! (ismétlés)
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Orvosok
14.45 Árulás a családban
16.30 Légy az enyém
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Házasulandó fiam van
20.30 A sátor
21.30 1001 éjszaka (török sor.)
23.00 Az angol, aki dombra ment fel és hegyről jött le (angol vígjáték)

HALLMARK

10.00 Foyle háborúja (sorozat)
12.00 Amy-nek ítélete (sorozat)
13.00 Őrangyal (sorozat)
14.00 Nash Bridges (sorozat)
15.00 Kisvárosi gyilkosságok (sor.)
17.00 A kaliforniaiak (am. filmdráma, 2005)
19.00 Amy-nek ítélete (sorozat)
20.00 Nash Bridges (sorozat)
21.00 Őrangyal (sorozat)
22.00 Kegyetlen valóság (am. filmdráma, 2004)
0.00 A rúzs színe (am. életrajzi film, 2006)

Július 6., péntek

Az év 29. hete és 197. napja, hátravan 168 nap

Ma **Valter** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Valter germán eredetű férfinév, jelentése: uralkodó, tevékeny + nép.

Holnap **Elek** és **Endre** napja van.

Vasárnap **Frigyesek** ünnepe.

Hétfőn az **Emiliákat** köszöntjük.

Évfordulók

• 1940-ben Adolf Hitler parancsot adott a Nagy-Britannia elleni megszállás előkészítésére, az „Oroszlánfőka” hadműveletre.

• 1945-ben felrobbantották az első atombombát a White Sands Proving Groundon.

Vicc

A székely fiú vacsora közben így szól az anyjához:

– Édesanyám, nem elég savanyú ez a káposzta.

– De hát fiam, ez nem savanyúkáposzta, hanem mákostészta.

– Annak elég savanyú.

Recept

Faddi fokhagymás csuka

Hozzávalók: 1 kg csuka, 10 dkg füstölt szalonna, 2 gerzd fokhagyma, egy fej vöröshagyma, 1 tojás, só, bors, erős törött paprika.

Elkészítés: A szalonnát apróra vágva kisütjük, a teperőtjét kiszedjük és félre rakjuk. (A csipetke tetejére rakjuk.) A szalonnasíron megpirítjük a karikára vágott vöröshagymát, majd egy késhegynyi erős törött paprikát keverünk hozzá, melyet felengedünk egy pohár vízzel. A csukát megsózzuk, zúzott fokhagymával bekenjük és kb. 20 percen keresztül rázogtatva, mindig zsírjára sütve pirítjuk. 20 perc után 4 dl vízzel felengedjük és forralásig hevítjük. Egy tojásból víz hozzáadása nélkül tészta gyúrunk és csipetkét szaggatunk, melyet a forrásban lévő halhoz adunk. További 15 percig lassú tűzön főzzük, míg a tészta megfő. A tészta hozzáadása után törött borsal ízesítjük.

A hatos lottó nyerőszámai:
26, 49, 34, 1, 12, 14.

Gondolatjel

Visky István rovata

Mindig van bennünk valami a gyermekből. Amikor felnőünk, gyermekiségünk nem tűnik el, csak feledésbe merül, mivel szégyelljük és a felnőttéget jobbnak tartjuk. Pedig a gyermeki lélek az, amelyik tud hinni, megbizni és igazán reménykedni, megbocsátani, elszakadt barátságokat újra kezdeni, a lehetetlent is legyőzni, érdek nélkül szeretni és segíteni.

ni. A gyermek tud önfeledten játszani, szülőiben megbizni. Mindez nem tűnik el belőlünk, ha felnőünk, csupán rejtekhelyekre van száműzve. Ha olyanok nem leszünk, mint a kisgyermek, bizony nem tudunk boldogok és önfeledtek lenni. Gyermekké válni pedig nem lehetetlen, az újjászületés lehetséges. De ezt csak azok tudják, akikben még ott van a gyermek.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Ma megismerkedhet egy szimpatikus személlyel, akivel egy hullámhosszon vannak. Talán egy hosszú barátság is kialakulhat.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

A mai napon egy új tapasztalattal lesz gazdagabb. Beleszerethet valakibe, akibe azonban egyáltalán nem kellene.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Jól érzi magát, még akkor is, ha most nem élete legromantikusabb időszakát éli. Nem keresi az élményeket, mégis Önre talál.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

A csapadékos nyárelőnél sokkal több szerelmet kínál most Önnek a lenge ruhájú július. Használja ki a lehetőségeit! A független Rák izgalmas eseményre számíthat.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Képessége szerint a legjobb munkát végzi. Jó ötletei vannak, amelyek révén képes lesz biztosítani az anyagi függetlenségét.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Új barátok, új szerelem. Ezt a lehetőséget tartogatja Önnek Szent Jakab hava. Egy Rák-jegyűvel mesebeli kapcsolatba bonyolódik.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Gyors döntést kell hoznia, a munkahelyén váratlanul kialakult helyzetben. Ehhez azonban hinnie kell saját képességeiben.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

A külső körülmények most inkább akadályozzák, mint segítik. A barátok és a támogatói is próbálják meggyőzni arról, hogy jó úton jár. Ne adja fel az álmait.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Szerencsés napot sejtet a Szűz jegyében járó Hold. A siker esélyével vághat bele kockázatos vállalkozásokba.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A mai napon nincs kedve újabb nagy dologba belekezdeni, inkább az apró részleteket oldja meg. Délután megpróbál lazítani egy kicsit.

VÍZTŐNT (I. 21.–II. 19.)

Egy kis időre szabaduljon ki a megszokott környezetből, utazzon el szeretteivel vagy barátaival valahová. A friss levegő, a nyár szépsége elbűvöli.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Több nehéz feladatot kell ma megoldania. Legyen kicsit rámenős, és használja ki kapcsolatait a siker érdekében.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A nyugati, délnyugati tájakon sok lesz a napsütés, ott akár a 35 fokot is megközelítheti a csúcshőmérséklet. Ezzel szemben a hegyvidéki területeken többször megnövekszik a felhőzet, és záporok, zivatarok alakulnak ki.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	33°C	21°C
Brassó	28°C	15°C
Bukarest	30°C	18°C
Csikszereda	26°C	15°C
Kolozsvár	28°C	18°C
Marosvásárhely	29°C	18°C
Nagyvárád	31°C	20°C
Szatmárnémeti	32°C	20°C
Temesvár	34°C	21°C

Komfort

Horváth István

***	CIRKUSZI MŰVESZ VISELI	IDEGEN MŰVESZET	MAJD A VÉGÉN!	ZSEBÉBŐL ELCSEN	ERKÖLCSÖS	A GYŐZELM JELE	EZ A HAL NEM HAL!	GYÉREN ELŐFORDULÓ	KÉT SZÓCSKE!
VISZÁLYT SZÍTÓ									
HANGOSAN BESZEL						IRÓSZER-MARKA LÁBBELI			
NÉMÁN HATÓ!			ÁRVERÉSI ÍGÉRET KENYERET KENŐ						ILYEN ÉRTELEM IS VANI!
A CSODÁLKOZÁS SZAVA		SZAVAZAT ORSZÁGOK KÖZT HÜZŐDIK					KIPLING KIGYÓJA SZEDD A LÁBAD!		
VETERÁN SVAJCI FOCISTA (STEPHANE)									VAGY (RÓV.) TATÁR VEZÉR
MÉHEK CSAPATA				SZENT (RÓV.) MOSÓPOR-MARKA					
RÓJA AZ ... MEGY					MAJOM-FAJTA A-BE TÁRSA				
CSALÁDALKOZÓLI KAPCSOLATA VAN									
ÍZESÍTŐ ANYAG									ROBBANÓ-ANYAG

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyáguly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logotácus:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

Apróhirdetés
Eladó a hajduszoboszlói Park Hotel Ambróziába 2039-ig tartó üdülési jog 4 fő részére.
Telefon: 0744307315,
email: ewa77@freemail.hu.

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 fm
www.agnusradio.ro
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!
FM 88.3 98.102.106.108 MHz

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIO
ahol talál a szó

A Szuperkupával rajtol az új hazai futballidény

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Vasárnap este fél 9-kor, a kolozsvári Dr. Constantin Rădulescu-stadionban, Georgian Ionescu (Buzău) sípszavánál a bajnok és kupagyőztes CFR 1907 és a bajnoki ezüstérmes Unirea Urziceni mérkőzik meg a Szuperkupáért.

Egy kis történelem

Idén 12. alkalommal játszanak a Szuperkupáért. Az első győztes, még 1994-ben, a Steaua volt, amely 1-0-ra nyert a Gloria Beszterce ellen. A piros-kékek azután még kétszer egymás után nyerni tudtak (1995, 1998), majd 2001-ben és 2006-ban ötre kerekítették dicsőséglistájukat. Négyeszer nyert a Rapid (1999, 2002, 2003, 2007), egyszer pedig a Dinamo (2005), s egy ideje a vidéké a főszerep, hiszen, akárcsak tavaly, idén is Kolozsvár–Urziceni-párharc lesz a tróféáért.

A bukaresti csapatok 18 alkalommal csatáztak a Szuperkupáért, a Steaua 7, a Rapid 6, a Dinamo pedig 5 fináléval büszkélkedhet. Öt kiírás elmaradt, miután a Steaua 1996-ban és 1997-ben, a Dinamo 2000-ben és 2004-ben, a CFR 1907 pedig 2008-ban nyert meg mindent, azaz bajnokságot és kupát is.

CFR 1907–Urziceni: déja vu

Tavaly ugyanez a két együttes csapott össze a Szuperkupáért, csak Bukarestben, a Giulești-en, a Valentin Stănescu-stadionban. Akkor Dan Petrescu csapata volt a bajnoki cím védője, a kolozsváriak pedig kupanyertesként léptek pályára. A rendes játékidőben Cadu (CFR 1907) és Frunză (Unirea) talált, s mert a hosszabításban nem változott az ered-

mény, jöhettek a tizenegyesek. Antonio Conceicao tanítványai közül Alcantara, Dani és Cadu betalált, Dubarbier és Culio viszont kihagyta büntetőjét, míg a másik oldalon csak Bilașco és Bordeanu nem tévedett, Pădurețu, Rusescu és Frunză viszont igen. Végeredmény: 4-3.

Az alábbi csapatok kezdtek: CFR 1907: Nuno Claro – Tony, Cadu, Alcantara, Panin – Dani – Mara, Culio, Peralta, Deac – Ruiz. Unirea: Grigore – Maftai, Galamaz, Bruno Fernandes, Bordeanu – Apostol, Paraschiv, Brandan, Frunză – Bilașco, Rusescu.

A mérkőzés kétesélyes

Miután mindkét együttesnek ez lesz a bemutatkozása a 2010–2011-es hazai idényben, nehéz lenne felmérni pillanatnyi játékerejüket, és favoritot adni.

A kolozsváriak öt előkészületi

meccset játszottak Ausztriában: 5-3-ra verték az SC Grödiget, 4-0-ra az SV Hallwangot, 3-0-ra az Anderlechttet és 2-1-re a Red Bull Lipcsét, s csak a a Slavia Prágától kaptak ki, 4-2-re. A nagyon jónak mondható mérkőzésenkénti gólátlaghoz Traore 6, Mureșan, Kone és Batin 2-2, Bjelanovic, Cadu, Hora és Bud pedig 1-1-találattal járult hozzá.

Az izraeli Ronny Levi edzette urziceni-i gárda 4-1-re nyert a horvát FK Hrvatski Dragovoljac, 3-1-re a lengyel Zagłębie Lubin és 1-0-ra a macedón Skendija Tetovo ellen, s csak egy rangos ellenféltől, az AEK Athéntól kapott ki 2-0-ra, az ausztriai edzőtáborozás során. Onofraș, Marinescu és Dale 2-2, Neaga és Epaminonda pedig 1-1 gólt szerzett.

Vasárnap Levi feltehetően Arlauskis – P. Marin, Maftai, Galamaz, Brandan – Semedo, Paraschiv, Pădurețu, Frunză

(Marinescu) – Bilașco, Neaga (Onofraș) összeállításban kezd.

A másik oldalon nem tudni, hogy Andrea Madorlini a 3-4-3-as, vagy a klasszikus 4-4-2-s felállást választja. Előbbi esetben a kolozsvári kezdőtizenegy Stăncioiu (Nuno Claro) – Cadu, Piccolo Alcantara – Tony, Mureșan, Kivuvu, Veloso – Deac, Kone, Traore (Bjelanovic) formájú lehet, utóbbi esetben pedig Stăncioiu (Nuno Claro) – Panin, Cadu, Piccolo (Diogo), Edimar (Rada) – Deac, Mureșan, Kivuvu, Culio – Kone (Traore), Bjelanovic (Bud) formájú.

A Kolozsvári CFR 1907–Unirea Urziceni-Szuperkupadöntőről vasárnap, 20.30-tól, a Pro Tv számol be élőben. Az eseményt patronáló Román Labdarúgó-szövetség az árvízkárosultak javára utalja át a jegyeladásból származó pénzüsszeg 30 százalékát. A belépők ára 5 és 40 lej között mozog. ◀

Tavaly ugyanez a két együttes csapott össze a Szuperkupáért, akkor a CFR tizenegyesekkel győzte le az Urziceni-t

Szávay menetel Prágában

Tenisz

T. J. L.

A 220 ezer dolláros prágai salakpályás WTA-tenisztorna második fordulójában a 7. helyen kiemelt magyar Szávay Ágnes 6-1, 7-5-re nyert a cseh Iveta Benesová ellen. Kikapott viszont a román Monica Niculescu, akit a cseh Lucie Hradecká győzött le 6-1, 6-2-re. Szávay következő ellenfele a szlovén Polona Hercog, aki úgy jutott a nyolcaddöntőbe, hogy román ellenfele, Alexandra Dulgheru (2.) térdműtét miatt visszalépett. Szintén tegnap: Patty Schnyder (svájci) – Alize Cornet (francia) 6-2, 6-1, Anabel Medina Garrigues (spanyol, 5.) – Catalina Castano (kolumbiai) 6-4, 6-2.

Palermóban, ahol szintén 220 ezer dollár a díjalap, az első fordulóban Raluca Olaru 6-4, 6-3-ra nyert az orosz Anasztaszja Pivovarova ellen. A román játékos tegnap az 5. helyen kiemelt észt Kaia

Kanepivel találkozott, és 6-1, 6-2 arányú vereséget szenvedett. Nem jutott túl a nyitófordulón Simona Halep, akit a francia Aravane Rezai (2.) győzött le 7-5, 4-6, 6-2-re. Olaru az üzbegek Akgul Amanmuradovával alkotott párost, de már az első körben kiesett.

Stuttgartban, ahol 450 ezer euróért teniszszeknek a férfiak, az első számú kiemelt nélkül folytatódik az ATP-torna: az ismeretlen spanyol Daniel Gimeno-Traver 7-6 (7), 2-6, 6-1-re nyert az orosz Nyikolaj Davigyenko ellen. A legjobb nyolc közé jutott az osztrák Jürgen Melzer (2.), a spanyol Albert Montanes (5.) és a német Simon Greul is.

A svédországi Bastadban, az idén Wimbledonban döntős Robert Lindtedt – Horia Tecau svéd-román duó sima győzelemmel kezdte a párosok versenyt, s a Bednarek-Kowalczyk lengyel duóval játszik a legjobb négy közé jutásért, ahol aztán a Bracciali – Starace olasz kettős következik. ◀

Több mint félszáz meccsel indul a Román Kupa-sorozat

Labdarúgás

T. J. L.

Ötvennyolc mérkőzéssel folytatódik szombaton a labdarúgó Román Kupa 2010–2011-es sorozata, a megyei szakaszt nyert együttesek, valamint a harmadosztályban szereplő csapatok részvételével. Bár megyei szinten már játszottak, a hétvégi számít az első RK-fordulónak.

A közelség és a minél kisebb kiszállási költségek szempontjából párosított együttesek összecsapásai éles küzdelmet ígérnek, s a tapasztalat azt sejteti, hogy ezúttal is nem egy esetben csak a büntetőrúgások döntenek majd.

Az alábbiakban közöljük az érdélyi érdekltségű mérkőzések műsorát: Temesvári FC II – Temesgyarmati Millenium,

Karácsonkői Ceahlăul II – Székelyudvarhelyi AFC, Resicabányai Muncitorul SK – Resicabányai Școlar FC, Zăgon FC – Szászhermányi Infrățirea – CF Predeal, Vajdahunyad FC – Hátszegi Retezatul SK, Felsőváradjai Mureșul – Zalatnai SK, Szászmedgyesi Sparta – Szászsebesi CSM, Marosvásárhelyi Gaz Metan – Nyárádtői ASA Unirea, Betfalvi Târnava SE – Szászrégeni FCM Avântul, Săjonagyfalusi, Jádi Voința – Dési Unirea FC, Magyarlăposi Lăpușul – Máramaroszigeti Marmăția 96, Óvári, Nagyváradi Szászfenesi Unirea – Kolozsvári Gloria CTP, Gátaljai Progresul – Nagyszentmiklósi Szentandrás Viitorul FC – Borosjenői SK. A Temesvári Poli 2002 – Nuova Mama Mia Kisbecskerek mérkőzést vasárnap rendezik. ◀

Röviden

Hazai sikerek a BL-ben

A labdarúgó-Bajnokok Ligája második selejtezőkörének szerda esti eredményei: Sheriff Tiraspol (moldáv)–Dinamo Tíra (albán) 3-1, Aktope (kazah)–Olimpi Rusztavi (grúz) 2-0, BATE Boriszov (fehérorosz)–Hafnarfjörður (izlandi) 5-1, Ekranas (litván)–HJK Helsinki (finn) 1-0, Partizan Belgrád (szerb)–Pjunik (örmény) 3-1, Linfield (északír)–Rosenborg (norvég) 0-0.

Rossi visszatér a Német Nagydíjon

Zöld utat kapott az orvosoktól, így már a hétvégi Német Nagydíjon visszaülhet a motorra a 31 éves Valentino Rossi, aki hat héttel ezelőtt az olasz futam szabadedzésén szenvedett súlyos sérüléseket. A kilencszerecs világbajnok sztár a rehabilitáció alatt négy versenyt hagyott ki, ezzel pedig hetedik helyre csúszott vissza a vb-pontversenyben, amelyet yamahás csapattársa, a spanyol Jorge Lorenzo vezet. Az előző versenyen, a Katalán Nagydíjon a japán Josikava Vataru helyettesítette Rossit.

Maradona maradhat

Az argentin szövetség (AFA) szeretné, ha a jövőben is Diego Maradona lenne a válogatott szövetségi kapitánya, ezért a 2014-es labdarúgó-világbajnokságig szóló, új szerződést kínál neki. A 49 éves játékoslegenda jövő héten találkozik Julio Grondonával, az AFA elnökével, s bíznak benne, hogy a sportvezető meggyőzi Maradonát a folytatásról. Hozzátette, a szövetségnek nincs más jelöltje a posztra, fel sem merült, hogy ne hosszabbítsanak a trénerrel.

Negyeddöntős a magyar csapat

Negyeddöntőbe jutott a magyar strandlabdarúgó-válogatott a Bibionében zajló európai vb-selejtezőtornán, miután a legjobb 16 közt 8-5-re legyőzte a görögöket. A tegnapi diadallal már csak egyetlen siker választja el a gárdát attól, hogy jövőre részt vehessen a 2011-es vb-n. Az olaszországi seregszemlén 5 európai, 3-3 ázsiai és dél-amerikai, 2-2 észak- és közép-amerikai, illetve afrikai, valamint 1 óceániai alakulat szerepel majd.

Forlán a Juventusnál?

A futball-világbajnokság legjobb játékosának választott uruguayi Diego Forlán iránt érdeklődik a Juventus labdarúgócsapata. A Corriere dello Sport értesülése szerint a torinói klub 20 millió eurót kínál a spanyol Atlético Madridnak, amely a csatár vezetésével az előző idényben megnyerte az Európa Ligát. A lap hozzátézi, a Zebrák számára Forlán csak a második opció, mert elsősorban a 24 éves bosnyák Edin Dzekót szeretnék megszerezni a német VfL Wolfsburgtól.

Kézilabda-premier

Az olimpiákat leszámítva szombaton először kerül sor válogatott kézilabda-mérkőzésre az Egyesült Államokban. A történelmi meccset a német és a lengyel férfi nemzeti csapat vívja Chicagóban, a 2007-es világbajnokság döntőjének „újrajzásására” elővételben elkelt mind a 10 ezer jegy, ráadásul a helyi televízió is élőben közvetíti. Az USA-ban gyakorlatilag ismeretlen sportág „ösbemutatójának” létrejöttében fontos szerepet játszott, hogy az amerikai szövetségnek Horst-Dieter Esch személyében német elnöke van, s a „szeles városban” csaknem egymillió lengyel származású lakos él.

Három hazai csapat a MOL Ligában

A Sport Club Csíkszereda, a Fenestela 68 Brassó, illetve a Steaua Rangers Bukarest személyében három romániai jégkorongcsapat szerepel a MOL Ligában. A szeptember 7-én induló bajnokságban hat magyarországi csapat is szerepel: Dab.Docler, Vasas Budapest Stars, Újpesti TE, Sapa Fehérvár AV 19, Ferencvárosi TC és Miskolci JJSE.

A hazai vívók Cézárja

Csiszár Ferenc edző szerint a vívás olyan, intellektuálisabb jellegű sport, amely a jellemet is csiszolja

Sokan felfigyeltek március 15-én arra, hogy Szatmárnémeti RMDSZ-szervezetének szokásos évi díját a város nevét viselő sportklub vívóedzője – beszélgetőtársunk – is megkapta. A díjazott akkor zavarában olyasmit mondott: eszébe nem jutott volna, hogy azzal rendkívüli érdemet szerez, ha évtizedeken át nap mint nap teszi a dolgát, és sok fiatallal szereteti meg ezt a küzdősportot. A mesterrel, aki a román felnőtt férfi párbajtőr-válogatott vezető edzője is, a versenyekkel járó utazásai egyik szünetében beszélgettünk.

Sike Lajos

► Amikor beléptem a sportszarnokba, egy fiúcskát vigasztalt a kispadon, akinél nagyon eltörött a mécses. Mi történt?

– Semmiség. Egyetlen találatlaltal kikapott ellenfelétől, ami edzőmérkőzésen igazán nem szégyen. De ez egy olyan fiúcska, aki nem csak nagyon tud, hanem nagyon akar is győzni, s ha nem jön össze, akkor ilyesmi történik. Nem szívesen mondom meg a nevét, mert van még néhány ilyen tehetség, ám a tíz éves Szilágyi Balázska talán abban emelkedik ki közülük is, hogy fölöttelelkiismeretes, nehezen tud magának megbocsátani. Tapasztalataim szerint az ilyen típusú gyerekekből lehetnek azok a vívók, akik...

► ...mondjuk ki bátran: akik a világhírű szatmári vívóiskola nevét öregbíthetik! Mert itt működik az ország nem csak legrégibb, de legeredményesebb vívóiskolája is. Ha jól összeszámolnánk, a világversenyeken, európai bajnokságokon vagy olimpián érmekeket szerzett hazai vívók legalább fele itt kezdte, még ha a dicsőséget német vagy más zászló alatt is érte el. És mindjárt száz éves lesz a szatmári vívóiskola, a mesterek mestere, Csipker Sándor emelte ismert rangjára. A mester szobra, amelyet még életében emeltek, itt áll Közép-Európa egyetlen olyan vívószarnoka előtt, amelyet kifejezetten erre a célra építettek. Közben ne feledjük, hogy a „legnagyobb magyar”, gróf Széchenyi István is remekül vívott. Akkor egyféle úri sport volt a vívás, ma kik művelik?

– Ma már nem annyira jellemző a társadalmi hovatartozás. Legalábbis az utóbbi

időben, mert pár évtizede még inkább az értelmiségiek és a vagyonosabbak gyermekei űzték, amit a vívással járó költségek – speciális felszerelés, versenyekre való utazás – is magyaráznak. Meg talán az is, hogy olyan elegáns, s egyben a fegyelemre és a lovagiasságra nevelő sport. A szegényebb gyerekek kijártak a grundra focizni, nem egyszer rongy-labdával. Nem olyan nagy baj az, ha ismert értelmiségiek vívni adják csemetéiket, s ezzel akaratlanul is népszerűsítik a sportágat. Balázska apja például lelkipásztor a szatmári reformátusok legnagyobb templomában. De eszembe jut, hogy még két volt kiváló tanítványom, a két Muzsnay-lány, Emőke és Lilla apja is ismert tanár és újságíró. A pártolók, még inkább a szülők áldozata nélkül akár ma bezárhatnánk ezt a nagy csarnokot. Már a tavaly is kevés volt az állami és önkormányzati támogatás, erre az évre annak is csak a felét kapjuk. Az őszi versenyekre ebben a pillanatban egy bani nincs, versenyek nélkül pedig nincs eredmény.

► Huszonöt-harminc éve, amikor az Előre Kupát beindítottuk Szatmárnémetiben, megfigyeltem, hogy főleg magyar gyermekek járnak vívni. Volt is bajunk, hogy a győztesek nagy többsége magyar. Az elvtársak szóltak, hogy ez nem lehet így, mert lakosságárány meg „testvériség” és hasonló. Nosza, meghívtuk a kolozsváriakat, brassóiakat, majd a bákóiakat és a krajovaiakat is. Elállt a lélegzetünk: még Bákóból is egy magyar legényke, Kiss Tibor, egy odakerült, székely származású katonatiszt csemetéje, Krajováról Pálffy Attila, egy kolozsvári villamos ku-

tatómérnök fia nyert. Betelt a pohár, az elvtársak üzentek, hogy álljunk le, mert ez a verseny az irredentizmust szolgálja... Ma milyen itt a hangulat? Azt észrevettem, hogy a legtöbb edző és versenyző mind a magyar, mind a román nyelvet beszéli!

– Meg az angolt, holott a vívás nemzetközi nyelve inkább a francia. Állítom, itt igazán nincsenek nyelvi gondok, mert nagyon rugalmasak vagyunk. Edzés közben a magyarok tanulnak románul, a románok magyarul, aztán együtt angolul. Mi úgy szólunk mindenkinek, ahogy óhajta, ahogy jobban elfogadja. Ami pedig az Előre Kupát illeti, a legtöbb szakember szerint remek ötlet volt. Nyolc-tíz-tizenkét éves vívópalántáknak biztosított versenylehetőséget, amire nálunk eddig nem volt példa, mert a hivatalos kiírás alapján csak a tizenkét évüket betöltő fiataloknak rendezhettünk versenyt. Magam is részt vettem, már mint edző, az Előre-kupatornán, s mondhatom, nagy eredmény volt, az ország legjobb vívóiskoláinak palántái jöttek például a brassói Lázár Réka vagy Papp Attila háromszor is elvitték az Előre-kupát, ami hatalmas lökést adott pályájuknak. A verseny annyira népszerű volt, hogy miután a szerkesztőség kivonult belőle, valósággal követelték, hogy vigyük tovább, s ma December 1 Nemzetközi Torna néven fut. Ám ma

A szerző felvétele

már nincs annyi magyar résztvevője, mint korábban. Legalábbis itthonról, mert Magyarországról azért mind többen jönnek hozzánk versenyezni.

► A vívószarnok közelében lakom, személyesen is nagyon sok vívót ismerek. Véletlenül sem tudok olyanról, aki lezüllött volna, szélhámossá, csavargó lenne, mint több, perifériára szorult vagy kiöregedett futballista.

– Engedtessek meg, hogy minden nagyképűség nélkül kijelentsem: a vívás olyan, intellektuálisabb sport, amely a jellemet is csiszolja. A jó fizikai állóképesség mellett erős koncentrációs készség, találékonyság, szellemi frissesség, villámgyors reagálási adottság szükséges hozzá. Aligha véletlen az, hogy fiataljaink csaknem száz százaléka egyetemre végzik. Persze, ebben annak is szerepe van, hogy zömében rendezett családi háttér van

mögöttük, s nem elsősorban megélhetési okokból akarnak élsportolók lenni, hanem a játék izgalmáért és szépségéért.

► Lássuk hát Csiszár Ferenc egyéni pályáját! Honnan indult, hogy edzőként már-már arra a csúcra jutott, mint Csipker Sándor?

– Fémipari almérnököt végeztem, s az akkori legnagyobb szatmári vállalatnál, az Unió gépgyárban dolgoztam, ahol a vívószarnok nagy tekintélye volt. Kovács Andor, majd Vigula Lajos irányításával párbajtőröztem, s elég szépen haladtam, ifjúsági válogatott lettem. Ám egy idő után úgy éreztem, hogy edzőként mégis sikeresebb lehetek. Bukarestben elvégeztem az edzői tanfolyamot, aztán munkához láttam. Az évek során bebizonyosodott, hogy jól döntöttem, rendre jöttek az eredmények. Ha jól számolom, egyéni, csapat, ifjúsági és felnőtt kategóriában összesen

mintegy nyolcvan országos bajnoki címet nyertek tanítványaim, miközben Fekete Attila, Andrásfy Tibor, Pop Adrian, Deák Simona, a Muzsnay-lányok és még jó páran a nemzetközi élvonalba jutottak. Egyik remek tanítványom, Amalia Tătăran augusztusban részt vesz a Szingapúrban tartandó első ifjúsági olimpián. S még nem említettem a tanítványaimból lett edzőket, Romániától Svédorszáig öt-hat országban működnek. Persze, a jó eredmény a vívásban is közös munka gyümölcse. Pop Adrian például nem csak nekem, de korábbi edzőjének, Lengyel Évának is sokat köszönhet.

► Egy kérdésem maradt: miért nevezi önt mindenki Cézárnak?

– Na nem azért, mintha olyan zseni lennék! Még kislánykoromban ráragadt ez a név, a fene tudja, miért, s most már nem lehet levakarítani. De nem is akarom.

Csiszár Ferenc (1956): vívóedző

A Szatmárnémeti Sportklub vívóegyesület és a román férfi párbajtőr válogatott edzője. Kovács Andornál és Vigula Lajosnál tanult, példaképe minden idők legeredményesebb szatmári edzője, a világhírű Csipker Sándor. Aktív sportolóként az országos ifjúsági bajnoki címig

jutott, tanítványai mintegy nyolcvan országos bajnokságot nyertek, s legalább két tucatnyian rangos nemzetközi versenyek és világbajnokságok dobogóira is felállhattak. Szakmai hitvallása szerint a csúcra csak kemény munka és lemondások árán lehet feljutni.

Mozivászón Extra

Filmek a labda körül

Farkas István

Miután több mint hétszáz millió tévéző követte élőben az idei, tizenkilencedik labdarúgó világbajnokság Hollandia és Spanyolország közti döntőjét, százezrek ünnepezték Iniestát, amiért olyan nagyszerűen kezelte a Jabulanit az ominózus 116. percben, szűk egy héttel a döntő után a dolgok elkezdtek visszatérni a régi kerékvágásba. Innentől kezdve a foci sokak életében – legalábbis azokéban, akik nem követik tükön ülve a D-osztályos derbiket – háttérbe szorult, a tévékészülékek távirányítóját visszakapták a feleségek, a kocsmákban öszszecsomagolták a vetítövásznat, a televíziók nézettsége visszazuhan a nyári pangás-szintre, a sportszerkesztők pedig az utolsó rend bőrt is lehúzták a dél-afrikai futball-vébéről.

John King, a Futball-faktor című könyv szerzőjének szóhasználatával élve, a futball agyhalott sporttá vált. A vébé ugyanis, mondhatni, az identitásról, a szenvedélyről szólt, az elkövetkezendő négy év nagyon sok meccsre viszont a pénz köré fog épülni. Pár nap, és feltehetőleg nyoma sem lesz az egyhónapos fociláznak – csupán a Dél-Afrikai Köztársaság

acél- és autóipara érzi majd jótékony hatásait. Ebből a megfontolásból született az alábbi, foci filmekről szóló írás – négy év hosszú idő, nem árt gondolni néha a labdarúgás mint téma művészi megformálására (a kommerszebb, közismertebb darabokat szándékosan kihagytuk).

Az egyik legkorábbi, futball-témájú mozgóképes alkotás (a korabeli hirdetések „az első egész estés futball-filmként” reklámozták) a magyar Korda Zoltán Die elf Teufel (Tizenegy ördög) című 1927-es némafilmje. (Ugyanebben az évben jelent meg egyébként Fritz Freisler Der König der Mittelstürmer / A középcsatárok királya című, hasonló tematikájú filmje is.) A film cselekményének középpontjában a futballvilág most már legtermészetesebb dolga áll: a hivatásosokból álló, gazdag International futballklub megpróbálja magához csábítani a Linda nevű, külvárosi, munkásokból verbuválódott amatőrcsapat tehetséges középcsatárát, Tommyt. A helyzetet az teszi igazán élessé, hogy a Lindának csupán tizenegy játékos van, így Tommy kiválásával megszűnik a csapat...

Keleti Márton 1956-os *A csodacsatárja* azokról az idők-

Fotó: www.outnow.ch

A fociláz már nem szokatlan téma a közel-keleti kultúrákban sem (részlet az iráni Jafar Panahi *Offside* c. filmjéből)

ról szól, amelyek, úgy tűnik, sohasem térnek vissza a magyar fociéletbe. Futbólia minisztertanácsa Magyarországon csodacsatárára vetette ki hálóját – aki tehát nevetve szeretne emlékezni a magyar futball fénykorára, ne hagyja ki ezt a filmet.

Elgondolkodtató Kósa Ferenc 1981-es, *A mérkőzés* című, gyilkosságig fajuló vidéki labdarúgómeccsét bemutató filmdrámája, amely a velejéig romlott társadalom allegóriájaként beszél a foci világról. Szintén '81-es, ám valamivel köny-

nyedebb Bill Forsyth *Gregory's girl* (*Gregory barát-nője*) című filmje, amely sikeresen ötvözi a sportszeretetet az egyén boldogulásával. Az év legnagyobb alkotása azonban kétségkívül John Huston *Victory* (*Menekülés a győzelembe*) című filmje, amely olyan hírességeket vonultat fel, mint Sylvester Stallone vagy Pelé. 1943-ban járunk, Steiner hadnagy felfedezi, hogy a szövetségi foglyok között kivételes tehetségű focisták vannak, ezért úgy dönt, hogy propagandacél-

lal futballmeccsre kényszeríti őket egy német csapat ellen. A foglyok azonban úgy döntenek, hogy a focimeccset a szabadulásukra használják fel.

Szintén a magyar sikereket idézi fel Timár Péter *6:3 avagy játszsd újra Tutti* című, 1998-as filmje, amelynek a címe önmagért beszél, az évszázad mérkőzéséről, a híres magyar–angol meccsről szól, vígjátékos formában. Szintén magyar vonatkozású, ám sokkal keserűbb ízű Sönke Wortmann öt évvel későbbi, *Das Wunder von*

Bern (*A berni csoda*) című filmje, amely az 1954. július 4-i világbajnoki döntőről szól. Ugye, mindenki emlékszik? Németország 3:2-re verte Magyarországot. A győzelem okozta örömmámor több itt, mint amit egy átlagos győzelem kiválthat...

Ha pedig a kétezer utáni Németországban járunk, hadd álljon itt a 2006-os Berlini Nemzetközi Filmfesztivál zsűrijének nagydíjasa, az iráni Jafar Panahi *Offside* (*Pályán kívül*) című filmje, amely az elnyomás alatt élő iráni nők focirajongását mutatja be. Alapvetően nem sportfilm, viszont érzékletesen ábrázolja a XXI. században egyes államokban dívó torz világnézetet, miszerint a foci a férfiak kiváltsága. Sőt, a nézése is.

A legfrissebb foci-témájú alkotás Tom Hooper 2009-es, *The Damned United* című alkotása, amely nem a híres játékosokat, hanem egy menedzsert állít középpontba, főhőse Brian Clough, a '70-es évek Leeds United-jának legendás edzője. És természetesen nem szabad megelégednünk Almási Tamás Puskás Öcsi-emlékfilmjéről, a Puskás Hungary-ról sem.

Bölöni Domokos

Sárgadinnye

Mindennap sárgadinnyét kívántunk, de abban az évben nem jöttek a kóberes szekerek, csak két szegény fazekas jelentkezett egészen más témában, és azok is összeveszték, pedig komások voltak, a fiatalabbik véres fejjel hajtott ki a falu teréről, miután a komája felfedezte, hogy az éjszaka leple alatt karóval „dolgozott be” társa portékájának, ama sunyi jelszóval: Férközze-tek, fazekak!... Kivántuk a dinnyét, tudva tudtuk: lopnunk kell. Ha hozzá akarunk jutni, előbb-utóbb meg kell látogatnunk a Szakáll-féle földeket, melyeken szépen kiképzett sávokban, mint kövér vadmalacok, heverték a görög-, és mint kis mangalicacsemetek, a világitó sárgadinnyék. Legeltetés közben a Dál-tető felé tereltük a tinókat, nagyszerű rálátás nyílt a dinnyésre, s óv szemmel figyeltük a halmozottakat, amint apadoznak – hiszen a termést lószekerre rakják, délután és éjjel poroszkálnak vele a lovak, hogy kora hajnalra piacra kerüljön a csemege. Láttuk a szedett-vedett bolhás kalyibát is, kórészúppal fedte le az ügyetlen őr, vagyis Gyiszudáj.

Gyiszudájától mindenki

félt a faluban, mert megjárta az orosz fogságot, a szibériai légereket, és csak egyedül ő érkezett haza. Az egyik lába rövidebb lett, mint a másik, aztán egy kozák kilötte a jobb szemét, amitől mulatságosan félelmetessé vált, egymás között Jumurdzsáknak is nevezgettük, végül mégis a Gyiszudáj ragadt rajta, mert valahányszor berúgott, oroszul galagolyt, mindenkivel kötekedett, és a kötőlőzést rendszerint avval kezdte, hogy Gyiszudáj. Ami azt jelentette: gyerde! Ityi szjudá. Vagyis dugd ide a pófádat, hadd vágok belé!

A fogai nem hulltak ki, mint más volt foglyoknak, félelmetesen villogtatta őket, és úgy tudta csikorgatni, hogy hasonlót csak a Nyulak utcája felső kanyarjában álló öreg eperfa produkált: föld alatti fojtott indulatokról árulkodó ropogást, amikor az alkonyati szél kényszergette elmervedett törzsét.

A szobában, ahol télen nyáron aludtunk, volt egy falvédő, azon is egy fa állt falkarva, alatta Piroska és a farkas, de Piroska olyan volt, mint valami csóva a gabonátáblában, a farkas pedig mint egy elfuserált egerésző kutya. Én a fának

a gyökerétől rettegtem, mert úgy volt kimódolva két ágra, mintha egy hatalmas száj éppen be akarna kapni engem a kicsi ágyból; és ha esténként rendesen elmondtam az alvás előtti imádságot, abban oroslánrésze ennek a farkasfőjű fagyókérnek volt. És add, uram, hogy ne kapjon be, rebegtem mindannyiszor.

No, az öreg is úgy ropogtatta a fogait, hogy a hideg végigciterázott a hátunkon, ha a patakparti kocsmá előtt lestük, hogy éppen kinek szögezi szuronyát: Gyiszudáj! A csizmája szárában hosszú pengéjű kést hordott, állítólag avval mentette meg a légerparancsnok életét egy lázadáskor, amiért aztán kivételezett státusra tett szert, ő lett a többi fogoly felügyelője. Azokat aztán mindenféle kiagyalt ravasz trükkkel halálra kínozták.

Rettegésünket legyőzte a dinnye. Ismert bennünket a kutyája is: a Sándor Misi nagyapjának a Bubijától született, és kölyökkorában gyakran kapottuk és csiméztük nyúlra s vadtyúkra is.

Már úgy kívántuk a dinnyét, hogy csorgott a nyálunk. Nem bírtuk tovább. A három kicsit: Samukát, Gedit és Ferit a tinókkal

hagytuk, ketten Misivel vénemberesen, mintha csak éppen arra vinne az utunk, leereszkedtünk a Dál oldalának juh- és kecskeverte kacskaringós ösvényén, tarisznyáink persze üresek, kiszámítottuk, hogy közepes sárgadinnyéből befér a kettőbe legalább hat, egy görögdinnyét pedig ott helyben vásárolunk, mint mindig, ezúttal is volt „véletlenül” nálunk Plugár cigaretta, titokban kipróbáltuk, de most dinnyére kellett.

– Nű, sotokoj bårsnyá? – fogadott Gyiszudáj, és jót húzott alumínium kulcsából. Dülledt szemekkel méregetett, arcán villogtak a lila erek. Misi előmesterkedte a pakk Plugárt, mintha a bornyút csalogatná kötélvégre, mutogatta: né, ez van. Gyiszudáj elkapta a kezét a Plugárral együtt, s lenyomta Misi a sárgásbarna földre, ahonnan már eltakarították a termést. Recseg-tette a fogait, s a másik kezével engem próbált elcsípni, de amint idenyúlánkozott, a részegségtől előrebukott a teste. Felragadtam a legnagyobb dinnyét, megemeltem, ma is hallom hősi nyögésemet, aztán, mint mikor a hídverő berbécs ledöndül a cölöpre, rácsaptam a félszemű öreg szalmakalapjára. A Bubi kedvesen csóválta a farkát, Misi úgy reszketett, hogy csak akkor tért magához, mikor sípcsonton rúgtam.

Gyorsan pakoltuk a zsákmányt, bármelyik pillanatban magához térhet a gonosz vénember. Görögöt már nem is vittünk, annyira reszketünk. A kicsik már alig bírtak a tinókkal, a pirostarka Ruzsi felcsapta a farkát és bogározni kezdett, nyomában a csorda, egyenest a Fekete Reznek, ahol hatalmas cserefák és tölgyek őrzik a pókhálós félhomályban az időt, csak ott állapodtak meg. A kolompos főállat vízre lelt a gübőben, és a bögölyhad nagy részétől is megszabadultak.

Még mindig remegve faltuk fel ott helyben mind a hat sárgadinnyét. Nem hagytunk bűnjelet. Ami már nem kellett, azt a héjával s a magokkal együtt a tinóknak adtuk. Sándor Misi olvasott egy detektívregényt, amelyben arról is szó volt, miként kell eltüntetni a nyomokat. A tinók olyan példás lepénytáborra hagyományoztak a bogarakra ott, a Gyéresben, hogy mesterdetektív legyen a talpán, aki kimagozza belőle a hat dinnyét.

A Fűz forrásánál kimosottuk tarisznyáinkat. Harangoztak, mikorra lobogó porfelhőtől kísérve beértünk a falu feletti agyagos domb melletti szárnyékhöz, ahol a tinók éjszakáznak. Ott már várt bennünket a Sándor Misi papója. A vályú telemerve vízzel, de nem engedték közel a tinókat, míg magunk még egyszer mo-

hón bele nem ittunk. Hiába, a Fűz forrása nem jó, csak itt lehet igazán szomjat oltani, a Gyertyánosi kútnál.

Szagattak; akkor árulta el a Sándor Misi papója, hogy kinek. Gyiszudáj megtért a mennyei lágerebe, mondta az öreg, és szivarra gyújtott. Amikor kijött a fiatalabbik Szakáll-legény, Pista a lószekerrel a dinnyékért, már nem volt benne élet.

– Csak ez a pakk szivar volt mellette – mutatta papó a Plugárt. – Szakáll Pisti ötven bányát engedte át nekem – magyarázta még, és olyan élvezettel szippantotta be az erős kapadohány füstjét, mintha a lelke üdvösségét pátyolgatná.

A faluban megszólalt a másik templom harangja, a kettő mókásan kontrázott egymásnak, Sándor papó románosan keresztet vetett, mert sose lehessen tudni, honnan érkezik az idvesség.

Mi pedig Misivel csendesen, megverten indultunk haza a kertekhez vezető ösvényen, a cinterem hompjait őrző szilvafák irányába...

Sándor papó utánunk kiáltotta: Sotokoj bårsnyá!

De mi most nem válaszoltuk, hogy Gyoppoju duhu mátyeri.

Kivert a hideg frász.

Fogcsikorgatást hallottunk a temető kapuja felől.

(A *Küküllőmadár* című sorozatból)

Személycserék forradalma

Szedett-vedett ország?

Hankiss Elemér

hvg.hu

Kínunkban már sokféle címkét ráragasztottunk magunkra. „Magyar ugar” (mert ugaron hagytuk); „kompország” (mert két világ közt tengtünk-lengtünk); „következmények nélküli ország”(mert itt, akinek hatalma volt, azt csinált, amit akart); „pongyola társadalom” (mert nemtörődöm fickók vagyunk). S ha visszatekintünk az elmúlt évtizedekre (évszázadra?) egy újabb címkével is előhozakodhatunk. „Szedett-vedett ország.” Rendetlen, pacuha, esetleges. Csáki szalmája. Nem szedte össze magát. Nem tette rendbe a dolgait. Nem tudta, mit kezdjen magával. Ahogy nálunk bölcsebb és felelősségteljesebb társadalmak ezt a „szerződést” már régen megkötötték, s a változó időkhöz újra és újra hozzáidomították. Anglia 1832, 1928 és 1948-ban; Svédország 1847, 1913 és 1938-ban; Németország az 1870-es majd az 1950-es években; Ausztria 1955-ben; Spanyolország 1977-ben – hogy csak néhányat említsek meg a legfontosabbak közül. És nálunk? A kommunista terror két évtizede után kialakult valamiféle kényszerű, torz kiegyezés a kádárista oligarchia és a magánéletbe visszaszorított, néma társadalom között. 1989 után ez a kényszerű megállapodás felbomlott és lehetőség nyílt arra, hogy a társadalom megannyi szereplője megkösse a maga igazi társadalmi szerződését. Nem kötötte meg. Elmulasztottuk a kínálkozó alkalmat. A demokrácia kibontakozó intézményrendszerét a társadalom elfogadta, de a gazdasági erők dzsungelháborúját és a társadalmi viszonyok eltorzulását, a zavaros reformkísérleteket már tehetetlenül szemlélte. A új kormány programjában felvillant a „társadalmi szerződés” fogalma. Ezt mindenki, aki aggódik az ország sorsáért, örömmel kell, hogy fogadja. Azt azonban tudnunk kell mindannyiunknak, hogy egy igazi s működőképes társadalmi szerződés megkötése hosszú és fáradságos folyamat. Csak akkor lehet sikeres, ha a szereplők képesek, széleskörű egyeztetések során, a feszültségek és ellentétek türelmes oldására, kölcsönös önkorlátozásra, az optimális megoldások közös keresésére. Egy ilyen tárgyalás- és tanulmányfolyamat során kérdések sokaságára kell majd választ találni. Közülük itt, ebben a rövid összefoglalóban csak néhányat említek:

Hogyan lehet biztosítani az esélyek egyenlőségét? Azt, hogy minden állampol-

gárnak többé-kevésbé azonos esélye legyen a tanulásra, a mobilitásra, életpályájának alakítására, egészsége életre, létbiztonságra, emberi-állampolgári jogainak védelmére, tisztessé megélhetésre, szabadságra, emberi méltóságra?

Hogyan lehet az ezernyi magánérdeket közérdekké, mindannyiunk közös érdekévé összehangolni?

• Mit lehet s kell tenni annak érdekében, hogy létrejöhessen ebben az országban az autonóm és felelősségteljes polgárok társadalmá?

• Hogyan lehet a civilizált emberi együttélés szabályrendszerét kidolgozni és mindennapi gyakorlattá tenni?

• Mi lenne e tárgyalás- és tanulmányfolyamat végterméke? Valamiféle kialakuló, hallgatólagos, íratlan közmegegyezés? Vagy írott szerződés? Munkaprogram? Vagy?

• Hogyan épülhet be ennek a megállapodásnak a szelleme és szabályrendszere a közgondolkodásba, a magyar társadalom mindennapi magatartás kultúrájába?

• Hogyan függene össze, milyen kölcsönhatásban volna mindez az alkotmányozás folyamatával?

A következő hónapok, évek egyik legfőbb, immár halaszthatatlan feladata vár ránk. Nem válhatunk a szó legnemesebb értelmében vett európai orszaggá, ha kudarcot vallunk e téren.

(A problémákat, történelmi hátteret, lehetőségeket, teendőket részletesebben elemzi a szerző Egy igazi társadalmi szerződés című cikkében, amely szintén a Heti Világgazdaság honlapján olvasható.)

Orbán hűbéreseit ülteti mindenhova

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

Vági Márton helyett Petykó Zoltán, Margittai Miklós helyett Palkovics Péter, Dani Erika helyett Gaál Szabó Barna, Horváth Zsolt Csaba helyett Sárdi Erika, Török Ottó helyett Vígh László – csak találomra idézek abból a listából, amely a kirúgottak, felmentettek, eltávoztak, nyugdíjazottak és a helyükre kinevezett emberek listáján olvasható.

A fentiek ugyan csak apró töredékét mutatják az egésznek – a kádarcunami az államigazgatás egész felső szféráján végigsöpört –, de hajlandó vagyok nagy tétben fogadni arra, hogy a magyar közönség túlnyomó többsége, ideértve a Fidesz szavazóit is, semmit se tud kezdeni a régi és az új nevekkal. Nem föltétlenül azért, mert a felmentettek túlnyomó többsége nem volt közszereplő, ha-

nem azért, mert szinte egyetlen olyan eset sem akadt, amikor az új hatalom hitelesen megindokolta volna, hogy a köz emez vagy amaz szolgálójának miért kellett távoznia, s mivel érdemelte ki az utód, hogy a helyébe üljön. Mármint szakmailag, hiszen az érintettek nem politikusok, hanem tisztviselők. A végtelenségig lecsupaszítva a dolgot: a magyar átlagember nem érti, hogy a Pista miért jobb, mint a Laci, az Erika meg, mint a Marianne? Nem segítik hozzá, hogy értse. Ha pedig nem érti, alkalmasint azonosulni sem képes vele,

Orbán Viktor – eségyenlőség

holott azért csinált állítólag „forradalmat”, hogy mindazek a változások bekövetkezzenek. A hatalom embelei nem is nagyon törték magukat, hogy a köztisztviselői kar „dinamizálásán”, „hitelesebb tételén” kívül kellő indokokat találjanak a szótárunkban, vagy ha igen, akkor előjött a „bizalomvesztés”, az is elfogadható, hihető alátámasztás nélkül. Néha, kivált a katonai és rendőri vezetők tucatjainak esetében, semmiféle indok nem volt képes „felmerülni”. A kádarcserére „senkinek nincs kímélet” mottójával kezdődött és folytatódik mind a mai napig. Gondolom, sokak jutottak el velem együtt egy olyan pontra, amikor – noha illúzióik korábban sem voltak – felvonták a szemöldöküket. Hogyan lehet például, hogy a Magyar Fejlesztési Bank tulajdonosi joggyakorlása alatt működő nyolc cég egyik vezetője se úszta meg a cunamit? Mind alkalmatlan? Abszolút hihetetlen. Vagy: miért kell a MÁV éléről távoznia annak az András Miklósnak, aki a Fidesz alapító tagja? Miért menesztik az egyik legsikeresebb állami vállalat, a Magyar Posta egész vezérkarát, mely több mint példásan teljesítette hozzájárulási kötelezettségét a költségvetés bevételeihez? Magyarázat egy kínálkozó: Orbán Viktor a szó szoros értelmében „mindenütt” olyan embereket akar látni, akik ki-nevezésüket, megbízásukat –

közvetve vagy közvetlenül – tőle kapták. Nem az elődjétől, elődeitől. A hűbéri viszony a lényeg, nem a szakértelem. Csurka már két évtizede megmondta, hogy a szakértelem „bolsevista trükk”. A lényeg az, hogy kicserélődjön az egész garnitúra, hiánytalanul. Pillanatnyilag ez az orbáni „forradalom”. Egyébiránt a „forradalom” fogalom bevezetése a tudomány felől nézve tökéletesen értelmetlen és méltányolhatatlan; tartok tőle, hogy nem más, mint Orbán klasszikus trükkjeinek egyike, amelyet most azért talált

egy-egy harmadik személyben emlegeti magát. „First Lady, kérem, a köztársasági elnök éhes; készítene egy omlettet?” „Elnök úr, épp ezen fáradozom, s engedelmével a First Lady is Önrel tart.” Ilyen kommunikációt azért még Tőkés püspök se folytatott a famíliával, sőt ő a helybéli válóperes újságírók szerint a romániai forradalom óta egyáltalán nem szól a feleségéhez, kizárólag írásban érintkezik a családjával, konyhapénzt csakis áfás számla csatolása esetén folyósít; nem tudni, mindennek híre ment-e már az Unióban, mindenesetre nem lehet véletlen, hogy Schmitt Pált Tőkés püspök követte a néppárt alelnöki posztján, de ez már történelem. Mint látható, nem foglalkozom a köztársasági elnök múltjával, ugyanis ez a tevékenység mára okafogyottá vált, itt most mindenkit magával ragad a forradalmi láz. A múlt kódéből azért nekem úgy sejlik fel, példának okáért, mintha nem rajongtam volna túlságosan Antall Józsefért, se a kormányáért, se a pártjáért; végignéve a személyi állományán, elsősorban szellemi természetű kétségek merültek fel bennem. Am csak mára lett világos, hogy azok az emberek önmaguk lényegét adták a hülyeségükkel, saját szerepüket játszották el. Egy Schamschula Györgynél vagy Für Lajosnál már eredendően paródia volt minden közéleti megnyilvánulás, viszont ha lehülyézték, kigúnyolták, netán a múltjuk legitimálja. Forradalomban, akár van guillotine, akár nincs, hullanak a fejek.

A kocsis előállt

Megyesi Gusztáv

ÉLET ÉS IRODALOM

Azt mondja az új köztársasági elnök, hogy ha nem lesz elég ideje, hát „a First Lady is el tud menni egy óvodába, ha megjelenik egy főzőversenyen, annak is örülnek, az már majdnem olyan, mintha én lennék”.

Mint látjuk, ez elég gyorsan ment. Most nem arra gondolok, hogy a lényegét tekintve tényleg teljesen mindegy, hogy egy óvodában az elnök vagy a First Lady jelenik-e meg a gyerekeknek vagy bárkinek, hanem ez a fősztlédezés. Még nem volt az új elnök megválasztva, amikor már azt nyilatkozta, hogy hosszú és fáradságos küldetése során számít a First Ladyre is. Gyakorló pszichiáterek szerint nem feltétlenül kedvező jel a tágabb környezetre nézve, ha a delikvens hatalomra jutván hivatali rang alapján kezd beszélni közvetlen hozzátartozóiról, mert ennek egyenes folyománya szokott lenni, hogy az illető előbb-utóbb

ötvenezer eurót a Prima Primissima-díja mellé, amúgy pedig mint olimpiai bajnok havi száz- és kétszáz-ezer forint közötti évjáradékot vesz át a magyar államtól; jó, egy olimpiai bajnok feje nem káptalan. Borkai Zsolt tornász olimpiai bajnok, Győr város fideszes polgármestere meg egyenesen úgy emlékszik, hogy az 1984-es olimpiai bojkott legnagyobb vesztese Schmitt Pál volt. A sajtó egy része, persze, arról ír, hogy Schmitt azért nem szavazta meg a bojkottot annak idején, mert épp Bulgáriában tárgyalt a bolgár elvtársakkal a bojkott szükségességéről, s hogy végül a sportolók ugyan nem, ő viszont kint járt a bojkottolt olimpián, ám Borkai Zsolt szerint nem az átvért, itthon maradt kétszáz sportoló – köztük ő – a vesztes, hanem a Pali. Akinek a megválasztását népes sportolói küldöttség ünnepelte az ülésterem karzatán. Amint azt egy leplező írásban olvashattuk, büszkén feszítő és hálás olimpiai bajnokaink „kuncogtak, mosolyogtak, összesúgtak, tapsoltak az ünnepség alatt, olykor még intettek is, fent az első emeleti karzaton helyet kapó MOB-társainknak”, akár huncut, gimnazista lányok; egyszer már tanulmányt írhatna valaki a magyar élsportolás jellem- és agyformáló hatásairól, de először is a „Pali majd biztos szerez pénzt nekünk” stratégiai alapvetésről, amivel nagyjából ki is merült olimpiai mozgalmunk szellemi potenciálja. Vegyük észre, hogy mindez már nem gátlástalan törtétesnek, jellemhibának minősül, ez már természetes, hétköznapi létforma. Lám, az a már önmagában is eléggé abszurd hír, miszerint a kormányfő felkérésére Boross Péter Pozsgay Imre oldalán fog alkotmányozni, az égvilágon senkit se zavar; ha este azt mutatná a híradó, hogy a Bazilikában Szűrös Mátyás osztotta miszeruhában a hívőknek az osztály, legfeljebb ha annyit kerdene az ember: és az Imre hol van? Amikor az új köztársasági elnök jelölését meg kellett indokolni, második legfőbb ajánlója, az ideológiai miniszterelnök-helyettes azt emelte ki érvként, hogy a jelölt mindennap olvassa az Evangéliumot. Korábban ezt úgy képzeltem, hogy ha egy jelöltre azt mondja ajánlója, hogy legfőbb erénye, egyszerűen szellemi teljesítménye az Evangélium mindennapos olvasása, akkor ő azt kikéri magának, a nép pedig elszórnyed, hogy egy ennyire lenézett, megalázott emberből milyen elnök lehet, hát hol van az önbecsülés, a méltóság; a jelölt tán el is bujdosik szégyenében. De nem. Ma ott áll büszkén, fölvetett fejjel, és rendületlenül mosolyog; a háttérben a komor nyik diszkrétén súg valamit a First Ladynek, a kocsis már befogott, indulhatnak.

Iszapfürdők, járulékos áldozatok

A vályogember

Florin Negruțiu

Európa faluja vagyunk. Minden zivatarkor a kebelünkbe köpünk: „Add, Uram, hogy ez is elmúljon!” Amióta az eszünket tudjuk, arra várunk, hogy kapjunk valamit. Az Isten, a természet, a fejedelem, a külföldiek könyörületére vagyunk utalva. Romániában az alamizna szent jog. Jár nekünk. A Buruienesti nevű faluban – „Burjános”, mi más is lehetne a neve? – a polgármester korholó szavakkal fogadja az ország elnökét („Többet segítenek rajtunk az idegenek, mint a románok!”), az meg ugyanúgy vág vissza („Ha többet segítenek az idegenek, talán jobb lenne, ha hozzájuk fordulnátok!”). Az állam két képviselője úgy beszél, mint két toroskalácsért civódó öregasszony. Az egyik a segélyre utal, mint az alamizsnák bármely menedzsere, akit minálunk vagy pópának, vagy polgármesternek hívnak. A másik, a „segélyek” szállítója, ingerülten válaszol: miután védőgátat építünk nektek, még szemtelenek is vagytok! Ezt üzeni a szavak mögött az elnök úr, pillanatig sem értve azt, hogy az a gát nem a segély valamiféle formája vagy egy könyörületes hatóság jóindulatának megnyilvánulása kellene hogy legyen, hanem azt a gátat egyszerűen meg kell építeni. Amióta előntötte az országot az árvíz, az elnök úr megpróbált egy helytálló dolgot üzenni: az állam nem épít házakat az árvíz károsultaknak, az embereknek nem kellene többé felülről jövő segítségre várniuk, hanem maguknak is segíteniük kellene önmagukon. A kövér ember példázatát, akinek az állam felépítette a házat, ő pedig arra is lusta volt, hogy kivakolja, a más körülmények között alaposan kihasználta volna az elnök, és alig hiszem, hogy valaki is ne értette volna meg. Most azonban a történet nem úgy sült el, és gumicsizmás látogatásainak hatása inkább ellentétes volt a szándékával: ahelyett hogy bátorítást, biztatást adott volna, Băsescu úr ingerültséget keltett. Maga is görcsösnek, veszekedősnek tűnt, mint egy pártgyűlésen, ahol a tömeget ostorral és kockacukorral zabolázza meg. Újfent látszott, hogy akárcsak a fizetések lefaragása esetében, az elnök úrnak nincs kellő hittele, hogy súlyos és fájdalmas igazságokat fogalmazzon meg. (...) Szidni az embereket, hogy kérnek, miután évtizedekig arra szoktatták őket, hogy kérjenek – ez a nyomorultak közül nagyon sokakat arra készítetett, hogy azt mondják, a nagylelkű Băsescunak nincs lelke. Ami-

lyen rosszlelkűvé lett Băsescu, olyan jóságosnak mutatkozott az árvizek idején Udrea asszony, akit az egyik televízió gyengéd ironiával „a nemzet anyjának” titulált. Csillogó nyomorúság – így fest Románia azokon a képeken, amelyek Udrea asszonyt ábrázolják, amint bál cipőket visz az árvíz károsult nőknek. A gesztus annyira abszurd, hogy csak a miniszterasszony magyarázkodása adhat értelmet neki. „A sáucești-i nők is, különösen a fiatalabbak, elegánsak, és rég nem viselnek már sárcipőt.” (...) Igen, Săucești-nek is ki kell lépnie a nagyvilágba, integrálódnia kell Európába, sőt táncoljon is a Nagy Bécsi Bálon, de előbb lábat kell mosnia, hallja, miniszterasszony! Utolsónak hagytam a Nép Pártját, az egyetlen konkrét dolgot, amivel gazdagabbak leszünk ezek után az árvizek után. A milliommós egérke, aki jó pár évig rácsálta a populizmus könyvét C.V. Tudor és Gigi Becali nagymesterek mellett, hosszas népfürdözésekkel és „több tucat teherautónyi segéllyel” lép be a politikába. Ahogy a nép kinéz, Dan Diaconescu megmártóztatásai valóságos iszapfürdőnek illenek be: egy nagyszájú, agresszív, ravasz kolduscorda, amely ahelyett, hogy kiséperné a vizet a házból, politikai tóksót művel, éjre-éjre, a tévében. Néhány évvel ezelőtt zajlott ez a párbeszéd egy faluban: „Hé, jóemberek, miért nem csinálnak valamit ezzel az úttal, nem látják, hogy nyakukig ér a sár?” Az egyik vályogember: „Hagyja, uram, majd kistűt a nap, és felszárad...” Most is, mint akkor, felötlik bennem a kérdés: mi közöm van nekem ehhez a néphez? (Fordította: K. B. A.)

Egy bunkó kormány

Mircea Cărtărescu

Miután a Boc-kormány, az események sodrásában teljesen elvesztve a fejét, egy emicsizmás látogatásainak hatása inkább ellentétes volt a szándékával: ahelyett hogy bátorítást, biztatást adott volna, Băsescu úr ingerültséget keltett. Maga is görcsösnek, veszekedősnek tűnt, mint egy pártgyűlésen, ahol a tömeget ostorral és kockacukorral zabolázza meg. Újfent látszott, hogy akárcsak a fizetések lefaragása esetében, az elnök úrnak nincs kellő hittele, hogy súlyos és fájdalmas igazságokat fogalmazzon meg. (...) Szidni az embereket, hogy kérnek, miután évtizedekig arra szoktatták őket, hogy kérjenek – ez a nyomorultak közül nagyon sokakat arra készítetett, hogy azt mondják, a nagylelkű Băsescunak nincs lelke. Ami-

frigy (PSD-PNL) elleni nagy bizalmatlansági indítvány öszre várható. A kormány e hosszú, forró nyár után valószínűleg megbukik, a mögötte álló párt pedig a négy égtáj felé oszlik. Busásan rászolgált, noha kár azért a nagy esélyért, amely a jobboldalnak általa megadott Romániában. Mint mondtam, találtak még egy jövedelmi forrást a költségvetés számára. Nevezetesen a szerzői jogok-

Emil Boc és Mircea Cărtărescu – kétféle lojalitás

ra kivetett társadalombiztosítási illetéket. E törvény elsősorban az újságírókat, a médiákban dolgozókat érinti. A hatalom bosszújának is látszott ez azokkal szemben, akik bírálják. Én nem mennek el odáig. Másfelől meglehet, hogy valóban történnék visszaélések, és megkerüljük az állammal szembeni pénzügyi kötelezettségeket a szerzői jog címén eszközölt kifizetések útján. Ám mindezen túl, nemcsak hogy az új rendelkezések hatása pénzügyi szempontból a nullával lesz egyenlő, de az intézkedések erkölcsileg rendkívül kompromittálóak lesznek a törvényhozók számára. Voltaképpen számtalan kicsinyesség az egész. Hány ember kap Romániában szerzői jogdíjat? És mit nyer az állam ezek pótlólagos megadóztatásával (mert egy normális adót úgyis fizetnek utána)? Egy bolha szemét sem lehet kiszűrni vele. Ezzel szemben, miután kivívta magának a minden családra szembeni kötelességet, a jelenlegi kormány arról is híres lesz, hogy tönkretette a román intelligenciát és tehetséget. Mert a rendelkezés járulékos áldozatai a kultúra és művészetek valamennyi területén dolgozók lesznek: írók, zenészek, színészek és képzőművészek, szobrászok és filmesek, vagyis az a harmatcseppnyi idealizmus és ragyogás, amelyet ez a szomorú ország amúgy sem érdemel meg. Tudják, hogy élnek ezek az emberek, nagy többségükben? Tudják, mennyi dicsőséget és mennyi pénzt hoz nekik a munkájuk, az összes elképzelhető foglalkozások közül a legbonyolultabb? Ami a dicsőséget illeti, ez Romániában a manele-énekeseket és sztárletteket il-

leti meg: nagyobb dicsőség övezi Gina Pistolt, mint az összes román író együttvéve. Hajdan a költőknek, festőknek és zenészeknek szobrokat állítottak. Ma belőlük új csúfot a televíziók által junk food-dal táplált aljanép (csöcselék). Magyarországon a magyar írók külföldi megismertetése harminc éve állampolitika, hivatalosan része az ország brandjének. Minálunk a szabadon gon-

Látogatóban Paul polipnál

Lelia Munteanu

Oberhausenben jártam és beszéltem a Nagy Jóssal, Paul polippal. Elmehttem volna Szingapúrba is, hogy Mani papagájjal beszéljek, de egyrészt túl messze van, másrészt elegendő van a papagájokból. Pault egy recepteskönyv olvasása közben találtam, amelyet a német szurkolóktól kaptam, amikor még nem akarták nyersen a cápáknak odaveteni. Udvariasan kezet nyújtottam, ez beletelt egy kis időbe. Aztán nekifogtam: „- Mit szólsz, Palikám, nyer Románia?” „- Soha.” Tudományosra vettem. Hoztam két medencét. Az egyikbe betettem a TVA-t, a másikba krumplit helyeztem el. Megkérdeztem, hogy ne legyen félreértés: „- Csökken a TVA január elsejétől?” Nem habozott: megetté a krumplit. Tehát a költségvetés továbbra is a nyugdíjasok fityingjeire alapoz. Az egyik tartályba egy Vuitton táskát tettem, a másikba egy homokzsákot: „- Miniszterelnök lesz Udrea asszonyból?” Eltöprengtettem. Feszengtettem, aztán mint egy örült, ugrált egyik medencéből a másikba. Hirtelen megállt, csápjával a fejéhez kapott. Aztán megkereste a telefont, és felhívta Mani papagájt. Percekig beszélgettek. Kezdték elfogyni a türelmem. (...) Megszólt: „- Látom néhány politikustokat... hasonlítanak hozzám... még több csápjuk van... Valahol a hátuk mögött... nem látom világosan... Elena Udrea... horgol!” „- Mit horgol?” „- Menedékkel a károsultaknak.” „- Újabb áradások lesznek?” „- Nem, éhínség...” „- Ne szórakozz velem; mikor lesz kormányfő Elena Udrea?” „- Utána.” Világos volt, hogy megunt. Jólolnia kellett a kisdöntőre. Odavettem mégis az utolsó kérdést: „- Bukik a Boc-kormány?” „- Csak miután Románia kikerül a sokkos állapotból.” (Fordította: Á. H.)

Baloldali törzsi romantika

Roger Sandall

A baloldal emberi jogi ortodoxiája megakadályozza az elmaradott őslakos etnikai kisebbség integrációját. A haladó értelmiség többet tartja az ősi kultúrák védelmét az elmaradottak és kiszolgáltatottak felkarolásánál. „A szociálpolitikát elárastotta az antropológiai romantizmus. A baloldaliak az őslakosok védelmének címén az írástudás, valamint a szakoktatás ellen léptek fel, s az asszimilációt kiáltották ki a legfőbb rossznak” – írja a

New York-i New Criticismban Roger Sandall ausztrál író. Sandall tétele úgy hangzik, hogy az ősi taszmanni bennszülött társadalom felbomlott, s aki az ausztrál bennszülöttek még zárt csoportjainak mai életmódját idealizálja és védelmezi, az társadalmon kívüliségre ítélné az ausztrál őslakosok lezármazottait. (...) Theodore Dalrymple még 2007-ben vett védelmébe egy művet, amely kimutatta, hogy az őslakosok nem népirtás áldozatai lettek a 19. században. Pusztulásukat a telepések által behurcolt betegségek okozták. Dalrymple elemzése szerint a haladó értelmiségnek volt lelki szükséglete, hogy bűnösnek állítsa be az egész társadalmat. Ha ugyanis ez sikerül, akkor a társadalomnak az értelmiségiek segítségével kell majd kilábalnia az erkölcsi bűnök sötétségéből. Ezért nem tudta megbocsátani a baloldali értelmiség Keith Windschuttle történésznek, hogy vaskos könyvben cáfolta meg a népirtás elméletét, s ezért hasonlította őt a holokauszt-tagadókhöz. 2008-ban aztán az ausztrál kormány bocsánatot kért az őslakosoktól, amiért az állam 1880 és 1930 között tömegestől ragadta ki gyermekeiket a családi kötelékből. A baloldali szerzők százezer ilyen gyermekről vélték tudni, és az akciót kulturális népirtásnak minősítették. Erre reagálva Windschuttle kimutatta, hogy a cél nem az őslakos kultúra elpusztítása volt, hanem a veszélyeztetett gyermekek megmentése, egyebek között a nemi erőszak és a bántalmazástól. Kötelező tanonctanfolyamra különben fehérbőrű elhanyagolt gyermekeket is besoroztak. Sandall most újabb részleteket ismeret ebből a történetből, éspe dig Windschuttle újabb könyve alapján. (...) Mint kiderült, nem százeken, hanem csupán ezreken mérhető az évtizedek során állami gondozásba vett gyermekek száma. Jellemzően félvér fiatalokról volt szó, akiket a bennszülött közösség kiközösített. Sandall megjegyzi, hogy az őslakos társadalom hajdanán a maga szabályai szerint működött, de ez a régi rend már jó száz éve teljesen felbomlott. A maradék közösségek szociális segítséget és jelentős mértékben a megélhetési bűnözéssel összefonódva tengetik életüket. A baloldali értelmiség jellemzően azt ajánlja, hogy ebben a létben hagyják őket békén, mert – úgymond – tisztelni kell sajátos kultúrájukat. Valamikor a baloldal a haladás pártján állt. Újabbban a vadászó-gyűjtögető életmód hamis romantikájának bűvkörébe került, és az asszimilációt az intolerancia jelének tekinti. Emiatt is ragad bele az őslakosság maradvéká a reménytelen függőségbe. (...) (metazin.hu)

Nyugdíjasok jövője az EU-ban

Czédly József

A gazdasági válság különösen időszerűvé tett egy több ideje aggodalmat okozó problémát, hogyan lehet biztosítani az idősebb korba jutó emberek tisztességes, elfogadható életszínvonalát. Az EU országában már évek óta folyik a vita erről a kérdéstről, jelenleg ennek rendezése a tagországok belügye, de a mostani gazdasági helyzet, melyet nagymértékben befolyásol a világgazdasági helyzet globális alakulása, szükségszerűen megköveteli, hogy a nyugdíjba kerülő személyek életszínvonalát az unió keretén belül egységes szemlélet alapján alakítsák ki. Ezt a célt szolgálja az Európai Bizottság július 7-én közzétett és folyó év november 15-ig vitára bocsátott „zöld könyv” a nyugdíjreformról.

A javaslat nem tartalmaz a jövőben bevezetendő kötelező intézkedéseket, hanem nyilvános vitát kíván megindítani. A zöld könyv célja, hogy a tagállamokat és a társadalom különböző rétegeit és csoportjait bevonja a vitába, és az ő álláspontjaikat is meghallgatva lehetővé tegye egy, az EU országainak szánt jogszabályjavaslat elkészítését.

A zöld könyv bemutatásakor Andor László, a szociális ügyekért felelős biztos így fogalmazott: „Választani kell, vagy a nyugdíjasok lesznek szegényebbek, vagy emelni kell a munkavállalók által fizetett nyugdíjárulékot, vagy pedig többen, többet és tovább fognak dolgozni. Az európai szociális mo-

dell egyik legnagyobb sikere annak biztosítása, hogy az öregség nem jelent egyet a szegénységgel. Ezt az ígéretet továbbra is be kell tartanunk, és a ma kezdődő párbeszéd remélhetőleg segítséget fog nyújtani a tagállamoknak abban, hogy meg- hozzák a megfelelő nyugdíjak biztosításához szükséges döntéseket.”

A biztos azt is leszögezte, hogy a Bizottság nem fog erőszakoskodni annak érdekében, hogy a tagállamok azonnal növeljék a nyugdíjkorhatárt. De azokat is meg lehet érteni, akik megkérdőjelezték a Görögországnak nyújtott 110 milliárd eurós segélycsomagot, annak az országnak, ahol mind ez ideig 55 éves korban mentek nyugdíjba, míg a legnagyobb pénzsegélyt nyújtó Németországban, a nyugdíjkorhatár 65 év. (Megjegyzendő, hogy a görög válságkezelő intézkedésekben szerepel a nyugdíjkorhatár felemelése 65 évre mind a nők, mind a férfiak számára.)

A kérdés elemzésekor figyelembe kell venni: 2008-ban az EU-ban az aktívnek tekintendő 15 és 64 év közötti korúak és a 65 éven felüliek aránya 4 az 1-hez volt. Az előrejelzések szerint 2060-ban a nyugdíjasok száma kétszerese lesz azokhoz képest, akik nyugdíjárulékot fognak fizetni. Erre a kihívásra kíván megfelelően felkészíteni a vitára indított javaslatcsomag, választ várva elsősorban arra, hogyan lehet megoldani a következőket:

– megfelelő jövedelmet biztosítani a nyugdíjasok-

nak, ugyanakkor a nyugdíjrendszerek hosszú távon fenntarthatók legyenek;

– megfelelő egyensúlyt teremteni a munkavégzés és a nyugdíj között egyidejűleg az aktív élettevékenység meghosszabbításával;

– elhárítani az akadályt azok számára, akik az EU több országában dolgoztak, és egy ország nyugdíjrendszere alapján fognak nyugdíjhoz jutni;

– a jelenlegi gazdasági

gazdasági fejlődés visszaesése, a költségvetések krónikus hiánya, a pénzügyi bizonytalanság, a munkaerőpiac válsága, mind arra int, hogy elkerülhetetlenül szükséges a nyugdíjrendszerek reformálása oly módon, hogy meg legyen a pénzügyi fenntarthatóságuk és hosszú távon is szociálisan megfelelő nyugdíjat biztosítsanak.

Új együttműködésre van szükség az európai kormányok és a privát nyugdíjbiz-

menetelének idejét, vagy több pénzt kell megtakarítania öregsége idejére. Ugyanakkor 54%-a aggódik, miszerint idős korára a jövedelme nem fog biztosítani egy tisztességes-elfogadható életszínvonalat.

Annyi bizonyos, a jelenlegi pénzügyi nehézségek miatt egyetlen EU-tagország sem engedheti meg magának, hogy 60 év alatti nyugdíjkorhatárt állapítson meg. Mivel a lakosság egyre in-

kosai 75%-nak aktív tevékenységet kellene folytatnia.

Ez egy nagyon merész elvárás, ha tekintetbe vesszük, hogy jelenleg az EU tagországai aktív lakosságának csak a 64,6% dolgozik, Romániában pedig ez az arány csak 57,4%. Nem túlzás azt állítani, hogy a jövőben a nyugdíjak kifizetéséhez szükséges pénzügyi alapok biztosítását nagymértékben az fogja eldönteni, mennyire sikerül az aktív lakosság nagy részének megfelelő munkakörülményeket teremteni.

Vita tárgya az is, mennyire lesznek hajlandók lemondani az EU-tagországok jelenlegi kizárólagos hatásköréről a nyugdíjrendszer megállapítását illetően. Egyelőre, tekintettel az országok közötti nagy különbségekre, ami az általános egészségügyi, gazdasági és szociális viszonyokban tapasztalható, elképzelhetetlen például, hogy egységes nyugdíjba meneteli korhatárt szabjanak meg, kivéve esetleg a kötelező legalacsonyabb életkor meghatározását. Azt sem lehet minden országra kötelezően megszabni, legyenek adókötelesek a nyugdíjak, figyelembe véve a nagy különbségeket a minimál nyugdíjak között.

Míndezek ellenére nem érdektelen, milyen eredménye lesz majd a zöld könyvben vitára indított tételeknek. Remélhetőleg ennek alapján sikerül majd olyan döntéseket/ajánlásokat hozni, melyek biztosítani fogják hosszú távon az EU idős állampolgárainak a megfelelő életszínvonalat.

válság nyomán kialakult helyzetben biztos nyugdíjakat fizetni mind most, mind a jövőben;

– nagyobb átláthatóságot biztosítani a nyugdíjak megállapításakor oly módon, hogy az érintett személyeknek mikor döntést kell hozniuk, tájékozódva legyenek nyugdíjuk nagyságáról.

A gazdasági és pénzügyi válság kimélyítette a kedvezőtlen demográfiai folyamat által teremtett helyzetet. A

tosítók között annak érdekében, hogy az emberek anélkül tervezhessenek nyugdíjas korukra, hogy kettős csapással kellene szembesülniük, mint amilyenek a hosszabb munkaidő és az alacsonyabb életszínvonal a nyugdíjas korban.

Az Eurobarométer nemrég elvégzett felmérése szerint az EU állampolgárainak 73%-a úgy véli, vagy kisebb nyugdíjban lesz része, vagy el kell halasztania nyugdíjba

kább előregedig az Európai Bizottság javasolja többek között, hogy 2060-ban a nyugdíjba menetel korhatára 70 év legyen azon az alapon, miszerint a nyugdíjban töltött idő ne legyen nagyobb mint az élet hosszának egyharmada. Az elgondolás szerint a munkában töltött idő meghosszabbítása része kell legyen egy, a 2020-ig terjedő gazdasági és társadalmi programnak. Ugyanakkor az EU 18 és 64 év közötti la-

Curator litis, avagy pergondnok

Deák Levente

A polgári perek és általában a törvénykezés egyik sajátossága, hogy az ítékezés ellentmondásos szóbeli tárgyalás alapján vagy után történik, a felek: felperes és alperes érvelése és ellenérvelése nyomán. A feleknek perbeli cselekvőképességgel kell rendelkezniük, aminek meglétét a bírónak ellenőriznie kell. Mindezeket csak azért említem itt, törvényismertetőm elején, mert az eljárásjog és a joggyakorlat ismeri a curator litis fogalmát, ami már a római jogban is ismert volt, és mai értelemben pergondnokot jelent, egy olyan személyt, aki a perbe hívott személy érdekeit bizonyos perekben képviselheti. A mi polgári pereink közül a curator litis vagy pergondnok elbirtoklási perekben, valamint telekkönyvi rendszerben vagyonmegosztási és vagyonszétválás-felszámolási/megszüntetési perekben juthat szerephez, majd még látni fogjuk, ho-

gyan, valamint azt is, hogy őt ki nevezi ki.

A hatályos polgári eljárás törvénykönyv 44. szakaszának első bekezdése, a 2000. évi 138. sürgősségi kormányrendelettel történt átszövegezése nyomán, a megkeresett bíróságot hatalmazta fel arra, hogy folyó perben gondnokot nevezzen ki cselekvőképételen vagy részleges cselekvőképességű, törvényes képviselővel nem rendelkező személy jogvédelmére, nemkülönben akkor is, ha érdekellentétet észlel a képviselő és a képviselt személy között. Végül erre akkor is sor kerülhet, ha egy jogi személynek perbeli jogi képviselője nincs. Ismételtem, a gondnok kinevezése ezekben az esetekben a megkeresett bíróság feladata, mert ha ennek szükségességét peren kívüli eljárásban a gyámhatóság észleli, a gondnok kinevezése továbbra is közigazgatási hatáskörben maradt, a hatályos családjogi törvénykönyv 152. szakaszának valamelyik idevágó bekezdése szerint. Az el-

mondottakat igazolja a Legfelső Semmitő- és Itélőszék 2007. május 7-én hozott XXXVII. számú döntése is, amely az eljárás törvénykönyv 44. szakaszában foglaltak leszűkítő alkalmazására szólította fel a bíróságokat, azaz arra, hogy az említett bírósági hatáskört nem terjeszthetik ki más esetekre, azokra tehát, amelyekben eddig is, ezután is a gyámhatóságok járhatnak el.

Erre az iránymutatásra szükség volt, és továbbra is szükség van, mert a joggyakorlat máig nem egységes a curator litis/pergondnok kinevezése kérdésében, és az említett elbirtoklási, valamint az ingatlanmegosztási perekben, amelyekben nem csak képletesen szólva, minden a telekkönyvi helyzettől indul ki, és oda tér vissza, esetenként maga a bíróság rendeli el a pergondnok kinevezését. De találni olyan jogeseteket is, amelyekben ezt gyámhatósági szervként eljárva, a polgármester végzi, közigazgatási hatáskörben. Az interneten

olvasható, egyebek mellett a Hunyad megyei Petrilla város szociálvédelmi közhivatalának szabályzata, amelyet a helyi tanács 2007. évi 4. rendeletével hagyta jóvá, s amely tételesen kimondja, hogy a pergondnokot (curator litis) a bíróság kifejezett kérésére közigazgatási hatáskörben maguk nevezik ki. A Petrozsényi községi közigazgatási tevékenységét bemutató 2005. évi jelentésben 13 ilyen curator litis kinevezési végzés szerepel.

Az alapkérdés azonban mégis más, közelebről az, hogy az említett elbirtoklási és vagyonszétválás-megszüntetési, felszámolási perekben pergondnok egyáltalán szerepelhet-e, beléptethető-e, akik olyan személyeket fognak majd képviselni, akik a telekkönyvben mint tulajdonosok bejegyezve szerepelnek, de akik elhunytak, és akiknek hagyatékát máig nem rendezték, vagy pedig akiknek tulajdonrészét mások birtokolják hosszú évtizedek óta. Találtunk

utalást olyan bírósági gyakorlatra, amely szerint a száz évnél régebbi bejegyzések kedvezményezettjeit elhunytaknak kell tekinteni (vélelmezten elhunytak), s ilyenkor a hagyatékukat, a telekkönyvbe bejegyzett ingatlanra vonatkozó tulajdonukat az államot képviselő Gazdasági és Pénzügyminisztérium perbeli bevonásával, mint üresedésben lévő hagyatékot (succesiune vacanta) kell leosztani. (Ez kerül majd helyi köz- vagy magántulajdonba). E felfogás szerint az azonosíthatatlan, telekkönyvbe tulajdonjoggal bejegyezve szereplő személyek helyett a perbeli cselekvőképesség az államot vagy a helyi tanácsot illeti meg.

Elérkeztem mondanivalóm lényegéhez, amelyet a Legfelső Semmitő- és Itélőszék polgári szekciójának 2004. november 9-i keltezésű 6184. eseti döntéséből olvastam ki. Csak indoklása, útmutatása lényegét foglalom össze: a fizikai vagy természetes személy el-

hunytával ennek cselekvőképessége megszűnik, ő tehát perben tovább már nem szerepelhet, és így kizárt annak törvényi lehetősége, hogy a családjogi törvénykönyv 152. szakasza alapján őt ügygondnok képviselje, mint ahogy arra sincs lehetőség – és a bíróságok az ilyen kérelmeket kötelesek elutasítani –, hogy a telekkönyvben szereplő személyek „ismeretlen örökösait” elbirtoklási perekben curator litis/pergondnok képviselje. Továbbra is megválaszolatlan marad azonban a kérdés: eljárásjogi szempontból ezeket a telekkönyvben szereplő személyeket hogyan lehet perbe hívni, ki képviseli ezeket az említett, ma már egyáltalán nem ritkaságszámba menő elbirtoklási és más módon perben, szerephez jut-e még a curator litis vagy sem. Itt – véleményem szerint – már rég óta egy olyan joghézaggal állunk szemben, amelynek megszüntetésére az új polgári eljárás törvénykönyv remélhetőleg válszt tud majd adni!

Mit fessünk a körmünkre?

Nyáron, a szandálok és papucsok főszezonjában a körömlakkok minden eddiginél fontosabb szerepet kapnak. A szép, vibráló színekkel festett körmök rögtön odavonzzák a tekintetet, és szuper kiegészítőként szolgálnak a forróságban. Idén játékos körömlakkárnyalatok hódítanak, a visszafogottság nem jellemző.

Nyáron a kéz bőre egyet-tőre leburnul, nem véletlen, hogy ilyenkor ösztönösen is a színesebb lakkokhoz nyúlunk szívesebben, hiszen gyönyörű kontrasztot alkotnak a sötétebb bőrszínnel.

A legdivatosabb árnyalatok: a türkiz, a pink, a világoszöld, a narancsskorall és az élénkklila. Vigyázzunk azonban, az élénk nem mindig jelent harsogót, ha napközben szolidabb külsővel

kívánunk megjelenni, akkor viseljünk élénk, ám nem vibráló színeket a körmökön. Ezek a lakkok csak akkor mutatnak jól, ha nem hosszú körmökön viseljük őket, mert ellenkező esetben ledér hatást váltanak ki. Ezért nem is szükséges rátenni semmi csilli-villit. Szerezünk be több szint is, ilyenkor érdemes a kisebb kiszerelésű lakkokat megvenni. Ezek a színek csak akkor

néznek ki jól, ha teltek, tehát ha szükséges, akkor kettő vagy akár három rétegben is felvihetjük őket a körmökre. Nagyon jól mutatnak söté-

tebb és egyszínű ruhákkal párosítva, és izgalmas kiegészítői a most trendi színes keretes napszemüvegeknek. Ha éppen körömbajokkal

küzd valaki, akkor fesse a színes lakkot a gyógylakk fölé, vagy egyszerűen szerezzen be egyet az ilyen színekben pompázó körömerősítők közül.

Egy másik trend a pasztellvonal, ami természetesen a körömfestésben is megjelenik. Minden olyan lakk jöhet, amely a fagyira vagy a vattacukorra emlékeztet: orgonalila, halvány égbék, vanília, fáradt narancsszín, babarózsaszín... Fontos, hogy jól fedő, matt árnyalatot válasszunk. Az egyik legkülönlegesebb darab nyáron a mattfehér körömlakk, amely remekül mutat, ha már sikerült leburnulni. A metálosan fénylő lakkok is divatban vannak idén. Minden körömlakk trendi, amely fémesen csillog, a lényeg, hogy tükrösen fényes felülete legyen. Idén még a zöld és kék színek

sem számítanak szokatlanoknak. A merészebbek bátran kísérletezhetnek az összes árnyalattal, amelyet az óceán ihletett. A tengerkék és királykék árnyalatok már régóta központi helyet foglalnak el a körömlakkdivatban, így nincs ez másként idén nyáron sem. A mélyzöld árnyalatoknak szintén most jött el az ideje. A korábban jelentéktelennek és furcsának számító zöld színű körömlakkok idén bekerültek a divat főáramába, amint a legnagyobb márkák sorra dobták piacra fűzőld, sötét tengerzöld árnyalatú termékeiket.

Ne feledjük azonban, hogy a legszebb körömlakk is csak szépen ápolat körmökön mutat jól. Idén elfelejthetjük a hosszú, hegyes karmokat: most a kissé gömbölyded, ovális, rövidebbre vágott körömforma a nyerő.

Étkezzünk az öregedés ellen!

Nehéz megbarátkozni az öregedés gondolatával, de nem is kell. Ha szeretnénk el-tüntetni a ráncokat, megfiatalítani a szervezetet, és elkerülni a korral járó betegségeket, akkor figyeljünk oda az étrendünkre. Bizonyos ételekkel harcolhatunk az öregedés ellen. Egy egészséges, rostokban és antioxidánsokban gazdag étrenddel sokkal hatékonyabban harcolhatunk az öregedés ellen, mint bármilyen kozmetikummal.

Sok ok van arra, hogy miért érdemes minél több zabort fogyasztani: megelőzi a rákot, csökkenti a vérnyomást, megszünteti az idegességet, és fiatalítja a szervezetet. A zabban ugyanis sok-sok rost van, amelyek hatására az étel gyorsabban halad át a tápcsatornán, így a rákkeltő anyagok kevesebb ideig roncsolhatják a sejteket. A népi

gyógyászatban már évszázadok óta használt gabonaféle emellett csökkenti a koleszterinszintet, sőt megújítja a bőrt is, mert gazdag antioxidánsokban.

Vásároljunk vagy süssünk zablisztból készült kenyeret, kekszet vagy muffint, hiszen ezek nemcsak finomak, de egészségesek is. Sőt, ezt a gabonafélét akár a rántott hús, sajt vagy zöldség bundájához is felhasználhatjuk. A fáradt bőrre remek pakolást készíthetünk belőle: 1 evőkanál zabort keverjük össze 2-3 dl tejjel, és a masszát vigyük fel a bőrre. Pár perc után mossuk le.

Nem véletlenül nevezik a zöld teát évszázadok óta a fiatalítás egyik forrásának: a benne lévő antioxidánsok megkötik a sejteket romboló szabadgyököket, így lassítják a szervezet öregedését. A

zöld tea hatóanyagai ezen kívül kimutathatóan csökkentik a rák, a szív- és érrendszeri betegségek kockázatát, így ha valaki hajlamos ezekre a betegségekre, mindenképpen érdemes legalább napi egy-két csésze teát meginnia. De a finom ital akkor is segít, ha a bőrünkkel van probléma – tökéletes a pattanások, fertőzések ellen, és vitalizálja a hámsejteket.

A paradicsom az egyik leghatásosabb öregedésgátló zöldség. Rengeteg van benne egy likopin nevű vegyületből, amely megemmaszíti a szervezetben kialakuló káros szabadgyököket, így lassítja a szervezet öregedési folyamatát. Bizonyítottan enyhíti az öregedéssel járó ízületi és reumás fájdalmakat, de segíti az emésztést, és karbantartja a vér sűrűségét is. A bőrt is fiatalon tartja: azok

ugyanis, akik naponta legalább egy paradicsomot elfogyasztanak, védettebbek a

nap káros UV-sugaraival szemben.

A szőlő csodát művel a

szervezettel és az arcbőrrel. A szőlő magjában és héjában lévő antioxidáns védi a szívet, ezzel csökkentve a szív- és érrendszeri betegségek kialakulásának kockázatát. A belőle készült bor természetes gyulladáscsökkentő és hormonpótló, menopauza, csontritkulás vagy nőgyógyászati betegségek idején érdemes naponta pár kortyot inni.

A fokhagymában az ún. allil-szulfidok és más hasonlóan hatékony antioxidánsok találhatók, melyek gátolják a vérrögképződést, fokozzák a szív teljesítményét, csökkentik a vér összkoleszterinszintjét, illetve gátolják számos tumoros betegség kifejlődését. A fokhagyma éppen ezért az érelmeszesedés megelőzésére az egyik leghatásosabb szernek tekinthető.

Programajánló

Kiállítás az Árkosi Kulturális Központban

Július 16-án, pénteken 19 órától rendkívüli hangversenyen fellép Georgeta Stoleriu szoprán, Szilágyi Zsolt tenor, Elena Stancu szoprán, Mocanu Erika alt, zongorán és orgonán kísért Ana Maria Negrea és Krecht Emese. Műsoron: Ferdinando Bertoni: Salve Regina, Wolff Péter: Ave Maria, Johann Sebastian Bach: János-passió, Ich Folge Dir, Giovanni Battista Pergolesi: Stabat Mater — Cuius animam ária, Georg Friedrich Händel: Júdás Makkabeus — Komm, Süsse Freiheit ária, Sir Eduard Elgar: Ave Maria, Camille Saint-Saëns: Ave Maria, Righini: Ave

Maria, Johann Sebastian Bach: Magnificat — Quia respexit ária, Franz Schubert: Ave Maria, Lambriotte-Lambrillotte: Ave Maria, Liszt Ferenc: Ave Maria, Giovanni Paisiello: Ave Maria. Bemutatja: Ecaterina Stan zenekritikus. Az előadásra Sepsiszentgyörgyről 18.30 órakor autóbusz indul a színház elől.

Rétyi nemzetközi fúvóstadálkozó

Július 16. péntek: 18.30 órakor megnyitja a község központjában a részt vevő zenekarok felvonulásával. Szombat délelőtt a vendégzenekarok fellépnek Kézdivásárhelyen, Kovásznán és Baróton, 16 órától felvonu-

lás Sepsiszentgyörgy belvárosában, hangverseny az Erzsébet parkban, 18.30 órakor a rétyi fúvószenekar 75. évfordulója alkalmából a helyi temetőben megkoszorúzzák az elhunyt fúvosok emlékkopjafáját, 21 órától táncmulatság a községi sport- és kulturális központban. Vasárnap 9.45-től Rétyen felvonulnak a zenekarok, 10.10 órától a kötelező számok eljátszása, köszöntők, 10.35-től a meghívott zenekarok koncertje.

Zongoraest Gyergyószentmiklóson

Július 16-án, pénteken a Tarisznay Márton Múzeum nagytermében 16 órai kezdettel a gyergyószentmiklósi zeneművészeti osztály előadását hallgathatja meg a közönség, Baricz Tamás, Benedek Szabolcs,

Csata Nóra, Elekes Gyopár, Elekes Péter, Hideg Boglárka, Mihály Csaba, Oláh Csongor és Sajgó Orsolya közreműködésével, majd bemutatkozik a diákok művészeti vezetője is, Blánaru Amália, aki Bach-, Chopin- és Debussy-művekkel kelti életre a klasszikus és romantikus zene legszebb szízlálmait.

Vargyas-napok

Július 17, szombat: 12 órakor hívogató a baróti Csala Kürtje Fúvószenekar közreműködésével, 15 órától szórakoztató zene és a vargyasi tűzoltók gyorsasági-ügyességi bemutatója, 16 órától a helyi iskolások furulyaműsora, 19 órától Baki-koncert (beatzene, katolikus egyházi énekek), 20 órától tűzoltók bemutatógyakorlata, 21 órától

táborfűz, 21.30-tól reggelig utcából.

Július 18, vasárnap: 11 órától istentisztelet, 12.30-tól falulátogatás, 15 órától a vargyasi iskolás táncsoport felvonulása az Őrzőből az unitárius templomig, élő zeneszóra, 16.30-tól az iskolások táncműsora a sportpálya színpadán, 16 órától tokányfűz, nomádíjász-toborzó, karaoke, 17 órától nomád íjászat Bereczki Barnabás és Demeter Vilmos irányításával, 18 órától Front Line Music-koncert, 20 órától Dugó és a Haverock, 21 órától táborfűz, 22 órától tűzijáték, utána szórakoztató és mulatózene, mulatás.

Képzőművészeti kiállítás Csíkszentkirályon

Vinczei Sándor képzőművész 2010-es festészeti és

kisplasztikai kiállításának megnyitójára az érdeklődőket pénteken, július 16-án 18 órától Csíkszentkirályon, az Állandó Képtárban (Sipi, Csíkszentkirály 622. szám).

Japán Napok Marosvásárhelyen

A főtéri Toldalagi-palotában július 23-ig tartó rendezvénysorozat keretében az érdeklődők a hagyományos japán kultúrának szentelt rendezvényeken, koncerteken, előadásokon, filmvetítéseken és műhelymunkákon vehetnek részt, naponta 10 órától 15.30 óráig. Ízelítő az utóbbiakból: Kimono, Shodo (a japán kalligráfia művészete), Origami, Kirigami, Suiboku-ga (hagyományos japán festőművészet). Koordinátor: Akiko Kimura festőművész.

Görög, sárga mézédes finomságok

Hatalmas hívogató halmokban állnak a látványos, csíkos labdák a zöldségesnél, a szupermarketekben és természetesen a nyáron megjelenő útszéli árusoknál. Frissítő, édes, gyönyörű, mi kell még? Szerencsére a dinnyével az egészségünknek is jót teszünk, hiszen igen magas a C-vitamin tartalma, rostokban gazdag és antioxidáns hatású.

A dinnye azért is hálás és népszerű gyümölcs, mert alapvetően nem igényel semmilyen különös főzőcskét, vagy előkészületet – önmagában tökéletes főszereplő. Ugyanakkor bármikor két perc alatt, minimális erőfeszítéssel a legegészségesebb előétel, vagy desszertet varázsolhatjuk belőle. Ráadásul mind a görög-, mind a sárgadinnye illatos, aromás, harmonikus ízét remekül kiegészítik a sós, karakteres sonkák és sajtok – gyönyörű, elegáns, változatos előételeket kreálhatunk velük. Apróra kockázva hagymával, megfelelő zöldfűszerekkel (pl. menta, bazsalikom, koriander) kiválóan passzol grillezett húsokhoz és halakhoz is. Lássuk mi mindent készíthetünk a mézédes gyümölcsekből.

Hideg gyümölcsleves

Hozzávalók: 25 dkg sárgabarack, 4 evőkanál citromlé, 1/2 sárga húsú dinnye (40 dkg), 1/2 zöld húsú dinnye (40 dkg), 50 dkg görögdinnye, 5 dl édeskés, muskotályos fehérbor, 4 evőkanál méz, 2 csipet őrölt fahéj, 1 púpos evőkanál étkezési keményítő; a díszítéshez: néhány mentalevél.

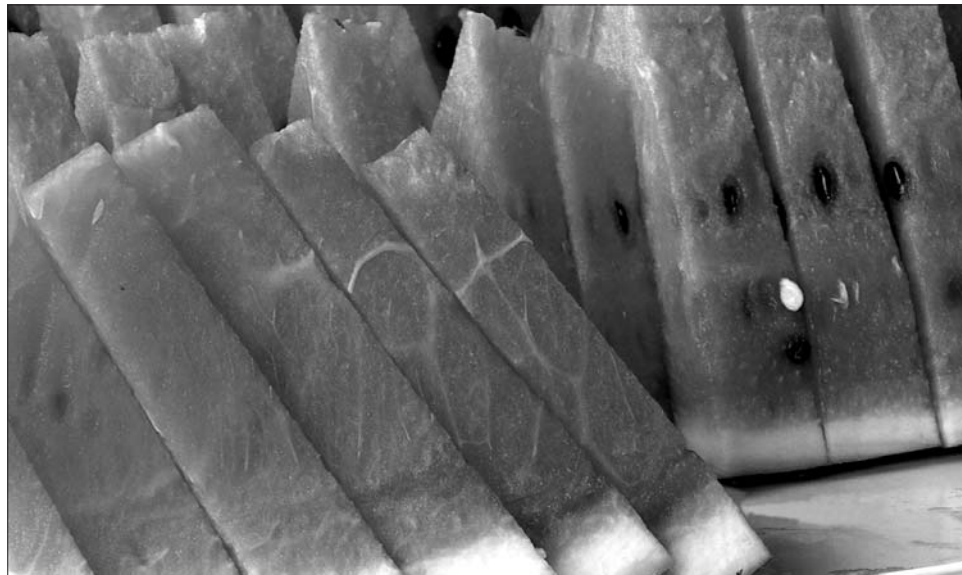
Elkészítés: A sárgabarac-

kokat félbevágjuk, kimagozzuk, felaprózzuk, azonnal meglocsoljuk a citromlével. A dinnyét félbevágjuk, magjait eltávolítjuk. A dinnyék húsából karalábévájával 20-25 golyót formálunk és félretesszük a díszítéshez. A maradék dinnyehúst evőkanállal kivájjuk, majd a borral, a mézzel és a fahéjjal együtt a sárgabarackhoz keverjük. Fedő alatt, mérsékelt tűzön 15 percig forraljuk, végül péppé turmixoljuk. Az étkezési keményítőt 2 evőkanál hideg vízzel simára keverjük, a leveshez adjuk, és éppen csak felforraljuk vele. Hideg vízbe állítva kihűtjük, és 3 órára betesszük a hűtőszekrénybe. Tálaláskor a levest erőleveses-csészékbe vagy mély üvegtálákba szedjük, beletesszük a dinya-golyókat, és mentalevélkékkel díszítve kínáljuk. Külön tálkában vaníliás cukorral ízesített tejszínhabot adhatunk hozzá.

Töltött dinnye

Hozzávalók: 50 dkg görögdinnye, 25 dkg sárgadinnye, 1 őszibarack, 3 alma, 15 dkg ribizli, 20 db kis szőlőszem, 1 teáskanál cukor.

Elkészítés: A dinnyéket darabokra vágjuk, vagy kis golyókat vágunk belőlük. Az

őszibarackot gerezdekre, az almát kisebb darabokra vágjuk. A ribizlit megmossuk, majd a szemeket leszedjük a szárról. A gyümölcsöket tálban összekeverjük, megszórjuk a cukorral és a cikk-cakosra kivájt fél görögdinnyébe töltjük. Hús mellé kitűnő.

Görögdinnyés sörbet

Hozzávalók: 60 dkg görögdinnye, 10 dkg cukor, 1 citrom leve, 1 dl száraz pezsgő; a díszítéshez: fél citrom leve, 1 evőkanál cukor.

Elkészítés: A dinnye héját levágjuk, a húsát kimagozzuk, és kockára vágjuk. Turmixgépbe tesszük, hozzáadjuk a cukrot, a citromlevet, a pezsgőt, és összekeverjük. Tálba öntjük, és legalább 3-4 óra hosszára a mélyhűtőbe tesszük. Közben félóránként percenként átkeverjük, hogy ne képződjenek nagy jégkristályok. Tálaláskor a talpas poharak peremét citromlébe, majd cukorba mártjuk, és ezekben kínáljuk a jégkását.

Kecskesajtos dinnyesaláta
Hozzávalók: 20dkg friss

kecskesajt, 1kg görögdinnye, néhány friss bazsalikomlevél, frissen őrölt bors, olívaolaj, balzsamecet.

Elkészítés: Először elkészítjük a balzsamecet szirupot: ehhez 2,5dl balzsamecetet egy lábasba öntünk és erős lángon felére beforralunk, amíg besűrűsödik, és szirupos állagú nem lesz. Kis üvegben hűtőben tároljuk. A görögdinnyét felszelelteljük, rámorzsoljuk a kecskesajtot, őrölt borsot, balzsalikomleveleket tépkedünk rá, majd meglocsoljuk pici olívaolajjal, végül a sűrű, édes balzsamecet sziruppal.

Sárgadinnyetatar pármái sonkával

Hozzávalók: 2 közepes sárgadinnye, 10 dkg pármái sonka (vagy más, finom, száritott, hajszálvekonnyra szeletelt sonka), 5 dkg rukkola, fél vöröshagyma, apróra vágva, 8-10 nagy bazsalikomlevél, olívaolaj, só, bors.

Elkészítés: A sárgadinnyét és a hagymát pici kockákra vágjuk. A rukkolát és bazsalikomot aprítjuk. A

sonkát kis darabokra tépkedjük, de néhány szép szeletet megtartunk díszítéshez. Egy edényben összekeverjük a dinnyét, hagymát, rukkolát, bazsalikomot, sonkadarabokat, sót, borsot és pici olívaolajat adunk hozzá. Tányérra halmozzuk, a tetejét sonkával és rukkola levelekkel díszítjük.

Vaníliás sárgadinnye-krémeles ánizzsal

Hozzávalók: 2 közepes sárgadinnye, 2dl víz, 4 púpos ek. cukor, 1,5 dl édes fehérbor, 2 csillagánizs, 1 vaníliarúd kikapart belseje, 1 nagy citrom leve.

Elkészítés: Egy lábasban összeforraljuk a vizet, cukrot, bort, vaníliát és az ánizst. Amikor a cukor teljesen felolvadt, levesszük, és teljesen kihűtjük (a fűszerek benne maradnak, hogy aromáik jól átjárják a szirupot). A sárgadinnyét felkockázzuk, hozzáadjuk a citromlevet és a hideg szirupot. Botmixerrel vagy turmixgépben teljesen simára pürésítjük. Jéghidegen tálaljuk.

Védekezés a gyümölcsösben

Körtefáinkat a gyümölcsérés idején a körtelevélbolha, az almamoly és a varasodás ellen szükséges védenünk. Erre az időszakra szaporodhat el a csipkésposolka is. A kombinált permetlébe a felsorolt kártevők és a varasodás ellen hatásos készítményt tegyünk. Ha a csipkésposolka ellen is kell védekeznünk, ügyeljünk arra, hogy a permetlé a levelek fonákját is érje. A július végén és augusztus elején érő fajták permetezésekor vigyázzunk a szüret előtti, ételmezés-egészségügyi várakozási idő betartására. Ezeket, ha a körtelevélbolha miatt szükséges, a rövid várakozási idejű piretroidok valamelyikével. Viszont ha a sodrómolyok miatt szükséges, a várakozási időt nem igénylő Bacillus thuringiensis készítménnyel védjük. A birsülttényekben a monilinia és diplokarponos betegség esetén szükséges permeteznünk. Védekezésre a szerves kontakt gombaölő szerek valamelyikét használjuk. Védekezhetünk a Dithane M-45 vagy az Orthocid 50 WP 0,2 %-os oldatával. Az őszibarackosban a keleti gyümölcsmoly harmadik hernyónemzedéke a július végén, augusztus elején érő fajták ter-

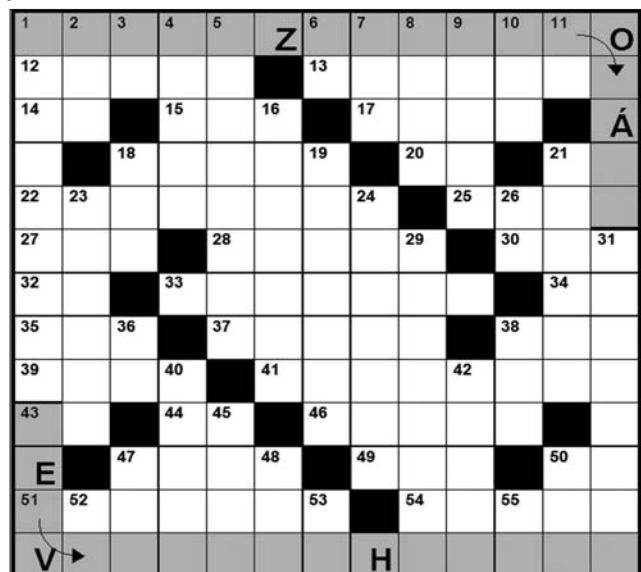
mését károsítja a legnagyobb mértékben. A kezelés emellett a barackmoly hernyói, a betelepülő hamvas- és fekete őszibarack-levéltetvek ellen is hatásos. Az augusztusban, illetve a később érő fajtákat kombinált formában hosszabb hatástartalmú rovar- és gombaölő készítményekkel permetezhetjük.

Sármási-Bocskai János
kertészmérnök

Kedves székely

Az öreg székelynek 100 litert tejelő Riska tehene van, csodájára is jár az ország-világ. Kimegy a bácsihoz a riporter is érdeklődni:

– Bácsika! Hogy lehetséges, hogy az ön tehene ennyi sok tejet ad?

– Ááá, semmiség az egész, minden a kedvességen múlik.

– ???

– Minden reggel kimegyek az istállóba és megkérdem a Riskát, hogy ...?

(poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 12. Tüzet szüntet. 13. Fürdőköpeny anyaga. 14. Szláv igen. 15. Balti nép. 17. Nem áll stabilan. 18. Akciós összeg. 20. Somszelet! 21. Ábra része! 22. 100 voltnál nagyobb villamosság. 25. Fogalom. 27. Kormányzói rang. 28. Horgot befal. 30. Após (nép.). 32. Ady egyik álneve. 33. Bajszot simogat. 34. Két fiúcska! 35. Európai bank. 37. Füstölt sonka. 38. Ásványfajta. 39. Heves hatás. 41. Kiötlő. 43. Tigrisbőr! 44. Lyukas ólombetű! 46. Az Omega énekes (János). 47. Irányába. 49. Tyúkhang. 50. Két zendülő! 51. ... Mátyás (Tamási Á.). 54. Katonai tábor.

Függőleges: 1. Maci kicsinye. 2. Becézett Ilona. 3. Huszár alatt van. 4. Állat születe. 5. Kifejezésmóddal kapcsolatos. 6. Kámforszemek! 7. ... Vatanen; világbajnok finn ralis. 8. Brácsa tartozéka. 9. Nagyon parányi. 10. Kotangens (röv.). 11. Olasz igen. 16. Erődöt övezhet. 18. Meleg bukószél. 19. Áruval megtelik. 21. Megrészededik. 23. Adó-vevőkészüléke van. 24. Ti egyedül. 26. Római 501-es. 29. Antennaféle. 31. Duda gépjárműn. 36. Néma béka! 38. Kettő, társ. 40. "Nyelésnyi" folyadék. 42. ...-futás. 43. A poén második része. 45. Gyógynövény. 47. Vén, koros. 48. Papagájféle. 50. Mar ... Plata; argentin város. 52. Vétlen Éva! 53. Eber figyelés a dolga. 55. Gürcölni kezd!

8						3	
	6					5	4
				2	9		
			3		2		5
7		9					6
	4			6			
		9			5	7	6
1	3				8		

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

1	2	4	3	8	7	6	9	5
6	5	8	9	2	4	1	7	3
7	9	3	1	5	6	4	2	8
9	1	5	6	3	8	2	4	7
8	7	6	5	4	2	9	3	1
3	4	2	7	9	1	8	5	6
2	6	9	8	7	3	5	1	4
5	8	7	4	1	9	3	6	2
4	3	1	2	6	5	7	8	9

Királylány a lángpalotában

Volt egyszer egy szegény ember, annak annyi gyermeke volt, mint a rosta lyuka, és a falujának minden lakosát meghívta már komának. Mikor tehát megint kisfia született, kiült az országútra, hogy az első arra jövőt megkérje, legyen a komája.

Akkor egy szürke kabátos öregember jött arra az úton, azt kérte meg, s az öreg szívesen el is fogadta a meghívást, elment vele, és segített megkeresni a fiúcskát.

Ez az öregember egy borjas tehenet ajándékozott a szegény embernek; az a borjú ugyanazon a napon jött a világra, amelyiken a fiú született, és a homlokán elől aranyos csillag volt. Azt mondta az öregember, hogy ez a borjú legyen a kisfiú.

Mikor a fiúcska felcseperedett, mindennap kiment az időközben hatalmas bikává fejlődött állattal a legelőre. A bika beszélni is tudott, és mikor felértek a hegytetőre, így szólt a fiúhoz:

– Te csak maradj itt, és aludj egyet. Közben én majd keresek magamnak legelőt.

Amint a fiút elnyomta az álom, a bika villámnál is sebesebben felvágatott a nagy égi legelőre, ahol arany csillagvirágokat evett. Naplementekor visszasielt, felkeltette a fiút, és aztán együtt hazamentek. Így történt ez

mindennap, míg csak a fiú húszéves nem lett.

Akkor egy napon így szólt hozzá a bika:

– Most ülj föl a két szarvam közé, és én elviszlek a királyhoz. Akkor aztán kívánd azt tőle, hogy adjon neked egy hét sing hosszú kardot, és mondd, hogy ki akard szabadítani a lányát.

Hamarosan megérkeztek a királyi várhoz. A fiú leszállt a bika hátáról, a király elé járult, és elmondta, miért jött.

A király szívesen átadta a kért kardot a pásztorfiúnak, de nemigen reménykedett abban, hogy a leányát visszontlassa, mert már sok bátor ifjú próbálkozott a kiszabadításával, de hiába.

Ugyanis egy tizenkét fejű sárkány rabolta el a leányt, és ez a sárkány nagyon-nagyon messze lakott, ahova senki sem tudott eljutni. Az odavezető úton először is egy áthághatatlan óriás hegyes terület el, másodsor egy széles, viharos tenger állta útját az oda igyekvőknek, harmadszor pedig: a sárkány egy lángpalotában lakott. Még hogyha sikerül is valakinek átjutnia a hegyes területre, akkor sem tudott volna áthatolni a hatalmas lánggokon, és ha mégis valami csoda folytán átjutott volna a tűzön, akkor a sárkány végzett volna vele.

Hübbe Péter rajza

Ahogy a fiú megkapta a kardot, felült a bikája szarvai közé, és egyetlen pillanat alatt a hatalmas hegylancnál termettek.

– Na, itt aztán nyugodtan

visszafordulhatunk - mondta a fiú a bikának, hiszen lehetetlennek tartotta, hogy átjuthassanak ezen az akadályon.

A bika azonban azt felelte: – Várj csak egy pillanatig!

– és azzal letette a fiút a földre. Alighogy ez megtörtént, nekiiramodott, és hatalmas szarvaival az egész hegylancot félretolta, így azután tovább tudtak menni.

Akkor a bika újra szarvai közé ültette a fiút, és hipp-hopp, ott termettek a tenger partján.

– Na, most aztán vissza is fordulhatunk! – mondta a fiú.

– Hiszen ezen a viharos tengeren senki emberfia át nem tud kelni!

– Várj csak egy pillanatig – felelte a bika –, és kapaszkodjál meg jól a szarvamban.

Azzal lehajolt a víz színéhez, és elkezdett inni. Felitta az egész tengert úgy, hogy száraz lábbal átkelhetek rajta, mint valami legelőn. Nemsokára meg is érkeztek a lángpalotához.

De már itt messziről olyan hőséget áradt feléjük, hogy a fiú nem bírta kiállni.

– Állj meg! – kiáltotta oda a bikának. – Ne menj tovább, mert mind a ketten elégünk!

A bika azonban egészen közel futott a lángokhoz, és egyszerre csak az egész tenger vizet, amelyet előzőleg felhőrpintett, a lángokra zúdította úgy, hogy azok nyomban kialudtak, és ezáltal olyan áthatolhatatlan füst keletkezett, hogy az egész égboltot elborították a füstfelhők.

Egyszer csak aztán dühtől tajtékozva kirohant a szörnyű füstből a tizenkétfejű sárkány.

– Na, most aztán rajtad a sor – szólt a fiúhoz a bika. – Jól vigyázz, hogy a szörnyetegnek mind a tizenkét fejét egyetlen csapással levágjad!

A fiú összeszedte minden erejét, két kezébe fogta a hatalmas kardot, és olyan hirtelen vágással találta el a hatalmas szörnyeteget, hogy valamennyi feje egyszerre lehullott. De a sárkány törzse még mindig ott vonaglott, úgy, hogy a föld is rengett belé.

A bika azonban fölkapta a szarvára a sárkány törzsét, és úgy felhajította a felhők közé, hogy nyoma sem látszott többé. Aztán így szólt a fiúhoz:

– Én elvégeztem a feladatomat. Most eredd be a palotába. Ott megtalálod a királyleányt, vezesd őt vissza az apjához!

Ezzel elfutott az égi legelőre, és a fiú soha többé nem látta.

A fiú pedig megtalálta benn a kastélyban a királyleányt, aki végtelenül boldog volt, hogy megszabadult az undok sárkánytól. Hazamentek a lány édesapjához, megültek a lakodalmat, s nagy volt az öröm az egész birodalomban.

(Erdélyi szász népmese)

Tizenkét hónap a természetben

Az utóbbi napokban többen is kértek segítséget, tanácsot telefonon, hogy a hirtelen jött vihar leverte a fecskéfészket, a fiókák kiestek és mit tegyenek.

Nem új jelenség, hogy a vihar lever fecskéfészket, és a tapasztalat azt mutatja, hogy azok a fészkek, amelyekben tojások voltak, azokat már nem lehet megmenteni. Ellenben ahol már fiókák van-

nak, ott több megoldás is van a megmentésükre. Fontossági sorrendben ismertetem ezeket.

Legelsőként a legjobb visszarágasztani a fészket a helyére (újabbán műfészket lehet tenni a sérült fészkek helyére). Többnyire nagyobb darabok hullnak le, amit csemperagasztóval vagy cementel, vissza lehet ragasztani. Ha ez az eljárás mégsem

sikerül, akkor a kisfecskéknek az a legjobb, hogy hasonló korú fiókák mellé kerüljenek. Nézzünk szét a környezetünkben, és ha van a szomszédságban fecskéfész, amelyben fiókák vannak, akkor tegyük be melléjük, de lehetőleg egy fiókát egy fészekbe. Ilyenkor jó, hogy ha már előzőleg ismerjük a környék fecskéit. Szinte biztos vagyok abban, hogy ha valaki abla-

kában fecskéfész van, az figyeljen arra, és arra is, hogy a közelben még hol van fecske. Ellentétben azzal a tévhitel, hogy a fecskéfiókákat nem szabad megfogni, mert a szülők megérzik az ember szagát és kidobják a fiókákat, bátran fogjuk meg és segítünk rajtuk. Abban az esetben mikor visszarágasztani nem tudjuk a fészket, és alkalmas fészkek sem adódnak, ahová be lehetne tenni a fecskéfiókákat, nem marad más, mint magunk felnevelni.

Ebben a feladatban gyermekbarátaink tudnak a legtöbbet segíteni. Ők lelkesen fogdoszák össze a legyeket, szúnyogokat, amivel lehet táplálni a fecskéfiókat. Ezért azt ajánlom felnőtteknek, ilyen esetben forduljanak a környék gyerekeihez, rovarláplálék beszerzése céljából. A madarak gyors emésztése miatt pótolni kell a rovarláplálékot túróból, főtt tojásból, tejfölből készült péppel, amit fecskendővel tudunk adagolni. Ha van valakinek lisztkukac tenyésztete a lárvákból is adhat, és figyelem, naponta friss vizet kell adni a madaraknak. Abban az esetben, ha a kiesett fiókák csupaszak vagy még alig tolasak, meleget kell biztosítani számukra, amit egy 25 wattos égővel érhetünk el.

Oroszlán papírtányérból

Egy egyszerű fehér papírtányérból mókás oroszlán varázsolhatók néhány perc alatt. Nem kell hozza csak néhány dolog, amit biztosan megtaláltak otthon a fiókban.

Szükséges eszközök: egy fehér papírtányér, barna színű tempera, két darab barna színű textilgomolya, egy kisebb piros textilgomolya, fekete műanyaggyal bevont drót, egy pár szem, olló, ecset, ragasztó.

Elkészítés: A fehér papírtányérből

tányérből mókás oroszlán varázsolhatók néhány perc alatt. Nem kell hozza csak néhány dolog, amit biztosan megtaláltak otthon a fiókban. tányérből fessétek be a barna temperával, majd hagyjátok megszáradni. Ha megszáradt, egy ollóval a képen látható módon vágjátok körbe a tányér széleit, ez lesz az oroszlán haja. Majd ragasztókat rá a két darab barna színű textilgomolyát, erre rá a pirosat. Ez lesz az oroszlán pofája. A fekete műanyaggyal bevont drótot is ragasztókat fel, kicsit becsúsztatva a textilgomolyák alá. Ez lesz az oroszlán bajszja. Végül ragasztókat fel a szemeket, és kész is van a mókás oroszlán.

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

Molnárfecské

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület